

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelseskrift
til
DE OFFENTLIGE AARSPRÖVER

i
Randers lærde Skole

i Juni og Juli 1872.

RANDERS.

Trykt hos J. M. Elmenhoff & Søn.

Lærerstanden ved Randers lærde Skole, II.,

Stamtavle over Familien Mørch,

af Overlærer F. E. Hundrup.

Efterretninger

om

Randers lærde Skole for 1871-72,

af Skolens Rektor.

INDBYDELSESSKRIFT

til

de offentlige Aarsprøver i Randers lærde Skole

i Juni og Juli 1872.

RANDERS.

Trykt hos J. M. Elmenhoff & Søn.

Lærerstanden

ved

Randers lærde Skole,

II.

- 46 L. 1 (h. 1. skal være h. 2.) Philip Henrik Pf. D., f. †† 1819.
∞ 1849 Charlotte Francisca Br., f. †† 1829.
- - Efter L. 7 tilføj:
  - i 2. Marie Petra Dorph, f. †† 1851.
  - i 3. Johan Frederik Dorph, f. † 1852.
  - i 4. Hans Christian Dorph, f. † 1858.
  - i 5. Niels Vinding Dorph, f. † 1859.
- 46 L. 8. h 2. skal være h 1. Ida M. Dorph, f. † 1818, ∞ † 1850
Richard Valdemar de Chabert, f. † 1815, † 1850 R.,
† 1867 Oberst af Fodf., Chef for 37te Inf.-Bat. i Horsens.
- - L. 11 f. n. tilføj: ∞ † 1871 i Kbh. Karen Mortensen, f. 1843.
- 47 L. 9 f. n. tilføj: ∞ † 1860 i Haderslev Anna Knuddine
Petersen, f. † 1836 s. St., D. af Maskinfabrikant Wolf-
gang P., f. † 1800, og Dorthea Hjort, f. 1808, † 1840.
i 1. Wolfgang Dorph, f. † 1861 i Hadersl., † † s. A.
i 2. Niels Vinding Dorph, f. † 1862 i Haderslev.
i 3. Dorothea Louise Christine Dorph, f. † 1864.
i 4. Maria Louise Dorph, f. † 1867 i Kbh., † † 1868.
i 5. Helga Agnete Dorph, f. † 1868 i Kbh.
- 48 efter L. 8 tilføj: ∞ † 1866 Christiane Louise Dorph, f. † 1840.
(See Side 50.)
i 1. Johannes Christian Dorph, f. † 1868 i Kbh.
i 2. Poul Dorph, f. † 1870, † 1871.
i 3. Ida Margrethe Dorph, f. † 1872, † † s. A.
- 49 L. 1. Lt., l. Pr.-Lt.
- - L. 2. † † 1863 i Vestindien.
- - L. 17 f. n. 1825, l. 1805.
- 50 L. 4 f. n. ∞ Anton Laur. Joh. Dorph (see Side 48).
- - L. 18 f. n. † 1864 afsat af d. t. R., flyttede til Kbh., deltog i
Oprettelsen af Haderslevs Læreres Skole, hvori han er Lærer.
- - L. 14 f. n. tilføj: † † 1868 i Kbh.
- - L. 7 f. n. Niels Christopher D. † †.
i 5. Peter Hegelund Dorph, f. 1863, † † s. A.
i 6. Maria Dorph, f. † 1865 i Kbh.
- - L. 6 f. n. Karen, l. Karine.
- - L. 2 f. n. tilføj: † 1786.
- 51 L. 14 f. n. F. 3, l. F.
- 52 L. 10. 1703, l. 1793.
- 53 L. 10 f. n. †, l. f.
- - L. 9 f. n. tilføj: i 1. Johanne Maria Christine Dorph f. †
1872 i Roesk.

Bogstavorduet Fortegnelse

over

de i denne Familie

indgifte

Mænd	og	Hustruer.
Allen, Carl Ferdinand . . . 44.		Aagaard, Fred. Maria . . . 43.
Bagge, Chr. Jos. Steen . . . 55.		Beckmann, Christine . . . 49.
Bjørn, Jens . . . . . 42.		— Ellen Pouline 48.
Bonnscen, Bonne . . . . . 55.		Bloch, Henriette Christine 49.
— Peter Vincents 55.		— Louise Amalie . . 47.
Boyhav, Jens Lauritzen. 57.		Brusch, CharlotteFrancisca 46.
Broager, Eggert Christopher 46.		Coster, Joh. Charl. . . . . 43.
Chabert, Richard Valdemar 46.		Dorph, Christiane Louise
Clausen, Jens Kaalund . . 54.		(Tillæg) 48.
Dietrichsen, Gabriel Grubbe 41.		— Maria . . . . . 49.
Dorph, Anton Laur. Joh.		Engberg, Joh. Maria . . . 52.
(Tillæg) 50.		Franck, Louise Sophie Do-
— Peter Hegelund . . . 48.		rothea 54.
Faye, Gabriel Smith . . . 41.		From, see Grundtvig.
Garp, Poul . . . . . 56.		Goos, Augustine Margrethe 52.
Gunnerus, Peter . . . . . 42.		Gotthardt, Anna Maria Soph. 53.
Hagen, Frants . . . . . 42.		Grundtvig, Ane Cathrine
Hammermüller, Jens Casper 57.		(f. From) 50.
Heide, — — — . . . . . 42.		Grüner, Karen . . . . . 40.
Heyde, — — — . . . . . 42.		Gundersd., Maria . . . . . 41.
Høeg, Chr. Bodeslaus Kjel-		Hanfeldt, Wilhelmine . . . 53.
lerup 47.		Hegelund, — — — . . . 42.
Krag, Mour. Gotth. . . . . 54.		Holter, Martha. . . . . 41.
Larsen, Lars . . . . . 42.		Hommel, see Pfaff.
Mandal, Fred. Grüner . . 40.		Lorentzen, Karen Sophie
Møller, Niels Chr. . . . . 56.		Hedevig 55
Nannestad, Nic. Conrad . 55.		Meng Mette (Tillæg) . . . 42.
Paludan, Ebbe Jacobs. . . 43.		Mogensen, Dorothea Hedev. 40.
Petersen, Carl Fred. Aug. 45.		Mouritsen, Louise Cathrine 53.

Rasmussen, Tønne	51.	Nielsd., Martha Carine . .	40.
Schnitler, Poul Frederik		Pantlitz, Anna Elisab. . .	51.
Wilhelm	57.	Petersen, Anne Knuddine	
Strøger, Svend Madsen		(Tillæg)	47.
(Tillæg)	42.	Pfaff, Mette MargrethePe-	
Stybe, Niels	52.	trea (f. Hommel)	45.
Trap, Andreas	52.	Reimer, Margrethe	53.
		Schjern, Ida Margrethe .	43.
		Schultz, Georgia	49.
		— Hansine Maria .	50.
		Suhr, Charlotte Amalie	
		(f. Tønnesen)	51.
		Sverdrup, Antoinette . . .	41.
		Trap, Maren Hansd. . . .	51.
		Tønnesen, see Suhr.	
		Winding, Berthe.	42.

III. Hørere og Adjuncter.

1. Herluf Limbech (Herlovius Limbechius), født i Borup i Støvring Herred, hvor hans Fader, † 1552, var Sgp. Han var Collega ved Randers Skole, indtil han 1552 succederede sin Fader som Sgp. i Borup og Hald.

∞

Sml. Poulson, Catal. 572. Wiberg 1, 198. 2.

2. Peter Thøgersen Lassen, S. af Mag. Thøger Lassen, der findes ovenfor bl. Rectorer Nr. 5, var efter Worm og Nyerup Hører ved denne Skole 1605—08, medens han efter Støvring Herreds Provstebog paa den Tid var Rector her. Muligen har han, som Wiberg mener, forinden han blev Rector været Hører her. See ovenfor bl. Rectorer Nr. 16.

Sml. Worms Lex. 2, 470. 3, 775 (Peter Theocari). Nyerup 616 (P. Thøgersen). Wiberg 2, 578—79.

3. Ove Christensen Nimtoft, f. i Nimtofte i Randers Amt, hvor hans Fader Christen Ovesen (Aagesen) var Sgp. †. c. 1615. Han var Hører her ved Skolen, indtil han 1624 blev res. Cap. ved Graabrødre Kirke i Randers; 1625 blev han Sgp. i Hammelev og Enslev, Randers Amt, hvor han † 1643. Han er Forfatter af: Summariske Rim over Bibelen. Aarh. 1637. 4, og Officium Christianorum eller Underviisning om et christen Menneskes Kald. Kbh. 1640. 8.

Sml. Poulson Cat. 66. 47. Worm 2, 124. Nyerup 429. Wiberg 1, 526 6.

4. Niels Petersen fra Randers deponerede 1631 fra Randers l. Skole i Rostock, hvorfra han $\frac{3}{4}$ s. A. blev privat inscriberet i Kbh. (cum conditione). Et Testimonium for ham af Joh. Chrysostomus, dateret 4 Id. Marts 1632 er opbevaret i Consistoriets Archiv, Pakke Nr. 194. Han nævnes i en Jordskyldbog i Randers Skoles Archiv som Hører her 1640; blev maaskee s. A. Sgp. i Spentrup, hvor han da † 1654, men kaldes Niels Petersen Grændsteen; muligen født i Greensteen, Annex til Ø. Velling ved Randers.

Sml. Flemmer S. 42. 1. Wiberg 3, 166. 4.

5. Peder Nielsen, der dep. $\frac{2}{5}$ 1630 fra Randers Skole, var Hører ved samme indtil han 1641 blev Rector s. St. See ovenfor bl. Rectorer Nr. 25.

6. Johannes Nicolai Hornbeck, der vistnok er den Joh. Nic. Rand., der 1635 deponerede fra sin Fødebyes Skole (imm. $\frac{8}{11}$), var 1645 1ste Lectie Hører her, hvor han efter et Par Aars Forløb ascenderede til 2den Lectie, og † i denne Stilling.

Sml. Flemmer 42 2.

7. Niels Thygesen (Nic. Tychonis) var 1646 2den Lectiehører i denne Skole, siden Sgp. i Norge.

Sml. Flemmer 42. 3.

8. Hans Lauritsen Aarhus dep. 1635 fra Aarhus Skole, imm. $\frac{8}{11}$, og var 1650 3die Lectiehører her. $\frac{2}{9}$ 1654 kaldedes han til res. Cap. ved St. Mortens Kirke i Randers, i hvilket Embede han † allerede 1657.

Sml. Flemmer 42 4. Wiberg 2, 582. 8.

Disse 3 sidste Hørere (6—8) nævnes saaledes i Christrups Sogns ældste Protokol.

9. Niels Andersen, vistnok den Nic. Andreae Randrus., der 1644 deponerede fra Randers Skole (imm. $\frac{2}{12}$). Var Hører ved denne Skole, da han $\frac{4}{5}$ 1661 i Kbh. tog baccalaurei Graden.

10. Just Valentin de Fulda, f. $\frac{2}{7}$ 1635 i Nysted, var en Søn af Valentin Justesen de F. og Kirsten Ja-

cobsd. Deponerede 1654 f. Randers Sk. (imm. $\frac{4}{5}$ 1655), Hører her til 1661, gik derpaa til Kbh., hvor han $\frac{3}{5}$ s. A. tog theologisk Attestats (laud); blev 1666 øverste Hører i Nykjøbing p. F., hvor han $\frac{4}{5}$ 1670 beskikkedes til Rector. See bl. Rector i Nykjøb. p. F. Nr. 19..

Sml. I. Barfod, Falst. Geistl. 1, 68. Wiberg 3, 8. 10.

11. Peter Carstensen Seehuus, var efter Thura 1676 Hører i 3 Lectie, og blev 1682 Rector for denne Skole. See ovenfor bl. Rectorer Nr. 29.

Sml. Flemmer S. 42 Nr. 5.

12. Søren Pind, f. 1643 i Hobro, var en Søn af Jens Olsen Pind (der dep. 1629 fra Aarh. Sk.), Sgp. s. St., og Anna Sørens. Han blev som Faderen Discipel i Aarhus Skole, hvorfra han 1664 afgik til Universitetet. $\frac{2}{7}$ $\frac{2}{3}$ 1666 tog han theologisk Examen (illum.), og 1673 blev han Hører ved Rand. Skole, hvor han efter Chrstrup Sogns ældste Protokol 1676 var Hører i 2 Lectie $\frac{8}{9}$ 1681 blev han Sgp. i Langaa, Thorup og Vinge i Middelsom H. i Viborg Amt (ord. $\frac{2}{3}$), † i Novbr. 1693.

∞ $\frac{2}{3}$ $\frac{4}{9}$ 1682 Birgitte Agrie, f. 1663 (1 S. 4 D.). Hun ∞ $\frac{2}{3}$ $\frac{3}{9}$ 1694 Eftermanden i Langaa Jens Ancher- sen (dep. 1683 fra Randers), hvem hun fødte 3 S. 4 D. † efter 10 Aars Sygeleje $\frac{8}{9}$ 1733. Hun var en D. af Formanden i Langaa, Amdi Pallesen, (Amadæus Palæ- monis), Agrie (Vinther).

Sml. Flemmer S. 42 Nr. 6. Wiberg 2, 285. 9.

13. Frederik Christensen Piper f. c. 1660, dep. 1679 fra Randers l. Skole, (imm. $\frac{2}{7}$), ved hvilken han derefter blev Hører til han $\frac{1}{4}$ $\frac{9}{9}$ 1684 blev Hospitalspræst i Randers. I dette Embede † han allerede $\frac{3}{8}$ $\frac{0}{9}$ s. A. En Søn af ham var Pastor Peder Christian Piper f. $\frac{2}{2}$ $\frac{6}{9}$ 1689 i Randers, dep. 1710 fra Randers Skole, 1716 Sgp. i Udbyneder og Kastbjerg i Randers Amt, og maaskee ogsaa Johannes Piper, f. 15. Aug. 1702 i Randers, dep.

1722 fra Randers Sk., $\frac{1}{3}^6$ 1724 Cand. theol. n. c. Derimod var Johan Peder Piper, der (ifølge Jyd. Reg.) 18. Aug. 1686 blev Medhjælper hos Anders Mogensens Grave, Hospitalsforstander i Randers, vistnok hans Broder.
Sml. Wiberg 2, 585. 10. Jfr. 3, 421. 7.

14. Peder Mortensøn Lange (Petrus Martini Langius) f. c. 1660 i Randers, hvor hans Fader Morten Mortensen var Borger, hans Moder Maren Sørensd. Lange. Han deponerede 1680 fra Randers Skole (imm. $\frac{1}{7}^2$) og er efter Chrstrup Sogns ældste Protokol 1686 3die Lectie Hører ved denne Skole. $\frac{3}{7}^0$ 1687 fik han Exspectance paa Thrige og Ølst Sogne kald i V. Lisberg H. i Aarhus St. (kgl. cfr. $\frac{1}{5}^7$) (efter Jyd. Reg.). Her succederede han 1692 Provst Hans Nielsen Brandt, og blev $\frac{3}{3}^1$ ordineret af Aarhus Biskop Dr. theol. bull. Hans Braem, der findes bl. Rectorer i Helsingør (Nr. 24), men døde allerede i Jan. 1693.

∞ Dorothea Brandt f. Winding f. c. 1657, † $\frac{1}{4}^2$ 1708, D. af Anders W., Sognepræst i Veierslev, og Enke efter Formanden i Thrige Hans Brandt, † 1692. Hun ∞ 3. Successor Christopher Nielsen Bøgh, † 1736.

Sml. Poulson, Catalog p. 68. Flemmer S. 42. 7. Wiberg 3. 378. 4.

15. Laurits (Lars) Mortensen Lange, Forriges Broder, deponerede 1680 tilligemed ham fra Randers Skole, ved hvilken han var bleven Hører, da han 1686 i Kbh. tog Baccalaureigraden. Han var endnu Hører her, da han $\frac{2}{8}^6$ 1703 i Randers blev trolovet med Anna Bertelsd., sal. Hr. Jacobs i Gimming, d. e. Enke efter Jacob Jensen Hobroe, Sognepræst i Gimming og Lem, † $\frac{6}{12}^2$ 1701.

Sml. Flemmer 42 Nr. 8.

16. Lars Nielsen Randrup, f. c. 1664 i Randrup i Gassum Sogn, Annex til Spentrup, Randers Amt. Han kom i Randers Skole, fra hvilken han deponerede 1684

og ved hvilken han derpaa blev Hører; $\frac{2}{3}$ 1689 Cap. og Successor ved Randers Hospital (ord. § 1692); $\frac{1}{2}$ 1701 Sgp. i Gimming og Lem ved Randers, hvor han $\dagger$ $\frac{1}{6}$ 1707.

∞ (Trolovet $\frac{1}{5}$ 1693) i Randers Dorothea Maria Dampf (2 S. 4 D.), D. af Anders Pedersen Dampf, Præst ved Hospitalet i Randers, $\dagger$ 1681.

Sml. Worms L-L 2, 225 og 3, 626. Nyerup L-L 480-1. Wiberg 1, 445. 6.

17. Rasmus Mortensen Lange, Broder til Nr. 14 og 15, deponerede 1684 fra Randers l. Skole, ved hvilken han 1696, da han tog Baccalaureigraden i Kbh., var 2den Lectie-Hører. 1699 blev han nederste Cappellan ved St. Mortens K. i Randers (ord. $\frac{1}{10}$) $\dagger$ $\frac{1}{3}$ 1716.

∞ (Trolovet $\frac{2}{1}$ 1700) Else Cathrine Marie Mossin, f. 17.. D. af Peter Mossin, Sgp. i Tvilsted i Aalborg St. Deres Søn Hans Mossin Lange, der dep. 1729 fra Frederiksborg Skole, blev Sgp. i Tjæreby (sml. I. Barfod F. G. 1, 251), havde 2 Døttre og 4 Sønner, af hvilke den ene, Hans Mossin Lange, findes bl. mine philolog. Cand. 1849 Nr. 26, og Hans Lange, Sgp. i Stillinge, omtales hos Erslew F. L. 2, 95. Suppl. 2, 137-38.

Sml. I. Barfod, F. G. 1, 251, 11. Flemmer 42, 9. Wiberg 2, 583. 2.

18. Søfren Michelsøn Egh var omtrent 1695 1ste Lectiehører og Kirkedegn, saaledes som det sees af hans Underskrift under en Specification af Skolens Læreres Lønninger i Støvring Herreds Provstebog, der er affattet omtrent 1695 og er tillige underskrevet af Nr. 15 og 17. Søfren Michelsøn Egh er vistnok den Søren Michelsen, der 1683 deponerede fra Randers Skole ved Universitetet. Hans senere Skjebne kjendes ikke.

Sml. Flemmer S. 42-43. 10.

19. Mag. Morten Vintmølle var Hører fra 1702-8, da han blev Rector her. See ovenfor bl. Rector Nr. 31.

20. Hans Müller, rimeligviis den Hans Nielsen Müller, der dep. 1696 fra Aarhus Sk. (imm. $\frac{1}{7}$); var Hører ved Randers Skole til sin Død 1733, begr. $\frac{3}{3}$.

Sml. Randers Kirkebog.

21. Peter Jensen Schow, f. $\frac{1}{1}$ 1680 i Randers, fra hvis Skole han deponerede 1698 (imm. $\frac{1}{7}$); $\frac{6}{6}$ 1700 c. th. illum (n. c.); blev 1701 Hører ved Rand. Skole, $\frac{6}{6}$ 1703 aflagde han hom. Pr. n. c., og var, da han $\frac{1}{1}$ 1708 blev indskreven blandt de theologiske Candidater, endnu Hører her ved Skolen.

Sml. Fr. Barfod, D. G. 2, 104. Nr. 249.

22. Hans Ursin, f. $\frac{1}{7}$ 1680 i Randers; hans Deposits har jeg ikke kunnet finde, thi han kan ikke forveksles med den Hans Ursin, der dep. 1702 fra Kbhs. Skole. Tog $\frac{1}{3}$ 1701 theologisk Attestats (h. ill.), $\frac{1}{3}$ s. A. hom. Pr. h. ill., og var $\frac{1}{1}$ 1708, da han lod sig indskrive blandt de theologiske Candidater, Hører ved Rand. Skole.

Sml. Fr. Barfod, D. G. 2, 105. Nr. 279.

23. Christen Madsen Gassum, f. $\frac{1}{4}$ 1684 i Randers, S. af Mads G., Borger, og Gjertrud Christensd.; dep. 1701 fra Randers Skole (imm. $\frac{2}{7}$); $\frac{4}{10}$ 1703 Cand. theol. haud cont.; $\frac{1}{1}$ 1708 hom. Pr. laud.; indskreven $\frac{1}{1}$ s. A. bl. theologiske Candidater og opholdt sig da i Randers, hvor han blev Hører ved Skolen indtil han $\frac{2}{3}$ 1712 blev Sgp. i Bjergby og Mygdal i Hjørring Amt, ord. $\frac{4}{5}$, † b. $\frac{1}{2}$ 1735.

∞ 1, $\frac{1}{1}$ 1713 Margrethe Gram, f. 1683 † b. $\frac{1}{5}$ 1731 (2 S. 3 D.), D. af Niels Gram, der dep. 1664 fra Aalborg Sk., Sgp. i Bjergby og Mygdal, og Anna Christensd. Mule.

2, $\frac{3}{10}$ 1732 Gyde Kieldsd. Kjerulf, f. Mule, f. 17.. † 1764. Enke efter Mag. Jac. Poulsen Kjærulf, Sgp. Skallerup

(der dep. 1707 priv. fra Viborg Sk.) og D. af Kjeld Nielsen, Sgp. i N. Sundby og Abel Christensd. Mule. Hun ∞ 3. $1\frac{0}{8}$ 1736 Jes Almstrup Vogelius, Sgp. i Bjergby og Mygdal, der findes bl. Hørerne i Aalborg Nr. 89.

Sml. Wiberg 1, 155. 7: Fr. Barfod, D. G. 2. 111 No. 437. Lengenick, Hans Nielsen Gram S. 1.

24. Andreas Jespersen (Andr. Jespersonius v. Jaspari), f. $\frac{1}{4}$ 1686 i Randers, S. af Laurits Jespersen. Hans Deposits er ikke funden. $\frac{2}{10}$ 1705 Cand. theol. h. ill. $\frac{1}{10}$ 1706 hom. Pr. h. ill. Opholdt sig efterat han $\frac{2}{7}$ 1707 havde ladet sig indskrive bl. de theologiske Candidater, i Frederiksstad i Norge. Blev derefter Collega ved Randers Skole, indtil han $1\frac{8}{9}$ 1715 blev Sgp. i Ørsted og Estruplund i Randers Amt (ord. $\frac{1}{12}$ af Dr. Joh. Ocksen). † 1761.

Sml. Poulson, Catalog. p. 52. 7. Fr. Barfod, D. G. 2. 114 Nr. 543.

25. Morten Seemann, f. $\frac{2}{9}$ 1689 i Randers, hvor hans Fader af samme Navn († efter Stadfeldt, S. 122, 1687 eller 88) var Borgermester. Hans Moder Maren Jespersen, var, efter Hofman, født 1634, ∞ 1667, † 1695. Der er altsaa megen Forvirring i disse Aarstal. Han blev sat i sin Fødebyes l. Skole, hvorfra han 1708 blev afsendt til Universitetet; $\frac{1}{3}$ 1712 Cand. th. laud. Han blev derefter Hører ved sin Fødebyes Skole, fik $\frac{9}{12}$ 1718 Exspectance paa Grønbæk og Svostrup Sognekalde i Lysgaard Herred, Viborg Amt, Aarh. St., i hvilket Embede han $\frac{2}{8}$ 1723 blev ordineret. † $\frac{3}{10}$ 1729.

∞ 1724 Anna Margrethe Jespersd., f. i Randers, hvor hendes Fader skal have været Borgermester, men findes dog ikke hos Stadfeldt. Hun ∞ 2. Eftermanden i Grønbæk Niels Hurtigkarl, der dep. 1719 fra Aalborg Skole.

Sml. Hofmans store Stamtavle over Familien Lasson (bis). Wiberg 1, 489. 8.

26. Jacob Poulsen Høeg, f. 1688 i Aalborg . . . var Hører og Cantor her, indtil han $\frac{2}{3}$ 1719 blev Sgp. i Tvede og Linde, N. Hald Herred, ord. $\frac{28}{7}$. † $\frac{2}{1}$ 1736.

∞ 1. Anna Elisabeth Schjøth, f. c. 1698. † b. $\frac{29}{4}$ 1733, Datter af Raadmand Niels Jensen S. i Randers, † 1732, og Else Eriksd. Klog.

Sml. 37te Hører.

2. f. c. 1714, † b. $\frac{2}{11}$ 1738.

3. † b. $\frac{4}{12}$ 1760 i Estvad.

Ved alle tre 8 Sønner og 1 D.

Sml. Wiberg 3, 387. 9.

27. Rasmus Jensen Bang, f. $\frac{16}{4}$ 1685 i Aarhus, S. af Jens Rasmussen Bang, Borger s. St. Han blev sat i Aarh. Kathedralskole, hvorfra han 1707 afsendtes til Universitetet (imm. $\frac{19}{7}$). Tog $\frac{2}{1}$ 1712 theologisk Attestats (n. c.) i Pestens Tid og fik en Pestbyld under Armen, men kom sig dog og blev Informator paa Ryslet, hvorfra han 1722 blev Collega ved Randers Skole og Chordeg, hvilket Embede han beklædte i 47 Aar. † b. $\frac{4}{9}$ 1769.

∞ 1730 Mette Maria Karmarch, f. 1706 (døbt $\frac{7}{11}$) † 1776 i Randers (b. $\frac{2}{1}$) (12 B.). D. af Raadmand Thomas Karmarch i Randers (Broder til Borgermester Jens Karmarch). Sønnen Jens Bang dep. 1750 fra Randers Sk. Dattersøn Rasmus Heibroch nedenfor blandt Hørerne Nr. 47.

Sml. Gjessings Jubell. 3, 121 (hvor Descendentsen findes). Flemmer S. 43 Nr. 14, hvor han kun omtales som Hører i 2den Lectie 1741-45. Wiberg 1, 418. 8.

28. Christen Jacobsen Hasselbalch, f. $\frac{7}{9}$ 1693 i Øster Alling i Randers Amt, hvor hans Fader Jacob Christensen H. (der dep. 1681 fra Nykjøbing p. F.) var Sgp. Hans Moder var Anna Elisabeth Thøgersd. Michelsen. Depon. 1711 fra Greenaa Skole, $\frac{17}{6}$ 1719 Cand. theol. h. ill. 1723 blev han Hører her, til han $\frac{16}{8}$ 1725

blev Sgp. i Nørbæk, Sønderbæk og Læsten i Lyng Herred i Viborg Amt og Stift. † $\frac{2}{8}$ ^s 1772.

∞ 1721 i Greenaa Birgithe Sophie Hansd. Tønder. 1 S., der dep. 1745 fra Randers, og 2 Døttre.

Sml. Wiberg 2, 500. 8.

29. Peder Mathiesen Sindberg, f. 1709 i Ørum ved Vejle, dep. 1730 fra Vejle Latinskole (imm. $\frac{2}{8}$ ^o); blev derefter Hører i 1ste Lectie i Rand. Skole, og tog i denne Stilling $\frac{3}{8}$ ^o 1739 Baccalaurei-Graden i Kbh., samt $\frac{3}{4}$ ^o 1742 theologisk Attestats (n. c.); blev 1742 Hører i 3die Lectie, og har som saadan underskrevet i Stipendiebogen. $\frac{2}{3}$ ⁴ 1749 Sgp. i Rørbæk og Grynderup, Gislum Herred, Aalborg Amt, Viborg St., ord. $\frac{2}{7}$ ^s. † $\frac{1}{6}$ ³ 1754.

∞ . . . . . † b. $\frac{1}{3}$ ³ 1753 (1 S.)

Sml. Flemmer p. 43. 12. Wiberg 2, 694. 13.

30. Niels Povelsen Bay, Broder til 31. Rector Anders Povelsen Bay. Var 1741, som det sees af hans Underskrift i Skolens Stipendiebog, Hører i 3die Lectie, men døde s. A., b. $\frac{1}{4}$ s. A.

Sml. Flemmer p. 43. 11.

31. Frederik Hansen (muligen f. 1702 og dep. 1723 fra Ribe Skole samt $\frac{1}{8}$ ⁶ 1729 Cand. theol. h. ill.) var 1742 første Lectiehører og har som saadan underskrevet i Stipendiebogen.

Sml. Flemmer p. 43 Nr. 13.

32. Arp Clausen Vibroe kom 1726 som Discipel i Randers Skole, som han atter maa have forladt forinden sin Dimission, som jeg dog ikke har kunnet finde. Var 1743 Hører i 1ste Lectie.

Sml. Flemmer p. 43, Nr. 15.

33. Andreas Bay, døbt $\frac{1}{8}$ ^o 1725 i Randers, var en Søn af Kjøbmand Rudolph Bay, døbt $\frac{2}{10}$ ⁷ 1689. † b. $\frac{4}{11}$ 1740 og hans 2den Hustru Sille Mariane Andersd. ∞ $\frac{2}{9}$ ^s 1724; hun ∞ 2. $\frac{1}{7}$ ² 1741 Kjøbmand Hans Winther Budtz. Han optoges 1735 og deponerede 1743 fra

Randers Skole (imm. $\frac{3}{7}^{0}$), ved hvilken han $\frac{3}{3}$ 1744 var 1ste Lectiehører. Efter Flemmer døde han som Hører uden at have taget Embedsexamen, men ved sit Giftermaal har han formodentlig forladt Skolen og er bleven Kjøbmand i Randers; thi i Randers Kirkebøger benævnes han $\frac{3}{7}^{1}$ 1744 blandt Faddere Collega, senere blot ved sit Navn, men ved sin Død 1764 (b. $\frac{2}{1}^{7}$) Kjøbmand.

∞ $\frac{1}{6}^{3}$ 1748 Sophie Cathrine Borchhorst, f. Hensemann, f. 1720, Enke efter Kjøbmand Jens Jacob Borchhorst. I 2det Ægteskab havde hun ingen Børn. Efter Mandens Død fortsatte hun Handelen, thi $\frac{1}{1}^{3}$ 1768 var der Skifte i hendes Opbudsbo.

Sml. Flemmer p. 43-44 Nr. 16.

34. Peder Lütken var 1746 2den Lectiehører og Cantor. I Stipendieprotokollen har han allerede 1743 underskrevet som Syngelærer, da Rasmus Bang maaskee har taget ham som Medhjælper.

Sml. Flemmer p. 44 Nr. 17.

35. Frederik Petersen Berg, f. $\frac{1}{5}^{6}$ 1717 i Christiansand, hvor hans Fader Peter Frederiksen Berg var Borger og Skipper, Moderen var Anna Toftdal. 1734 blev han, da den største Del af Christiansand med Kirke og Skole ved en ulykkelig Ildebrand var lagt i Aske, sat i Helsingørs Skole, hvorfra han 1738 sendtes til Universitetet (imm. $\frac{3}{7}^{1}$); $\frac{2}{9}^{8}$ 1744 Cand. theol. h. ill.; blev derefter Hører i Randers, hvorfra han $\frac{2}{2}^{9}$ 1747 blev adjungeret og succederede Sgp. i Virring og Essenbek i Aarh. St. (kgl. confirmeret $\frac{3}{1}^{1}$ s. A.), ord. $\frac{1}{6}^{4}$ 1748; 1762 virk. Præst; 1768 tillige Provst i S. Hald Herred. † $\frac{4}{11}^{1}$ 1787 i Virring. Han har udgivet Philadelphi Boanergis moraliske Haandbog i 2 Dele 1751-56 (der var et Uddrag af „moralische Bibliothec“).

∞ $\frac{1}{9}^{1}$ 1748 i Virring Hylleborg Cathrine Brunov, f. $\frac{2}{2}^{5}$ 1727 s. St. † b. $\frac{2}{5}^{7}$ 1789, D. af Niels Brunov,

Sgp. i Virring, † $\frac{1}{3}$ ⁴ 1774. Deres Søn Niels Berg findes ovenfor som 1ste Conrector. En anden Søn Michael Andreas Fosie Berg dep. 1785 fra Randers Skole.

Sml. Worms L.-L. 1, 97. 3, 69. Nyerups L.-L. 54. Flemmer S. 44 Nr. 19. Erslew, Suppl. 3, 629 Not. a.

36. Christopher Gjessing, den fortjente Forfatter af Samling af Danske, Norske og Islandske Jubel-Lærere, f. $\frac{3}{3}$ 1723 paa Herregaarden Langholt i Vensyssel, dep. 1745 fra Viborg Skole, var 1748-52 Hører og Cantor ved Randers Skole; han drog derpaa til Kbh. for at fortsætte sine Studeringer, var 1755-58 Hører og Cantor ved Helsingørs Skole, og derefter ved Roeskilde Skole, hvortil henvises. † 1791.

∞ 1755 Anne Birgitte Saabye, D. af Mag. Peter S., Rector i Aarhus 1727—32.

Sml. Worms L.-L. 3, 249-50. Nyerup, S. 191—92.

37. Jens Nielsen Bay, f. c. 1722 i Randers, var en Søn rimeligviis enten af Vognmand Niels Jensen Bay eller af Niels Schjøth Bay, der 1712 nævnes som Raadmand her og altsaa maa være den samme som den hos Stadfeldt (S. 132) nævnede Niels Jensen Schjøth, Raadmand $\frac{1}{1}$ 1711 til 1732. Sønnen optoges 1732 i Randers Skole, hvor han nød Stipendier; deponerede 1742 til Universitetet og vendte tilbage til Randers, hvor han maaskee allerede 1743 blev Hører. Af Kirkebogen sees det, at han var Hører fra 1750-60, da han i disse Aar fik 1 Søn og 6 Døttre døbte. Kirkebogen viser ogsaa, at han var død 1777.

∞ Anna Marie Smidt, f. 1724, † $\frac{2}{7}$ 1782 i Randers. (Hun betegnes i Kirkebogen Hører Bays Enke). Deres Søn Hans Bay blev døbt $\frac{5}{3}$ 1757 i Randers. Deres Datter Hansine Magdalene blev døbt i Randers $\frac{2}{3}$ 1752.

38. Lars Nielsen Brunow, f. 1729 i Virring i Aarh. St., hvor hans Fader Niels Brunow (der dep. 1714

fra Aalborg) var Sgp. Moderen var Maren Thrige f. Haasum. Han blev Discipel i Randers Skole, hvorfra han 1746 afgik til Kbhs. Universitet (imm. $\frac{3}{7}^0$). $\frac{1}{7}$ 1749 cand. theol. n. c., var derefter Hører ved Randers Skole, indtil han $\frac{1}{11}^6$ 1759 blev pers. Cap. i Galthen, Vissing og Hadbjerg i Randers Amt. $\frac{2}{6}^1$ 1762 blev han Sgp. i Kristrup og Hornbæk, s. St., og $\frac{2}{2}^7$ 1764 i Aarslev, Hørning og Lime s. St. † $\frac{2}{11}^4$ 1782.

∞ Birthe Krogstrup, D. af Andreas Jacobsen (dep. 1708 Odense) Sgp. i Galthen og Sara Nielsd. Krogstrup, efter hvem Børnene toge Navn.

Sml. Flemmer 44 Nr. 18. Wiberg 1, 58. 11.

39. Niels Hee, f. 1736, døbt $\frac{1}{8}^4$ i Borup ved Randers, hvor hans Fader Thomas Christensen Hee (der dep. 1717 fra Viborg Skole) var Sgp. (sml. Gjessing III, 273 tab. 3.). Moderen Vibecke Clausen, f. Hutfeld, var tidligere ∞ Faderens Formand i Borup, Mag. Hans Clausen, der findes bl. Hørere i Aarhus. Niels Hee blev sat i Randers Skole, hvorfra han 1754 afgik til Universitetet. $\frac{1}{7}^8$ 1758 cand. theol. n. c. Derefter blev han Hører og Cantor i sin Fosterkole og 1775 tillige Hospitalsdegn s. St. $\frac{5}{6}$ 1776 Sgp. i Støvring og Mellerup, $\frac{2}{11}^9$ 1796 i Harridslev og Albæk, Randers Amt. † $\frac{2}{12}^6$ 1801 af et apopl. Tilfælde.

∞ 1. $\frac{2}{3}^2$ 1773 i Randers Jfr. Anna Margrethe Fabricius.

∞ 2. Christine Elisabeth Sophie Buch, f. 1751, † $\frac{2}{6}$ 1786 (1 S. 1 D.)

∞ 3. $\frac{2}{7}^2$ 1786 i Randers Maria Sommerfeldt. Vistnok en Søster af følgende Hører.

Sml. Flemmer p. 44 Nr. 20. Wiberg 1, 537. 11. (3, 217, 13).

40. Christian Holstein Sommerfeldt, f. $\frac{2}{7}^4$ (d. $\frac{3}{7}^0$) 1731 i Biri, Christiania St., hvor hans Fader Hans Sommerfeldt, senere $\frac{3}{12}$ 1734 øverste res. Cap. ved St. Mortens Kirke i Randers, da var Capellan. Hans Moder var Vilhel-

mine Sophie Knopf, f. 1706, † $\frac{1}{8}$ 1777 (sml. Gjessings Jub. II, 2, 75). Deponerede 1750 fra Randers Skole, $\frac{1}{4}$ 1753 cand. theol. n. c., blev senere (c. 1766) Hører her; $\frac{2}{1}$ 1767 2. res. Cap. s. St. (ord. $\frac{1}{2}$), $\frac{3}{5}$ 1793 1ste res. Cap. og $\frac{2}{7}$ 1794 Sgp. ved St. Mortens Kirke her. † $\frac{1}{6}$ 1797.

∞ $\frac{1}{6}$ 1767 i Randers Anna Else Bredal, døbt $\frac{3}{10}$ 1738 i Randers, † $\frac{2}{3}$ 1814 s. St. (6 S. 3 D.), Datter af Borgermester Niels Bredal og Inger Marie Simonsen. Sønnen Hans Nicolaj Sommerteldt findes nedenfor Nr. 46.

Sml. Lengnick, Brock-Bredal 3 Udg. S. 38, hvor Descendenten findes. Erslews Supplement 3, 213 Note b. Wiberg 2, 580. 12.

41. Niels Berg var 1776—81 3die Lectie-Hører, see ovenfor bl. Conrectorer Nr. 1.

42. Søren Pedersen Bagge, f. 1745 i N. Kongerslev i Hellum Herred i Aalborg Amt, Viborg Stift, hvor hans Fader Peder Sørensen var Muurmester. Han deponerede 1768 fra Randers Skole. $\frac{2}{6}$ 1779 (ikke 80) cand. theol. haud illaud., blev 1781, efter N. Bergs Forfremmelse til Conrectoratet, ansat her som 3die Lectie-Hører (maligen var han allerede fra 1775 Hører i første Lectie) og forblev i 12 Aar i dette Embede, i hvilket han, da han blev Familiefader, levede i en saadan Armod, at han maatte benytte samme Værelse til Sovekammer, Barnestue og Læseværelse for Disciplene. Det var nemlig lige til Skolereformen 1806 almindeligt i alle Landets Skoler, at Disciplene om Vinteren modtog Underviisning i Hørerens private Værelser, hvad enten disse vare indrettede paa Skolen eller Hørerne boede i Byen, hvilket naturligviis dengang bedre lod sig gjøre, da hver Classe modtog al sin Underviisning af den samme Hører. Hvad Randers angik, saa var denne Indretning saameget mere nødvendig, som den gamle grundmurede Skolebygning ikke blot manglede Kakel-

ovne, men ogsaa Skorstene. $\frac{1}{5}^{\circ}$ 1793 blev han resid. Cap i Skive og Resen (ord. $\frac{2}{7}^{\circ}$), hvorfra han $\frac{1}{3}^{\circ}$ 1804 befordredes til Sgp. i Grinsted og Heinsvig, Slaugs H. Ribe Amt (ikke til Ousted og Taaning, som Flemmer angiver ved en Forvexling med Søren Christensen Bagge, der dep. 1781 fra Aarh. Sk., sml. Fr. Barfod, D. G. 1 Sp. 146, 34.) † $\frac{2}{4}^{\circ}$ 1811.

∞ $\frac{2}{1}^{\circ}$ 1781 Anna Kirstine Glas, d. $\frac{2}{5}^{\circ}$ 1757, D. af Bødker Søren Christensen Glas, d. $\frac{1}{9}^{\circ}$ 1728, † b. $\frac{2}{1}^{\circ}$ 1792, og Kirsten Pedersd., f. 1721, † b. $\frac{8}{1}^{\circ}$ 1787, alt i Randers.

Sml. Flemmer S. 44—45 Nr. 22. Wiberg 1, 483. 16.

43. Nicolaj Schuurmann, f. $\frac{2}{2}^{\circ}$ 1755 i Kbh., hvor hans Fader, Mandrup Sch., var Undergraver ved Bremerholms Menighed. 1765 blev han sat i Frue Skole i Kbh., hvor han blev næstøverst i 3die Lectie. 1773 dimitteredes han til Universitetet (imm. $\frac{3}{7}^{\circ}$). $\frac{2}{7}^{\circ}$ 1779 cand. theol. haud ill., blev 1782 1ste og 2den Lectie-Hører i Randers, i hvilket Embede han † $\frac{8}{9}^{\circ}$ 1784. (Flemmer siger en Maaned efter Michelsdag ($\frac{2}{9}^{\circ}$).

Sml. Flemmer S. 45 Nr. 23.

44. Ole Borch Søgaard succederede 1784 Schuurmann som 1ste og 2den Lectie-Hører, indtil han 1787 beskikkedes til Conrector ved denne Skole. See ovenfor bl. Conrectorer Nr. 2.

45. Christen Rosendal, f. $\frac{1}{1}^{\circ}$ 1758 i Randers, hvor hans Fader, Christen Christensen, var Snedker, hans Moder var Mette Pedersdatter. Dep. 1779 fra Randers l. Skole (laud.), $\frac{2}{7}^{\circ}$ 1780 cand. ph. haud ill., $\frac{6}{4}^{\circ}$ 1785 cand. theol. n. c. Succederede 1787 Søgaard som 1ste og 2den Lectie-Hører, men blev allerede $\frac{2}{5}^{\circ}$ 1788 p. Cap. i Asferg og Faarup, Hald Herred (ord. $\frac{2}{6}^{\circ}$) og $\frac{1}{9}^{\circ}$ s. A. Sgp. i Thjele og Vinge i Lynge H., Viborg St. † $\frac{1}{3}^{\circ}$ 1822.

∞ Dorothea Maria Konnerup, døbt $\frac{1}{5}^{\circ}$ 1763 i Hvilsted, † $\frac{1}{1}^{\circ}$ 1847.

Sml. Enkek. 3724. Flemmer S. 45 Nr. 25. Wiberg 3, 321-22.

46. Hans Nicolaj Sommerfeldt, døbt $\frac{1}{3}$ 1768 i Randers, hvor hans Fader Christian Holstein S. (der findes ovenfor bl. Hørere Nr. 40) da var 2den res. Cappellan ved St. Mortens K., senere Sgp. s. St. Deponerede 1785 med Udmærkelse fra sin Fødebyes lærde Skole, og efterfulgte 1788 Rosendal som Hører i 1ste og 2den Lectie; underkastede sig $\frac{2}{10}$ 1791 theologisk Attestats med n. c. og atter $\frac{2}{4}$ 1792 med Charakteren h. illaud., og blev ved Søren Bagges Bortgang 1793 Hører i 3. Lectie. I denne Stilling † han $\frac{2}{3}$ 1801 (ikke 1800).

∞ $\frac{2}{1}$ 1795 Nicoline Marie Bredal, D. af Dines Bredal, Raadmand i Randers, og Johanne Hansine Budtz. Hun ∞ 2. $\frac{1}{2}$ 1807 Carl Gustav Sandius. I sidste Ægteskab ingen Børn, i første bl. a. Christian Sommerfeldt, der dep. 1815 fra Randers Skole og † $\frac{1}{4}$ 1860 som Sgp. i Skamby (tidligere i Asferg).

Sml. Lengnick Stamt. over Fam. Brock-Bredal 3. Udg. S. 38-39. Flemmer S. 45 Nr. 26.

47. Rasmus Heibroch, f. 1767 i Laurberg, Galthen Herred, hvor hans Fader, Carl Frederik Heibroch, (der dep. 1743 fra Odense) da var Sgp., senere ($\frac{2}{4}$ 1774) i Galten, Vissing og Hadbjerg. Hans Moder Anna Sophie Bang var en D. af Rasmus Bang, der findes ovenfor blandt Hørere Nr. 27. Dep. 1788 fra Randers Skole og erholdt ved Exam. artium Charakteren laud., var en kort Tid constitueret Lærer her ved Skolen for H. Nic. Sommerfeldt, medens denne tog theologisk Attestats. $\frac{3}{3}$ 1802 cand. theol. (h. ill.). $\frac{2}{3}$ 1804 cat. Pr. I. $\frac{1}{3}$ s. A. hom. Pr. laud., blev Sgp. i Norge, † 1827.

Sml. Gjessing 3, 121. Flemmer S. 45 Nr. 27.

48. Søren Wedege, f. 1770 i Hobro, var en Søn af Peter Herman Wedege, Vejermester s. St., og Anna Elisabeth Schnell † 1776, altsaa en Broder til ovennævnte Prof. Rector Sev. Lunds Kone. Han dimitteredes 1788 fra Randers Skole (laud.); $\frac{1}{3}$ 1792 Cand. theol. laud.,

hom. Pr. l., blev 1793 ved Sommerfeldts Oprykning Hører i 1 og 2 Lectie og tjente her ved Skolen til Begyndelsen af Aaret 1796, da det ved Cancelliet blev ham bevilget, at hans Plads som nederste Hører ved Randers Skole maatte reserveres ham under 2 Aars Udenlandsrejse; men ved sin Tilbagekomst gjorde han ingen Brug af denne Bevilling. Tog $\frac{2}{1}$ og $\frac{1}{10}$ 1702 latinsk juridisk Examen, begge Gange med Charakteren h. illaud.

∞ Henriette Elisabeth Petersen, f. 17.. † $\frac{1}{2}$ 1856.

Sml. Gjessing, Jubell. 3, 241 Tab. 2. Flemmer S. 45-46.

49. Peder Holst, f. 1770, deponerede 1790 fra Randers Skole (h. ill.), 1791 Cand. ph. og $\frac{1}{7}$ 1795 Cand. theol., h. ill., $\frac{3}{8}$ s. A. hom. Pr. h. illaud.; var constitueret som Hører i 1ste og 2den Lectie for Søren Wedege, men druknede kort efter sin Ansættelse her i en Slags Vildelse.

Sml. Flemmer S. 46 Nr. 29.

50. Georg Frederik Brøchner, f. $\frac{2}{3}$ 1770 i Spentrup ved Randers, hvor hans Fader Consistorialraad, Provst Hans Br. (dep. 1738 fra Aalborg Sk.) var Sgp. † $\frac{1}{1}$ 1780. Hans Moder var Faderens 2den Kone, Mette Marie Wedege, f. 1740, døbt $\frac{2}{1}$, ∞ $\frac{2}{5}$ 1769, † 1798. Dep. 1789 fra Viborg Skole, 1790 Cand. ph., $\frac{1}{7}$ 1796 Cand. theol. h. ill.; blev efter Peter Holsts Død ansat som 1ste og 2den Lectie-Hører i Randers, $\frac{4}{4}$ 1800 Sgp. i Vegerslev og Villersø i Randers Amt, $\frac{2}{5}$ 1810 Sgp. i Taulov, Elbo H. i Ribe St., † $\frac{1}{2}$ 1828.

∞ $\frac{1}{3}$ 1801 i Randers Ane Cathrine Meden, f. 1776, † $\frac{2}{10}$ 1860, (3 S. 3 D.), D. af Johan M., Birke-dommer paa Grundet, og Mette Kirstine Terkilsen.

Sml. Lengnick, „Sør. Wedege S. 4, Brøchner“ S. 4. Flemmer S. 46 Nr. 30. Wiberg 3, 301, 15.

51. Christian Ludvig Sinding, f. $\frac{1}{7}$ 1777 i Skuldelev i Sj., hvor hans Fader Poul Christian Sinding,

der dep. 1763 priv. fra Viborg m. R. Test., da var Sgp., senere i Bjerregrav, Aalum og Taanum, Viborg St. Han dep. 1794 fra Randers Skole og blev udmærket ved exam. art., $\frac{7}{4}$ og $\frac{14}{4}$ 1795 cand. philos. laud. og h. ill., $\frac{2}{11}$ 1798 cand. theol. laud., $\frac{3}{1}$ 1799 hom. Pr. laud.; 1800 constitueredes han efter Wedege som 1ste og 2den Lectie-Hører; $\frac{25}{5}$ 1801 approberede Biskop Jansen Rector Estrups Forslag, at han skulde ascendere til 3die Lectie-Hører. Ved Skolens Reform blev han $\frac{5}{11}$ 1806 ansat som Adjunct her. Denne Post beklædte han til Marts 1810 og blev $\frac{14}{4}$ s. A. efter Ansøgning i N. entlediget. Han underviste i Græsk i næstøverste og i Historie og Geographi i alle Classer. $\frac{26}{3}$ 1813 blev han kaldet til Sgp. i Kousted og Raasted, Aarhus St., $\frac{27}{2}$ 1822 i Bjerregrav, Aalum og Taanum, Vib. St., $\frac{3}{10}$ 1834 i Bregninge og Biergsted i Sj. † m. p. $\frac{1}{1}$ 1838. Var paa Grund af uordentligt Levnet indstævnet for en Provsteret.

∞ 1806 i Randers Elisabeth Spliid, f. $\frac{8}{9}$ 1780 i Randers, † $\frac{3}{4}$ 1862 i Kbh., D. af Kjøbmand Peter Lauritsen Spliid og Euphemia Idea Frederiksd. Würmfeld. (2 S. 2 D.)

Sml. J. Møller, Tidsskrift for Kirke og Theologi 2, 100. Berl. Tid. 1838 Nr. 40. Flemmer S. 46-47 Nr. 31. Erslews F. L. 3, 178-79. Suppl. 3, 185-6. Wiberg 1, 210. 16.

52. Johan Christian Simony, f. 1776 (døbt $\frac{2}{7}$) i Randers, var en Søn af Kleinsmed Frederik Simony s. St. og Maren Madsdatter, ∞ i Randers $\frac{28}{5}$ 1759. Fra sin Fødebyes l. Skole deponerede han 1794 i Kbhvn. (laud), $\frac{14}{4}$ og $\frac{16}{10}$ 1795 cand. ph. h. ill., $\frac{13}{5}$ 1801 cand. theol. h. ill. Han forlod strax derpaa Kjøbenhavn, for aldrig mere at gjensee den, blev 25de s. M. antaget til 1ste og 2den Lectie-Hører i sin Fosterskole; ansattes ved Skolens Reform $\frac{5}{11}$ 1806 som Adjunct ved samme, og underviste fra den Tid i Latin i 1ste og 2den Classe. I

over 37 Aar virkede han med ufortrøden Iver i dette sit Kald. Han var punktlig og nøjagtig i at besørge sine Timer, selv paa en Tid, da dette ikke var aldeles almindeligt; han holdt en god Disciplin og han forlangte, at hans Disciple „uden Standsninger“ skulde kunne gjøre Rede for deres Lectier; men hans Undervisning var upaavirhet af Tidens Fordringer og stod omtrent paa samme Punkt, da han nedlagde sin Virksomhed, som da han tiltraadte den. Flemmer siger om ham: „Saavel Forfatteren af disse Linier, som de talrige Disciple, han har underviist, erkjende med Taknemlighed den sjeldne og ufortrødne Iver, hvormed han bestandig har opfyldt sine Embedspligter, og de ikke mindre Fortjenester, som han har af Skolens Moralitet“. Efter sin Afgang fra Skolen viede han især Asylet sin Virksomhed og blev dets Forstander. † $\frac{1}{5}$ 1847 ugift. Han var en retsindig, velvillig og brav Mand, der var i stor Anseelse hos Høje og Lave i hele Byen, og overhovedet under sin lange Virksomhed havde bidraget meget til den ualmindelige Agtelse, som Lærerstanden der i Byen nød hos Befolkningen. Var han end en meget stræng Lærer, saa havde han stedse Disciplenes sande Vel for Øje, og var tillige godmodig og skjemtsom og bevarede under alle Forhold et godt Humeur. Mod sine Medlærere, til hvilke ogsaa jeg glæder mig ved at kunne henregne mig, var han altid tjenstvillig og forekommende. Han havde en særdeles kraftig Constitution og kjendte før sine sidste Aar aldeles intet til Sygdom. Sit lange Liv tilbragte han, med Undtagelse af Universitetsaarene, bestandig i Randers, hvorfra han kun i Sommerferien drog til Aalborg, for at besøge sin ældre Broder, hvis Søn, Stiftamtmand Simony, han understøttede paa den videnskabelige Bane, paa hvilken han havde den Glæde at see ham gaae rask frem.

Sml. Flemmer S. 47 Nr. 32.

53. Andreas Johannes Boysen, f. $\frac{1}{12}$ 1782 i Nieblum paa Østerlandsföhr, hvor hans Fader Jacob Boysen var Diaconus ved St. Johanneskirken, senere $\frac{2}{1}$ 1790 Præst i Gammel-Haderslev, † $\frac{2}{2}$ 1828. Hans Moder var Elisabeth Cathrina Hinrichsen. Han dimitteredes i Efteraaret 1802 til Kbhvns. Univertitet fra Haderslev Skole: 1803 cand. philos., var derefter Alumnus i det pædagogiske Seminariums philologiske Classe, vandt 1806 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af det philologiske Spørgsmaal, og blev $\frac{5}{9}$ s. A. ansat som Adjunct ved Randers l. Skole, hvor hans Underviisningsfag vare Latin og Tydsk i de to øverste Klasser; ogsaa underviste han indtil April 1813 i Græsk i 2den Klasse. $\frac{2}{7}$ 1815 underkastede han sig i Kbh. theologisk Attestats (laud.); $\frac{2}{10}$ 1817 udnævntes han til Subrector og Lærer i det danske Sprog ved Slesvig Domscole; $\frac{2}{9}$ 1830 Sgp. i Starup og Grarup i Haderslev Provsti. † $\frac{2}{10}$ 1850. Som Program ved Reformationsfesten i Randers Skole har han i 1817 udgivet et lille Skrift: de ludis veterum Romanorum secularibus. Randr.

∞ 1. $\frac{5}{8}$ 1807 i Randers Cathrine Marie Hee, f. 1777 (døbt $\frac{3}{7}$) i Borup, † $\frac{1}{4}$ 1810, D. af Præsten Christen Hee, Sgp. i Borup og Hald (der dep. 1751 fra Viborg Sk.) og 2den Hustru Ane Marie Hjortholm. Sml. Gjessing III. 348, Tab. 2. Wiberg 1, 198-99.

2. 18 . . Anna Maria Magdalena Dewaldt, f. $\frac{3}{3}$ 1793 i Rendsborg, † $\frac{2}{1}$ 1829, D. af daværende Musqueteer ved 2det jydsk Inf.-Reg. Johan Adam Dewaldt og Christina D.

Sml. Flemmer S. 47-48. Lübker u. Schröder, Lex. 1, 63-64. Erslew F. L. 1, 191. Suppl. 1, 219.

54. Steen Steensen Blicher, f. $\frac{11}{10}$ 1782 i Vium, Aarh. St., hvor hans Fader, Niels Blicher (dep. 1770 f. Od. Gymn.) da var Sgp. Hans Moder var Kirstine Maria Curtz af Darum. Underviist i de gamle Sprog af sin

Fader kom han 1796 i Randers Skole, hvorfra han i Efteraaret 1799 afgik til Universitetet (udm.), $\frac{4}{1}$ 1800 og $\frac{1}{5}$ 1801 underkastede han sig den philosophiske Examen (laud.); var derpaa i 2 Aar Huuslærer paa Falster, opholdt sig derefter 1803-07 i Kbh., hvor han lagde sig efter de levende Sprog, Historie, Geographi og Poesi; opholdt sig derpaa et Aar i Jylland, kom 1808 tilbage til Kbh. og blev $\frac{2}{11}$ s. A. Alumnus paa Valkendorfs Collegium. $\frac{2}{3}$ 1809 Cand. theol. Laud. i. o. sp. scr.; $\frac{1}{2}$ s. A. cat. Pr. h. ill., $\frac{3}{1}$ 1810 hom. Pr. laud., blev derpaa i Marts s. A. constitueret som Lærer ved Randers l. Skole i Pastor Sindings Sted, og overtog hans Underviisningsfag. $\frac{1}{3}$ s. A. blev han fast ansat som Adjunct ved Skolen. I 1811 søgte han sin Afsked og erholdt den ved Skoleaarets Udgang. Han forpagtede derpaa sin Faders Præstegaards Avling i Randlev. $\frac{3}{10}$ 1819 Sgp. i Torning og Lysgaard, Aarh. St., $\frac{1}{9}$ 1825 Sgp. i Spentrup og Gassum, s. St., besøgte 1836 med kgl. Understøttelse Sverrig indtil Stockholm og Upsala, to Aar senere Hansestæderne og Vestkysten af Hertugdømmerne og N.-Jylland til Ringkjøbing. $\frac{2}{6}$ 1847 entledigedes han i Naade m. P. † i Spentrup $\frac{2}{3}$ 1848. Hans Portrait i Dansk Pantheon Nr. 32 (uheldigt) i Portefeullen 1840 (meget lignende) og oftere. Hans friske, duftende Digterkrands dækker hans Skrøbeligheder.

∞ 1810 Ernestine Juliane Blicher, f. Berg, døbt $\frac{4}{1}$ 1793 i Fredericia, D. af Peder Frederik Berg, Skriverkarl, og Charlotte Juliane B. og Enke efter hans Farbroder Peter Daniel Blicher (dep. Odense 1773), Sgp. i Spentrup, † $\frac{6}{10}$ 1809. Hun fik under dette Ægteskab 7 S. 3 D.

Sml. Autobiographi i Fr. Barfods Brage og Idun, 3, 98-137 og foran 12 Bind af Ny og gamle Noveller. Kbh. 1846. Biographi i Molbechs Anthologie IV, i Dansk Pantheon, 32. Lev. (ved P. L. Møller) og i Biographic univers. 1853 (af samme). P. L.

Møller, hist. Skizzer 2, 114-26. Selmer, Nekrol. Saml. 1, 127-40. Fr. Barfod, D. G. 1, 209-10. 288 og Fort. af Fædr. Hist. 3 Udg. Sml. Flemmer S. 48 Nr. 34. Nyerups L. L. 70. Sml. iøvrigt Erslews F. L. 1, 142-44 og Suppl. 1, 164-66. Strunck, Catalog S. 54. Wiberg 3, 168, 12.

55. Andreas Gottlob Rudelbach, f. $\frac{2}{9}$ 1792 i Kbh., dep. 1810 fra Metropolitanskolen, 1811 Cand. ph. (udm.); constitueredes $\frac{1}{7}$ s. A. i Steen Blichers Sted som Lærer ved denne Skole, men betænkte sig og tiltraadte ikke dette Embede. Han studerede derefter Philologi i Kbh., vandt 1817 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af det æsthetiske Priisspørgsmaal; $\frac{1}{4}$ 1820 Cand. theol. laud. egr.; $\frac{2}{8}$ 1822 Dr. ph. i Kbh.; 1823-24 udenlands; 1828 modtog han en Kaldelse som Superintendent, Consistorialraad og Pastor prim. i Glauchau i Sachsen; $\frac{2}{6}$ 1841 Dr. theol. i Erlangen; $\frac{1}{9}$ 1845 nedlagde han dette Embede og vendte tilbage til Kbh., hvor han ved kongelig Naade oppebar Ventepenge; $\frac{2}{8}$ 1847 R.; $\frac{2}{6}$ 1848 kaldedes han (da hans Ønske om Ansættelse i det theologiske Facultet havde mødt forskjellige Hindringer) til Sgp. ved St. Michaels Kirke i Slagelse, hvor han $\dagger$ $\frac{3}{3}$ 1862. Nærmere Eft. om ham findes hos Erslew F. L. 2 709-718 og Suppl. 2, 864-72.

56. Terman Øllegaard Krag, f. 1790, dep. 1808 fra Ribe Skole (imm. $\frac{1}{5}$); $\frac{8}{10}$ s. A. Cand. philos. laud.; $\frac{2}{4}$ 1809 Cand. philol. laud.; constitueredes $\frac{2}{11}$ 1811 og fungerede $\frac{1}{11}$ s. A. istedet for Blicher, til $\frac{1}{5}$ 1812. Hans Underviisningsfag var de samme som Blichers. Hans senere Skjæbne er ubekjendt.

Sml. Flemmer, S. 48 Nr. 35 (Thorup 4, 45).

57. Henrik Christian Aschanius, født $\frac{2}{2}$ 1788 paa Lund paa Morsø, Søn af Proprietair Saxo Johannes Aschanius, Ejder af Eskjær, og Maitzen Marie Erling, en norsk Præstedatter. Deponerede 1805 fra Randers lærde Skole; $\frac{1}{4}$ 1806 Cand. philos. laud., $\frac{7}{10}$ s. A. C. philol., laud.; $\frac{3}{4}$ 1811 Cand. theol., laud.;

$\frac{1}{3}$ ^s 1813 hom. Pr. laud., cat. Pr. laud. egr., blev $\frac{6}{3}$ s. A. constitueret som Lærer ved denne Skole, ved hvilken han $\frac{1}{3}$ ^o 1814 beskikkedes til Adjunkt. Hans Underviisningsfag vare Historie, Geographi og Dansk i øverste Classe, hvilket sidste Fag Pastor Poul Berner fra $\frac{1}{1}$ 1814 til $\frac{1}{1}$ 1816 læste for ham. Blev $\frac{7}{3}$ 1813 tillige Capellan for Amtsprovsten i Randers; $\frac{3}{6}$ 1818 Sgp. i Vejlbj i Fyen. † $\frac{2}{2}$ ^o 1857.

∞ $\frac{2}{1}$ ^o 1818 Ane Johanne Borch af Borup, f. 1797; † $\frac{2}{4}$ ^o 1860 i Middelfart, D. af Ole Borch, Sgp. i Borup i Støvring Herred (dep. 1790 fra Aarhus) og Else Høegh.

Sml. Gjessing Tab. 3, 273. 3. Flemmer, S. 49 Nr. 36. Wiberg, 3, 500. 19.

58. Jacob Samuel Hertel, f. $\frac{5}{3}$ 1792 i Ørslev i Sj., hvor hans Fader Christian West Hertel (dep. 1769 fra Aarhus Skole) da var Sgp. Moderen var Mette Kirstine Riise. Han dep. 1808 fra Aarhus Skole, $\frac{1}{4}$ ^s og $\frac{1}{1}$ ^o 1809 Cand. philos. laud.; $\frac{1}{4}$ ⁷ 1812 Cand. th. laud. et qu. egr.; constitueredes $\frac{6}{3}$ 1813 som Lærer ved Randers Skole, i hvilket Embede han i Sept. 1814 erholdt fast Ansættelse. Han underviste her i Dansk og Græsk i de 2 mellemste og i Religion i alle Classer. I October 1816 blev han i lige Egenskab forflyttet til Aarhus (see bl. Adjuncter i Aarhus Nr. 85).

Sml. Flemmer, S. 49 Nr. 37. Wiberg I., 314, 11.

59. Hektor Frederik Jansen Estrup, f. $\frac{5}{1}$ 1799 i Randers, S. af ovennævnte Rector (Nr. 35) Mag. Peder Estrup. Dep. 1810 fra Randers Skole, 1811 udmærket ved 2den Examen, 1812 Alumnus paa Valkendorfs Collegium; vandt 1814 Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af det historiske Priisspørgsmaal; $\frac{2}{4}$ ^o 1815 tog han theologisk Embedsexamen med Charakteren laud. et quidem imprimis egregie. Constitueredes umiddelbart derefter (under ovennævnte Adj. A. J. Boysens Ophold ved Universitetet for at underkaste sig theologisk Attestats)

til at overtage hans Fag ved Randers Skole. Ved Boysens Tilbagekomst frattraadte han atter. See bl. Directorer ved Sorø Akademi. Om hans Legat af 24de Maj 1834 paa 600 Rd. til Randers l. Skole, see Flemmers Progr. fra 1834 S. 58-60.

Sml. Erslews F.-L. I, 389-92 og Suppl. I, 432-35.

60. Laurits Esbern el. Esbernson Dahl, f. $\frac{1}{9}$ 1791 i Randers, hvor hans Fader Jesper Lauritsen Dahl var Kjøbmand. Hans Moder var Louise Severine . . . . . 1810 dep. han fra sin Fødebyes l. Skole. Den $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{11}$ 1811 aflagde han den philologisk-philosophiske, $\frac{1}{7}$ 1816 den theologiske og $\frac{3}{7}$ den homiletiske Prøve, alle med Charakteren laud. $\frac{5}{10}$ 1816 ansattes han i Hertels Sted som Adjunkt i Randers, hvor han underviste i Religion i alle Classer og Græsk i Mellemlasserne, samt en Tid i Tydsk i øverste og Dansk i næstøverste Classe. $\frac{1}{5}$ 1820 kaldedes han til ord. Catechet i Rudkjøbing (ord. $\frac{2}{8}$ i Odense); $\frac{6}{7}$ 1821 Sgp. i Meirup og 1ste Lærer ved Borgerskolen i Holstebro; $\frac{1}{3}$ 1824 Sgp. i Ølby, Asp og Fousing i Ribe Stift; $\frac{2}{11}$ 1828 Sgpr. i Glenstrup i Aarhus Stift; $\frac{2}{7}$ 1837 i Brenderup og Ore paa Fyen. † $\frac{2}{3}$ 1847. I Litteraturrexik. har han erhvervet sig en lille Plads ved to Inserater i 1ste Aargang af „Ugeblad for den danske Bonde“: 1, Den 28de Jan. (i Nr. 32) og 2, Om Tidsbestemmelserne for Paaskefesten og de øvrige saakaldte bevægelige Fester, Søn- og Helligdage i vor Kirke (i Nr. 43).

∞ $\frac{1}{12}$ 1817 i Randers Sophie Therese Moreau, f. 1793. D. af Sprogmeister Jean François M., f. 1733, † 1830 i Sorø, og Sidsel Marie Hansen, f. 1758, † 1810.

Sml. Flemmer S. 49-50. Fr. Barfod, D. G. I, 206-7 (Nr. 249). Odense Ord. Prot. S. 624-5. Erslews F.-L. I, 317, Suppl. I, 345. Wiberg I, 216-7.

61. Niels Ussing, f. $\frac{2}{4}$ 1790 i Ribe, hvor hans Fader Niels U. var Hospitalsforstander; hans Moder

Johanne Louise Bruun. Han deponerede 1813 fra Ribe Skole (maadel.), underkastede sig 1814 den philosophiske Examen og blev $\frac{5}{9}$ 1818 i Aschanius's Sted constitueret som Lærer i Randers l. Skole, ved hvilken han i Juli 1820 blev ansat som Adjunct. Han var en meget samvittighedsfuld og ivrig Lærer, men manglede rolig Besindighed og stundom Kundskaber. Hans Underviisningsfag vare Historie og Geographi i alle Classer og Tydsk i 3die Cl., samt en Tid som Timelærer Arithmetik, Geometri og Dansk. I 1831 og 32 afgav han alle disse Fag og underviste fra 1ste Oct. 1832 blot i Kalligraphi i hele Skolen, skjøndt hans Haandskrift var intet mindre end smuk, og i Dansk i nederste Classe. $\frac{2}{10}$ $\frac{8}{0}$ 1846 blev han efter 28 Aars Tjeneste efter Ansøgning entlediget i Naade med Pension; dog vedblev han velvilligt at fungere ved Skolen indtil Juleferien. Han vedblev at leve i Randers, hvor han ejede sit eget grundmurede Sted paa 2 Etager og tillige var Privatlærer. Han † $\frac{2}{5}$ $\frac{4}{0}$ 1861.

∞ $\frac{2}{9}$ $\frac{6}{0}$ 1821 i Randers Mette Margrethe Mammen, f. $\frac{3}{5}$ $\frac{0}{0}$ 1802 i Randers (13 B.), Datter af Kjøbmand M.

Sml. Flemmer S. 50 Nr. 39. Lengnick, Fam. Ussing S. 10 (hvor Børnene findes).

62. Christian Peter Christensen, f. $\frac{1}{2}$ 1796 i Randers, var en Søn af Generalmajor Christian Peter v. Chr., R. af D., f. $\frac{1}{5}$ $\frac{2}{0}$ 1764, † $\frac{1}{3}$ $\frac{7}{0}$ 1836, og Kirstine Bang, f. $\frac{1}{7}$ $\frac{0}{0}$ 1772, ∞ $\frac{3}{1}$ $\frac{0}{0}$ 1792, † $\frac{1}{4}$ $\frac{9}{0}$ 1855 paa Marielund. Blev 1813 fra Randers Skole afsendt til Universitetet (ing.); 1814 Cand. philos.; $\frac{2}{4}$ $\frac{5}{0}$ 1817 Cand. theol. laud.; $\frac{2}{8}$ $\frac{9}{0}$ 1820 hom. Pr. laud., cat. Pr. h. ill.; blev $\frac{2}{7}$ $\frac{5}{0}$ s. A. ved Dahls Afgang ansat som Adjunct i Randers, hvor han underviste i Religion i alle Classer, i Græsk i 2den og 3die og i Tydsk i øverste Classe. Desuden var han en Tid Timelærer i Arithmetik. $\frac{2}{1}$ $\frac{5}{1}$ 1825 kaldedes han til Sgp. i Torning og Leegaard, Aarhuus Stift; ord. 1. Onsdag i Fasten 1826; $\frac{1}{5}$ $\frac{5}{0}$ 1831 i Sjelle, Skjørring og Laasby

s. St.; $\frac{1}{7}$ ⁹ 1840 i Gødstrup og Kirkesyv i Sjælland, hvor han † $\frac{2}{5}$ ³ 1854.

∞ $\frac{2}{10}$ ⁶ 1825 i Randers Christiane Borup, f. $\frac{1}{11}$ ⁰ 1803 i Randers, (1 S., dep. 1847 fra Rand. Sk., 3 D.) D. af Kjøbmand Christen Nielsen Borup s. St., † 1840.

Sml. Flemmer S. 51 Nr. 40. Wiberg 1, 417. 17.

63. Peter Daniel Kruse, f. $\frac{8}{4}$ 1803 i Randers, hvor hans Fader, Amtsprovst Petrus Janus Kruse, der findes blandt Hørere i Viborg Skole, var Sgp. ved St. Mortens K. og R. af D. Hans Moder var Kirstine Margrethe Bolt, f. i Christiania, ∞ 1793 i London, † i Randers $\frac{1}{3}$ ⁹ 1838. Blev som Discipel sat i Randers Skole, hvorfra han 1820 afsendtes til Universitetet. 1821 Cand. philos.; $\frac{1}{7}$ ⁰ 1826 Cand. theol. laud.; $\frac{2}{5}$ ⁹ 1829 hom. Pr. laud., cat. Pr. h. ill. Blev 1825 ved Christensens Bortgang constitueret Lærer ved Randers Skole, ved hvilken han $\frac{2}{6}$ ⁸ 1826 blev udnævnt til Adjunct; hans Underviisningsfag vare Religion i alle Classer, Græsk i 2. og 3. Cl., Fransk i 2. og Tydsk i øverste Cl. $\frac{1}{1}$ ⁸ 1833 kaldtes han til Sgp. p. Øland, $\frac{2}{6}$ ⁴ 1849 i Torrild og Vedslet i Hads Herred i Aarh. St.

∞ $\frac{3}{1}$ ² 1828 i Randers Cathrine Caroline Rømler, f. i Randers $\frac{2}{3}$ ¹ 1807, Datter af Major Johan Carl v. Rømler ved jyske Reg. lette Dragoner og Kirstine Bloch Bay (u. B.).

Sml. Flemmer S. 51 Nr. 41. Lengnick, Fam. Kruse, S. 9. Wiberg 3, 361 Nr. 13.

64. Frederik Amandus Wagner, f. 1807 i Kbh. var en S. af Johan Ludvig Friederich Wagner, f. 1772 i Thüringen, Amtschirurg i Kbh., † 1838. Han blev 1826 af Cand. theol. Peter Laurentius Husum privat dimitteret til Universitetet og erholdt ved Exam. artium ligesom næste Aar ved den philosophiske Examen Charakteren laud., studerede Theologi, men blev $\frac{2}{5}$ ⁹ 1832 constitueret Lærer ved Randers Skole, hvor han overtog Underviisningen i Historie og Geographi i alle Classer, samt Tydsk

i de tre øverste Classer. I August 1836 blev hans Constitution paa hans Ansøgning hævet, for at han kunde vende tilbage til Kjøbenhavn og underkaste sig theologisk Attestats. Dette Maal naaede han imidlertid ikke, da han forinden døde i Kbh.

Sml. Flemmer S. 52 Nr. 42 og Progr. for 1836 S. 24.

65. Jørgen Victor Bloch, f. $\frac{2}{9}^5$ 1812 i Lønborg i Ringkjøbing Amt, hvor hans Fader Jørgen Bloch (en yngre Broder til Otto Didrik Bloch, der findes bl. philologiske Candidater Nr. 125 og bl. Overlærere ved Metropolitanskolen Nr. 30) da var Sgp. (dep. 1784 fra Odense) † $\frac{2}{9}^5$ 1838. Moderen hed Gjertrud Fog, † $\frac{2}{9}^6$ 1840. Han blev i Hjemmet underviist af sin Fader, indtil denne 1828 satte ham som Discipel i den Christianshavnske Borgerdydskole, hvorfra han 1829 afgik til Universitetet (laud); 1830 tog han den philosophiske og allerede $\frac{1}{1}^7$ 1833 den theologiske Examen, begge med laudab.; $\frac{7}{4}$ 1836 aflagde han den hom. og catech. Prøve, begge med samme Udfald; $\frac{2}{5}^5$ 1833 constitueredes han som Lærer ved Randers Skole, men fratraadte allerede $\frac{4}{9}$ 1834 denne Stilling og gik til Kbh., hvor han $\frac{1}{4}^4$ 1835 erhvervede sig den theologiske Licentiatgrad. I Randers vare hans Fag Religion i alle Classer, Dansk i de 3 øverste, Hebraisk i de to øverste og Tydsk i nederste Classe. D. $\frac{3}{1}^2$ 1835 constitueredes han som Adjunct ved Horsens l. Skole, hvortil henvises. $\frac{2}{9}^6$ 1837 Sgp. i Borbjerg i Ringkjøb. Amt; $\frac{8}{1}^2$ 1838 forflyttet til Lønborg og Egvad, s. St.; $\frac{1}{7}^1$ 1855 til Kjerteminde og Drigstrup i Od. Amt; $\frac{1}{2}^1$ 1868 til Viig og Asminderup i Odsherred.

∞ $\frac{1}{7}^5$ 1833 Agathe Theodore Benedicte Thorlacius, f. $\frac{6}{1}$ 1811 p. Island, † $\frac{1}{1}$ 1872 i Viig Præstegd. (5 S., 5 D.), D. af Krd. og Byskriver i Ringkjøbing Theodor Thorlacius, og Gythe Howitz.

Sml. Flemmer, S. 52 Nr. 43. Erslew F. L., 1, 149-50. Suppl. 1, 168-9. Fr. Algreen Ussing, Fam. Fog S. 9. G. Strøm, Kjerteminde, S. 38-39. Lengnick Fam. Lütken 1857. S. 22.

66. Lauritz Reimer Dorph, f. † 1809 i Nakskov, constitueredes $\frac{1}{3}$ 1834 som Lærer ved denne Skole, beskikkedes $\frac{6}{10}$ 1835 til Adjunct her, blev $\frac{1}{10}$ 1844 Inspector og $\frac{4}{7}$ 1855 Overlærer ved denne Skole, see ovenf. blandt Overlærere Nr. 8.

67. Ferdinand Emil Hundrup, født d. 22. Decbr. 1808 i Slagelse, er yngste Søn af daværende Garnisonschirurg, Districtslæge Andreas Hundrup*) og dennes Sødskendebarn Anna Marie Hundrup**). I October 1818 optoges jeg i Slagelse lærde Skole, efter tidligere i nogle Aar at have nydt Underviisning i en med den forbunden Forberedelsesklasse. I 1827 dimitteredes jeg af Rector Quistgaard til Universitetet. Ved Examen artium erholdt jeg, ligesom 1828 ved den saakaldte 2den Examen

---

*) F. 16. Apr. 1776 i Kbh., S. af Rasmus Andersen Hundrup, Overkanoneer i Søetaten, og Susanne Olesdatter, 1794 Compagnichirurg ved sjette Regiments Sygehuus, 1796 Underchirurg ved almindeligt Hospital, Efteraaret 1799 Cand. Chir. h. ill.; $\frac{1}{5}$ 1800 Underlæge ved alm. Hospital; $\frac{2}{3}$ s. A. Garnisonschirurg paa Christiansø; $\frac{3}{8}$ 1801 Districtschirurg i Hobro og Mariager, $\frac{1}{4}$ 1804-1815 i Slagelse Herred, $\frac{1}{4}$ 1815 Hospitalslæge i Slagelse, $\frac{1}{5}$ 1843 entled. m. P. efter Ansøgning paa Grund af svagt Syn, opholdt sig derefter i flere Aar hos en Søn, der var Catechet i Nyborg, men flyttede, da denne 1848 befordredes til Sgp. i V. Vedsted, til Roeskilde, hvorfra han dog s. A. drog med sin Hustru tilbage til en Datter i Slagelse, hvor han † $\frac{1}{6}$ 1849. Smi. H. P. Selmer, Nekrolog. Samlinger 1849 S. 249-50.

***) F. $\frac{1}{10}$ 1780 i Kbh. ∞ $\frac{1}{5}$ 1801 s. St., † $\frac{1}{4}$ 1863 i Slagelse. D. af Christian Andersen Hundrup, f. $\frac{1}{7}$ 1749 i Kbh., † $\frac{7}{10}$ 1819 i Slagelse, ligeledes Overkanoneer i Søetaten, og Bodil Rebekka Ventegodt, f. Arnsted, f. $\frac{1}{4}$ 1752 i Kbh., ∞ $\frac{2}{5}$ 1779 i Holmens Kirke i Kbh., † $\frac{1}{2}$ 1821 i Slagelse. Mine Bedstefædre vare Sønner af Anders Rasmussen Hundrup, Akeliemester i Søetaten, og Sidse Margrethe Bentzien, Moder til 12 Børn, født i Norge og D. af Erik Bentzien, Capitain i Søetaten, Broder til Commandeurcapitain Bernhard Grodt-schillings Kone.

Charakteren laud. Allerede fra Skolen havde jeg, paa-
 virket af Rector Dr. S. Meisling og Overlærer H. M.
 Flemmer, to højt begavede, flittige og meget kundskabs-
 rige Mænd og dygtige Lærere, men indbyrdes saare for-
 skjellige, hvis Minde jeg bevarer i taknemlig Erin-
 dring, bestemt mig for det philologiske Studium, men
 rykkede dog i flere Aar kun langsomt frem mod Embeds-
 examen, da jeg deels ikke gav mine Bestræbelser den
 rette Begrændsning, deels anvendte en Deel Tid paa
 private Informationer. I April 1830 blev jeg (til 1835)
 Alumnus senere tillige Inspector paa Ehlers's Collegium
 og i 4 Aar nød jeg det Griisiske Stipendium (paa 20 Rd.
 aarlig) for Philologer. Efterat jeg ved Nytaarstid 1836
 allerede havde indgivet Petitum om Examen, maatte jeg
 paa Grund af Nervesvækkelse tage dette tilbage og i et
 Par Maaneder paa Landet aldeles afholde mig fra al
 Læsning. D. 9. og 11. Juli s. A. underkastede jeg mig
 philologisk Embedsexamen med Charakter h. ill. Efter Op-
 fordring af Rector Flemmer søgte jeg en ledig Adjunctplads
 ved Randers lærde Skole og constitueredes 10. Sept. s.
 A. i dette Embede, i hvilket jeg, efter 19. Juli 1838 at
 have underkastet mig philologisk Examens praktiske
 Prøve med Charakteren laud., d. 8 Sept. s. A. erholdt
 kgl. Ansættelse; fra $\frac{1}{4}$ 1842 fungerede jeg tillige som
 Inspector ved denne Skole. Jeg underviste i Tydsk i hele
 Skolen og i Historie og Geographi i de 3 laveste Classer*),
 men fra Octbr. 1839 afgav jeg den tydske Underviisning,
 da jeg overtog Underviisningen i Mathematik i hele
 Skolen. Til enkelte Tider gav jeg ogsaa nogen Under-
 viisning i Latin og Græsk. D. 21. Aug. 1844 befordredes
 jeg til Overlærer ved Roeskilde Kathedralskole, hvor
 jeg overtog Underviisning i Latin og Græsk, tildeels i
 de øverste Classer. Jeg fik saaledes strax Underviisning

---

*) Skolen havde dengang kun 4, toaarige, Classer.

i prosaisk Latin, Lat. Stiil og Græsk, forsaavidt det læstes istedetfor Hebraisk, i øverste (dengang 6te) Classe, indtil Mag. Elberling 1851 blev Skolens Rector og selv overtog disse Fag; og under Elberlings Rectorat blev Underviisningen i lat. Stiil i øverste (dengang 7de) Classe mig atter overdraget fra 1857 indtil Etatsraad Rector Bojesens Ankomst i April 1863. Allerede i Randers havde jeg tabt det directe Syn paa det venstre Øje, og havde lært at undvære det uden at savne det. Brillen havde jeg, paa Grund af Nærsynethed, brugt fra mit 20de Aar, dog ikke til at læse med. I Roeskilde fik jeg flere Gange mindre Øjensygdomme; en saadan blev 1856 ved et indtruffet Uheld temmelig alvorlig, dog kom jeg mig igjen, men i Sommeren 1858 fik jeg en smertefri Svaghed paa det højre Øje, saa at jeg ikke uden stærkt Lys og kun langsomt og ligesom famlende kunde læse. I Sommerferien rejste jeg derfor over Berlin, hvor jeg konsulerede Professor Gräfe, til Marienbad, hvor jeg brugte en Badekuur, der dog ikke hjalp. Efter Hjemkomsten konsulerede jeg Øjenlæge C. D. Vithusen i Kbh., og gjennemgik under hans Ledelse en Kuur, der dog Intet udrettede. I Sommerferien 1859 rejste jeg atter til Berlin og gjennemgik paa Prof. Gräfes Klinik en Øjenkuur. Den hjalp heller ikke. Min Sygdom blev erklæret for en indre Betændelse paa Aarehinden, der vel maa ansees for uhelbredelig. Jeg lærte imidlertid efterhaanden at trøste og hjælpe mig med det Syn, der var mig bevaret; og mit venstre Øje, hvis Sidesyn var forbleven usvækket, var mig under disse Omstændigheder til stor Trøst, da det gav mig det tillidsfulde Haab, at jeg, hvorledes det end gik med det syge højre Øje, dog ikke vilde blive blind. Jeg havde imidlertid, med Undtagelse af den omtalte lat. Stiil i øverste Classe, maattet opgive al Underviisning i de højere Classer og overtage Underviisning i Latin i 3. og 4. Classe. Ved Rector

Bojesens Ankomst maatte jeg naturligviis opgive den lat. Stil i øverste Classe, og erholdt istedet derfor Græsk i 4de Classe. Bojesen overværede ofte min Underviisning, ligesom han var Censor hos mig ved Examen. Ved hans Afrejse til Italien, hvor han † $\frac{1}{12}$ 1864 i Mentona, overtog jeg som ældste Overlærer Skolens Styrelse og fungerede som Rector i de 5 mørkeste Vintermaaneder, fra 1ste Octbr. til 1ste Marts 1865, da Prof. Povelsen overtog Rectoratet; og de mangfoldige, lange, egenhændige Skrivelser, jeg i den Tid, dels som fungerende Rector, dels som den, der førte Correspondencen for Skolens Forstanderskab, udfærdigede, ville, ligesom Skolens forskjellige Protocoller, bære Vidnesbyrd om det Syn, der endnu var mig bevaret. Allerede 1858, da mit Syn kun tillod mig at undervise i de lavere Classer, havde jeg baade til Rector og de lærde Skolers Underviisningsinspectør erklæret mig forberedt paa og villig til at søge min Entledigelse, saafremt jeg, paa Grund af mit svage Syn, ikke kunde tilfredsstille de Fordringer, der stilledes til mig; men først i 1866, da Skolens nuværende Rector, en Ungdomsven, havde sagt mig, at han vel kunde ønske at faae den Overlærer, med hvem han i sit tidligere Rectorat havde arbejdet sammen, ansat her ved Skolen, blev jeg foranlediget til at søge min Entledigelse efter netop 30 Aars Tjeneste under det lærde Skolevæsen, og 14de April s. A. entledigedes jeg efter Ansøgning i Naade med Pension fra 23de August s. A. at regne. En vis Tilfredsstillelse ved min Entledigelse havde jeg i den Omstændighed, at Skolens daværende Rector aldrig havde overværet min Underviisning og det ligesaa lidt ved den daglige Underviisning som ved Examen, og det samme gjælder om Skoleinspectøren efterat mit Syn var bleven svagt. I 1854 blev jeg efter Cand. philos. P. Sandal ansat som Bibliothekar ved Sjellands Stiftsbibliothek, en lille Embedsstilling, som jeg endnu beklæder. I Sommerferien s. A.

lykkedes det mig første Gang at besøge fremmede Lande, idet jeg over Stettin besøgte Berlin, Dresden, det sachsiske Schweitz og Prag, og gjorde Hjemrejsen over Harzen og Hamburg. I 1856 rejste jeg ligeledes i Sommerferien i fulde 5 Uger over Hamburg til Cølln, paa Rhinen til Mainz, over Basel til Luzern, besteg Rigi, over Brüneck, Haslidalen til Interlaken. Derfra over Bern, gennem hele Vierwaldstädter-Søen, over St. Gotthard, Faido, Como, Mailand til Venedig; derfra paa Adriaterhavet til Triest, til Wien; hjem over Prag, Dresden, Berlin og Stettin; en aldeles lignende Rejse foretog jeg i Sommerferien 1857 over Stettin, Berlin, Dresden, Leipzig til Nürnberg, Regensburg, paa Donau til Linz, over Ischel til Salzburg, Hallein og dets Saltgruber, over Königsee, til Berchtesgaden, over Reichenhall til Tyrol (Fügen); paa Grund af Regnvejr til München; derfra gik vi (jeg gjorde denne som alle mine Rejser sammen med min Hustru) til Lindau, over Bodensøen til Zürich og over Zürich, Zuger og Vierwaldstädtersøen til Luzern, hjem over Basel, Frankfurt a. M., Heidelberg og Hamburg. Mine Rejser i 1858 og 1859 ere ovenfor berørte, jeg besøgte dog begge Gange tillige Dresden og det sachsiske Schweitz; 1860 og 62 besøgte jeg ligeledes i Sommerferien Paris og Interlaken, uden at opholde mig andre Steder. Først efter min Entledigelse blev det mig muligt at realisere et Ungdomsønske at besøge Rom, idet jeg fra April til Juni 1869 foretog en Rejse, paa hvilken jeg opholdt mig 7 Uger i Rom og derefter kort Tid i Florenz og Interlaken. Skade, at jeg ikke kom til Rom en Menneskealder tidligere, mit svage Syn indskrænkede ogsaa Nydelsen i flere Retninger, dog takker jeg Herren, der lod mig opleve at fuldføre denne saameget forønskede Rejse og bevarede mig saameget Syn, at jeg dog havde særdeles megen Interesse af dette Besøg.

I Litteraturen har jeg leveret:

L. Schaaff, Haandbog i de græske og romerske Antiquiteter, oversat med Rettelser og Tillæg. Kbh. 1833.

Herodots Historie, oversat af Dr. Jørg. Borch., udgivet af F. E. H. 1-2 B. Kbh. 1839-40.

Om Bibliotheker og Bøger i det gamle Rom. (Skoleprogram). Kbh. 1840.

Real-Lexicon over de Homeriske Digte. 1-2 H. (Skoleprgr.) Randers 1842-43.

Real-Lexicon over de Homeriske Digte. Til Brug for Disciplene i de lærde Skoler. Kbh. 1848.

Skolekalender, indeholdende histor. statist. Efterretninger om de lærde Skoler i 1841-42. Randers 1843.

Do. f. 1844-45. Kbh. 1845.

Biographiske Efterretninger om de Candidater, der ved Kbh. Universitet have underkastet sig philologisk Embedsexamen. Kbh. 1849. (Særtryk af Progr. for Roeskilde s. A.) Do. 2det Hefte (med to Stamtavler: Bloch og Borgen). Roesk. 1851. (Særtryk af Progr. s. A.)

Biographiske Efterretninger om de Candidater, der ved Kbhvs. Universitet have underkastet sig philol. hist. Embedsexamen. Kbh. 1860.

Biographiske Efterretninger om dem, der ved Kbhvs. Universitet have erholdt de højeste akademiske Værdigheder, 1 B. (Dr. theologiæ, juris og medicinæ). Roeskilde 1854-59 (Særskilt Aftryk af Roeskilde Skoles Programmer 1854, 55 og 59).

Biographiske Efterretninger om de fra Slagelse Skole dimitterede Disciple. Roesk. 1863. (Særtryk af Progr. for 1862-63).

Lærerstanden ved den lærde Skole i Helsingør (Roesk. 1860), i Slagelse (Roesk. 1861), i Nakskov, Nestved og Røane (Roesk. 1866), i Kjøge, Holbæk, Kallundborg og Ringsted (Roesk. 1870), i Aalborg (Aalborg 1870), i Hjørring, Nykjøbing p. M., Skagen, Sæby og Thisted (Aalborg 1871), i Korsør, Nestved, Nykjøbing i Odsherred,

Skjelskør, Slangerup, Storeheddinge og Stege (Roesk. 1871), i Randers (Randers 1872) og i Metropolitanskolen (Kbh. 1872). Disse ere alle Særtryk af Programmer fra Roeskilde, Aalborg, Randers og Metropolitanskolen.

Præster ved Roeskilde Domkirke efter Reformationen, Roeskilde 1867.

Nekrologer: Justitsrd. Christian Hansen, P. Sandel (1854), Distriktslæge Joh. Henrik Seidelin og prakt. Læge Jørgen Broberg (1855), Greve Knuth (alle af Roesk. Avis), Adjunkt P. Dohn (Roesk. Pr. 1865), Stiftsprovst Frederik Nielsen (Illustreret Tidende 1867, Nr. 422), Professor Fr. Chr. Ingerslev (Illustr. Tid 1868, Nr. 438 og optrykt i Aarhus Skoleprgr. 1868.

Stamtavler: 4 Roeskildske Familier: Borch, Bruun, Brønnicke, Kornerup (Roeskilde 1851. 4to). Fam. Bendz (Roesk. 1854). Søren Blochs Descendenter 2den berigtigede Udg. (Roesk. 1851). Fam. Borgen (2den forbedrede Udg. Roesk. 1854). Den adelige Familie Castenskiold (Roesk. 1860). Fam. Dorph (Randers 1871). Fam. Elberling og Fam. Sylow, begge i Disciple dim. fra Slagelse Skole (Roesk. 1863). Fam. Flemmer. Fam. Langebek (Begge i Lærerstanden ved Slagelse lærde Skole. (Roesk. 1861), Fam. Hjort (Roesk. 1866), Fam. Kjerulf (Roesk. 1863). Fam. Mønster (Roesk. 1861). Chr. Saxtorphs Descendenter (Roesk. 1859). Fam. Whitte (Lærerstanden ved Rønne Sk. Roesk. 1866). Fam. Ørsted, 2den forøgede og forbedrede Udg (Roesk. 1863).

Desuden har jeg leveret Bidrag i den danske Bi, i Slagelse, Randers og Roeskilde Aviser, Dagbladet.

∞ $\frac{1}{4}$ ^o 1837 i Jeberg Kirke i Salling Marie Caroline Nielsen, f. $\frac{2}{5}$ ^o 1811 i Kbh., D. af Christian Nielsen, første Kammertjener hos Kong Frederik VI., f. $\frac{2}{8}$ ^o 1751 i Hirschholm, † $\frac{2}{1}$ ^o 1835 i Kbh. og Caroline Augustine Friedemann, f. $\frac{2}{9}$ 1776 paa den kgl. Fødselsstiftelse, ∞ $\frac{2}{1}$ ^o 1802 i Kbh., † $\frac{1}{8}$ ^o 1848 s. S.

Sml. Erslew F. L. 1, 717-8. Suppl. 1, 869-70.

68. Jens Andreas Christian Holbech, f. 6. Dec. 1815 i Kbh., er en S. af Grosserer Jens Jørgen Holbech og Vilhelmine Louise Dorothea Fischer. Gjennemgik Petri tyske Realskole og indsattes i Octbr. 1826 som Discipel i Metropolitanskolens nederste Cl. Fra denne Skole dimitteredes han 1833 til Universitetet; erholdt ved examen artium bedste Character, og blev det følgende Aar udmærket ved den philosophiske Examen. Underkastede sig $\frac{2}{4}$ 1838 theologisk Attestats (laud.) og aflagde 1846 den catechetiske Prøve med samme Udfald; $\frac{2}{10}$ 1838 constitueredes han som Lærer ved Randers l. Skole og blev $\frac{3}{3}$ 1839 udnævnt til Adjunct s. St. Hans Underviisningsfag her var Latin i de 2 nederste Classer, senere tillige Tydsk i de 3 nederste Classer, $\frac{1}{8}$ 1844 forflyttedes han efter Ansøgning i lige Egenskab til Metropolitanskolen. See Overlærere ved Metropolitanskolen Nr. 49. Sml. Erslews Suppl. 1, 820-1.

69. Frederik Gundorph, f. 18. Juli 1818 i Ølby i Ribe St., hvor hans Fader Jeppe Gundorph, der dep. 1794 fra Ribe Skole, var Sgp. Hans Moder var Sophie Magdalene Bondorph. Fra Ribe Skole sendtes han 1837 til Universitetet. Han erholdt saavel ved Examen artium, som næste Aar ved den philosophiske og $\frac{1}{1}$ 1842 ved den theologiske Examen Characteren laud. $\frac{2}{3}$ 1843 constitueredes han som Lærer ved Randers lærde Skole fra 1. Oct. at regne, hvor han $\frac{2}{4}$ 1846 fik fast Ansættelse som Adjunct. Hans Underviisningsfag vare Latin og Græsk. Han † allerede $\frac{2}{3}$ 1858 og var, som Professor Whitte siger, en fortrinlig dygtig og overordentlig nidkjær Lærer, samvittighedsfuld og utrættelig.

∞ 1847 i Ribe Anna Catharina Elisa Ørum, f. $\frac{1}{7}$ 1824 i Ribe (1 S.), D. af Justitsraad, Branddirecteur Christen JuelØrum, f. 1789, † $\frac{2}{3}$ 1865 i Ribe og Else Catharine Christensen. Hun ∞ 2. i Kbh. $\frac{2}{5}$ 1865 Jacob Christian Martin Ørum, hendes Fætter, f. $\frac{1}{3}$ 1823, dep.

1841, Cand. theol. 1847 (alle Prøver med laud.), blev 1861 Bestyrer af Realskolen i Vordingborg (jfr. Erslew, Suppl. 3, 751-753).

Sml. Lengnick „Marcus Høeg“ S. 3.

70. Hans Abel Leonhard Hansen, f. 23. Febr. 1816 i Kbhv. S. af Landsoverretsprokurator Carl Møller Hansen (1811 exam. jur. beqvem, vel) og Viveke Margrethe Melbye, Præstedatter fra Middelfart. Blev $\frac{1}{10}$ 1826 optagen i 1. Classe i Metropolitanskolen, fra hvilken han 1834 afsendtes til Universitetet (laud), 1835 Cand. philos. (laud). $\frac{2}{3}$ 1840 Cand. theol. (laud). $\frac{2}{11}$ 1842 cathetisk Prøve (laud), $\frac{2}{10}$ 1844 homiletisk Prøve (laud). $\frac{5}{1}$ 1843 constitueredes han som Lærer ved Kolding l. Skole, hvor han overtog Underviisning i Dansk og Fransk i alle Classer og i Geographi i 1ste Cl.; $\frac{2}{11}$ 1844 forflyttedes han til Randers l. Skole, hvor han overtog Underviisning i Fransk i de 3 nederste Classer og i Dansk med Stiil i de to nederste, samt i Latin i nederste Cl. $\frac{2}{5}$ 1847 udnævntes han til Adjunct s. St. $\frac{2}{7}$ 1854 blev han kaldet til Sgp. i Norup i Odense Amt (ord. $\frac{2}{5}$); $\frac{1}{9}$ 1868 Sgp. i Hatting og ad interim i Tversted, Vejle Amt. ∞ $\frac{1}{8}$ 1847 i Vejlbj i Fyen Bolette Helene Holm, f. $\frac{2}{11}$ 1820 i Randers (3 S., 3 D.), D. af Peter Smith Holm, Kjøbmand i Middelfart, senere Toldbetjent i Randers, og Anna Barbara Høegh, en Plejedatter af Pastor Peter Ascanius i Vejlbj.

Sml. Wiberg, Præstehist. I, 556, 12.

71. Harald Peter Adolph Klein, f. 24. Marts 1816 i Kbh. S. af Overkrigscommissair Vilhelm Christian K., f. $\frac{2}{8}$ 1787 (dep. 1805 fra Odense Skole), Bestyrer af Realskolen i Nyborg, og Hustru Augustine Frederikke Wagner, f. $\frac{1}{1}$ 1788 i Kbh., ∞ $\frac{5}{8}$ 1815. Efterat have nydt privat Underviisning blev han 1835 af Cand. jur. L. Ipsen dimitteret til Universitetet og erholdt saavel ved examen artium, som det næste Aar ved den philosophiske Exa-

men Charakteren laud. Den $\frac{8}{2}$ 1841 underkastede han sig theologisk Attestats med Charakteren h. ill. 2. Nov. 1844 constitueredes han som Lærer ved Randers l. Skole, ved hvilken han 19. Dec. 1846 udnævntes til Adjunct. Han underviste her i Mathematik i hele Skolen og i Tydsk i de to nederste Classer. Under 3. Dec. 1855 indrømmede Ministeriet ham paa Grund af en langvarig Brystsygdom Dispensation fra hans Forretninger, men 13. Jan. 1856 afgik han ved Døden. Han var, efter Professor, Rector C. A. Thortsens Vidnesbyrd en Mand med gode Kundskaber og fortsatte stadig sine Studier; som Lærer besørgede han sit Embede samvittighedsfuldt og hans Foredrag anbefalede sig ved Præcision.

∞ Christiane Berth, f. $\frac{1}{4}$ 1816, D. af Ritmester af Husarerne Jacob Berth, † 1849, og Hustru Christiane Skeel, f. $\frac{8}{2}$ 1783, † i Juni 1837, yngste D. af Statsminister Jørgen Erik Skeel, R. af Eleph. og St.-K., f. $\frac{4}{2}$ 1737, † $\frac{1}{1}$ 1795 og Hustru Anna Dorothea Ahlefeldt, f. ∞ $\frac{3}{3}$ 1765, † 1796 (:): Sml. Lengnick, Fam. J. Skeel S. 13-15. W. S. Skeel, Optegnelser om Fam. Skeel 314. 326.

Saml. Progr. f. Randers Sk. 1856, S. 10.

72. Ingvard Henrik Linnemann, f. 22. Aug. 1818 i Vejle, S. af Agent Andreas L. s. St., † 1861 og Hustru Anna Marie Smith. Han blev som Discipel sat i den kjøbenhavnske Borgerdydskole, fra hvilken han 1835 dimitteredes til Universitetet. Han erholdt saavel ved Examen Artium som næste Aar ved den philosophiske Examen og $\frac{2}{4}$ 1840 ved theologisk Attestats samt $\frac{8}{2}$ 1841 ved den homeletiske og ved den catechetiske Prøve Charakteren laud. Vandt 1841 accessit for Besvarelsen af det theologiske Priiispørgsmaal; rejste 1841-43 udenlands til Tydskland, Schweiz, Italien og Frankrig. $\frac{2}{1}$ 1844 constitueredes han som Lærer ved Randers l. Skole, hvor han overtog Underviisningen i Tydsk i de to øverste

Classer og i Latin i 2den Classe A. og B., men allerede 1846 forlod han denne Skole, da han $\frac{2}{7}$ s. A. udnævntes til Overlærer ved Friskolen i Randers samt Overdegn ved St. Mortens Kirke; 1848 Medlem af den grundlovgivende Rigsdag, Randers 2det Valgdistrikt, 1849-51 Medlem af Folkethinget; $\frac{1}{3}$ 1851 kaldedes han til Sognepræst i Øsse og Næsborg i Skadst Herred i Ribe St. (ord. $\frac{7}{5}$); $\frac{1}{7}$ 1856 forflyttedes han som Sgp. til Ousted og Taaning i Voer Herred, Aarh. St. og $\frac{1}{9}$ 1868 til Raklev i Arts Herred, Holbek Amt.

∞ $\frac{1}{5}$ 1850 i Randers Sophie Marie Bech (1 S. 1 D.), f. $\frac{1}{6}$ 1830 i Randers, hvor hendes Fader, Cand. med. Hans Bech (der dep. 1815 fra Ribe Sk.), f. $\frac{1}{9}$ 1797 i Ribe, † $\frac{3}{12}$ 1839 i Randers, var praktiserende Læge. Hendes Moder var Petrine Jørgensen.

Sml. O. Nielsen, hist. Efterretn. om Skadst Herred, S. 172. Fred. Barfod, Dansk Rigsdagskalender 1, 288-89. Wiberg 2, 574. 19.

73. Christian Malta Müller, f. 6. Jan. 1818 i Sønderomme, Ribe St., hvor hans Fader, Dr. philos. Jeremias Müller, der dep. 1799 fra Randers Skole, da var Sgp. Hans Moder Birgitte Cathrine Hutfeld Kragballe var født $\frac{1}{11}$ 1793, ∞ $\frac{8}{5}$ 1815, † $\frac{1}{1}$ 1844. Han dep. 1836 fra Horsens l. Skole. Han erholdt saavel ved exam. artium, som 1837 og 38 ved den philosophiske Examen og $\frac{1}{1}$ 1842 ved theologisk Attestats, samt $\frac{7}{6}$ 1845 ved den homiletiske og $\frac{1}{10}$ s. A. ved den catechetiske Prøve Characteren laudab. $\frac{2}{8}$ 1846 constitueredes han som Lærer ved Randers Skole, ved hvilken han $\frac{2}{1}$ 1847 udnævntes til Adjunct. Hans Underviisningsfag var her Latin (3 Cl.), Tydsk (3—6 Cl.) og Dansk (4—5 Cl.). $\frac{2}{3}$ 1856 kaldtes han til Sgp. i Bjerring og Mammen i Viborg St. (ord. $\frac{2}{1}$), hvorfra han $\frac{6}{3}$ 1866 forflyttedes til Kippinge og Brarup paa Falster.

∞ $\frac{7}{4}$ 1849 i Kjerteminde Anna Hedevig Müller,

f. $\frac{1}{1}$ ^o 1830 (6 S. 3 D.), D. af hans Farbroder Johan Ernst Müller, der dep. 1809 fra Randers Skole, Sgp. i Pedersborg og Kindertofte, Sorø Amt, † $\frac{2}{3}$ ¹ 1832.

Sml. Wiberg 2, 92. 22. Kragballes Stamtavle over Fam. Kragballe S. 5, hvor Børnene findes anførte.

74. Severin Carl Olfert Fischer Broberg, f. $\frac{2}{4}$ ² 1822 i Ringkjøbing, hvor hans Fader, Jørgen Broberg (dep. 1814 f. Randers Sk.), da opholdt sig som praktiserende Læge, siden Hospitalslæge i Roeskilde (sml. Erslew F.-L. 1, 208. Suppl. 1, 245), † $\frac{4}{10}$ 1855 (see min Nekrolog over ham i Roesk. Avis, ogsaa særskilt aftrykt). Hans Moder Oline Marie Hansen, f. $\frac{1}{7}$ 1801 i Kbh., † $\frac{2}{5}$ ² 1821 i Beder Præstegaard, † $\frac{2}{6}$ ⁴ 1860 i Roeskilde. Han optoges i April 1831 i 1. Cl. i Roesk. Skole og blev 1838 fra den dimitteret til Universitetet. Ved exam. artium erholdt han, ligesom næste Aar ved den philosophiske Examen, Charakteren laud; $\frac{3}{4}$ ^o 1844 Cand. theol. h. ill. $\frac{2}{8}$ ² 1846 constitueredes han som Lærer ved Randers Skole, ved hvilken han $\frac{2}{7}$ ⁵ 1847 udnævntes til Adjunct. Hans Underviisningsfag vare Dansk, Tydsk og Fransk. $\frac{11}{10}$ 1859 forflyttedes han i samme Egenskab til Odense Kathedralskole, hvortil henvises.

∞ 16 Aug. 1870 Nicoline Conradine Augusta Andrea Schoubye, f. Scheel, Enke efter Adjunct Peter Schoubye, see nedenfor Nr. 79.

75. Lorentz Johannes Levinsen, f. $\frac{1}{2}$ ² 1821 i Landsbyen Holbæk ved Randers, er en Søn af Henrik Levinsen, Skolelærer og Sogndegn i Holbæk og Udby, og Ane Kirstine Sørensen, f. 1782, † $\frac{1}{1}$ ³ 1849 i Kbh., altsaa en yngre Broder af Niels Levinsen, Adjunct i Frederiksborg (see bl. mine philol. Candidater 1849 S. 101 Nr. 159), der † i Huset hos ham $\frac{2}{4}$ ³ 1857. Han blev 1833 indsat som Discipel i Randers l. Skole, hvorfra han 1839 dimitteredes til Universitetet (laud). 5 l. p. c. (Latin, Græsk, Hebr., Hist., og Geogr.), og 7 laud. Han

var en begavet og meget elskværdig Discipel. 1840 blev han udmærket ved den philosophiske Examen; $\frac{1}{1}$ ⁹ 1844 underkastede han sig theologisk Attestats, senere hom. og catechetisk Prøve, alle med Characteren laud., var i nogle Aar Huuslærer paa Laaland, $\frac{2}{1}$ ⁴ 1846 constitueredes han som Lærer ved Randers Skole, ved hvilken han $\frac{5}{2}$ 1848 erholdt fast Ansættelse. Hans Underviisningsfag vare Historie og Geographi (1—4 Cl.) og Regning (1 Cl.); $\frac{1}{1}$ ⁶ 1852 udnævntes han til Sgp. i Quærn, Flensborg Provsti, hvorfra han $\frac{1}{1}$ ⁴ 1859 forflyttedes som Sgp. til Munkbrarup i s. Provsti. Efter at have tilbragt 12 lykkelige Aar i Slesvig blev han 31. Marts 1864 af Civil-Regjeringen (Sedlitz og Riwertere) afskediget som den der ikke var „innerlich bereit“ til at gennemføre det fremmede Herskabs Foranstaltninger i Kirke og Skole. $\frac{2}{1}$ ⁸ s. A. blev han af Christian IX. i N. m. P. entlediget fra sit Embede. Han flyttede da til Randers, hvor han i For-aaret 1868 af Biskop Brammer constitueredes i det ved Consistorialraad N. E. Kruses Død († 1868) ledigt blevene Embede som res. Cap. ved St. Mortens K. og Hospitalspræst ved Randers Hospital.

∞ 1. Sept. 1852 i Aalborg Caroline Johanne Ree, f. 7. Dec. 1832 i Aalborg (3 S. af hvilke en, Johannes L., Student 1871 f. Randers Sk., og 1 D.), D. af Stiftsbogtrykker Nathan Philip Ree i Aalborg og afl. Illustrue Julie Henriksen.

76. Christian Thomsen, f. 7. Aug. 1822 i Kbh., er en Søn af Silke- og Klædekræmmer Jens Thomsen, f. 26. Apr. 1777, † 23. Aug. 1853 i Kbh., og Lovise Dorothea Arndrup, f. 1. Decbr. 1790. Han indsattes 1834 som Discipel i Borgerdydskolen paa Christianshavn, fra hvilken han 1842 dimitteredes til Kbh.s Universitet. Ved examen artium erholdt han, ligesom 7 Apr. og 28. Octbr. 1843 ved den philosophiske Examen, Characteren laud. Allerede fra sin Skoletid havde han lagt sig efter

Naturhistorie, hvori der dengang ingen Underviisning gaves i de lærde Skoler, ligesom denne Videnskab heller ikke ved Universitetet før 1851 var Gjenstand for nogen Embedsexamen. Han begyndte derfor at studere Lægevidenskaben og tog i Foraaret 1845 Forberedelsesexamen i Chemi (laud.) og i Botanik (h. ill. 1. gr.), men opgav derefter dette Studium. I Kjøbenhavn havde han været Lærer i det forenede Velgjørenhedsselskabs Skole og 1. Mai 1847 blev han Lærer i Naturhistorie ved Realskolen i Vordingborg, hvorfra han 9. Juli 1851 constitueredes som Lærer ved Randers l. Skole, hvilket Embede han tiltraadte i August, og hvor han 16. Juli 1852 beskikkedes til Adjunct. Hans Underviisningsfag vare Naturlære, Naturhistorie og Skrivning. 27. Aug. 1857 forflyttedes han i samme Egenskab til Roeskilde Kathedralskole, hvortil henvises.

∞ 7 Aug. 1852 i Vordingborg Poulina Georgine Mathea Bergstrøm, f. 12. Febr 1831 i Kbh. (4 D.), D. af Linnedvæver Johan Georg B., † 1831 og Gottlobine Thye, f. 11. Mai 1806, † 26. Febr. 1852.

77. Carl Christian Wilhelm Silfverberg, f. $\frac{2}{10}$ 1813 i Kbh., var en S. af Guldsmed Jacob Martin S., f. $\frac{1}{11}$ 1782 i Ystad, † i Kbh. $\frac{1}{8}$ 1857, og Juliane Vilhelmine Charlotte Carlsen, f. $\frac{1}{9}$ 1782, ∞ $\frac{1}{5}$ 1807. Af hans 5 Brødre, der alle omtales hos Erslew (Suppl. 3, 176-78) var Adolph Ludvig Emil S. Adjunct ved Odense Kathedralskole, † $\frac{1}{8}$ 1866, og Erik Georg S., der var Collaborator ved Flensborg lærde og Realskole, lever entlediget i Kbh. Som de 4 Brødre blev han Elev i den kjøbenhavnske Borgerdydskole, hvorfra han 1831 afsendtes til Universitetet. Ved exam. artium erholdt han, ligesom det næste Aar ved den philosophiske og $\frac{1}{11}$ 1842 ved den theologiske Examen Charakteren laud. Efter i 1845 at have dimitteret 3 Disciple til Universitetet og deriblandt den yngste Broder, der findes hos Erslew, blev han $\frac{1}{4}$

1846 constitueret som Lærer ved Slagelse l. Skole, ved hvilken han $\frac{2}{7}$ 1849 erholdt fast Ansættelse som Adjunct. Han overtog der Underviisningen i Historie og Geographi og senere ogsaa i Græsk. Ved Skolens Nedlæggelse forflyttedes han $\frac{1}{3}$ 1852 i samme Egenskab til Randers l. Skole, hvor han overtog Underviisning i Historie, Geographi, Dansk og Latin. I Juli 1869 rejste han, efter sin Læges Raad, da han følte sig lidende, til Kbh., hvor han † 11. August s. A. Ugift. I Randers efterlod han sig (efter Professor, Rector Whittes Vidnesbyrd) et varigt Minde som en nidkjær og duelig Lærer, en trofast Ven mod Medlærere og Disciple, en bramfri og mod Fattige næsten over Evne godgjørende Mand. I Litteraturen optraadte han ikke.

Sml. Hundrup, Lærerstanden ved Slagelse l. Skole, S. 64 (Nr. 102). Randers Skoleprogram for 1870, S. 18-19.

78. Frederik Julius Møller, f. $\frac{7}{6}$ 1828 i Aalborg, hvor hans Fader, Christen Møller, f. $\frac{1}{2}$ 1786, † $\frac{2}{12}$ 1859 i Randers, var Kjøbmand. Hans Moder Henriette Petrea Carstensen var født 24. Octbr. 1795, † 22. Juli 1858. Han blev 1839 indsat som Discipel i sin Fødebyes Kathedralskole, hvorfra han 1846 afgik til Universitetet. Ved Examen artium erholdt han Characteren laud.; 10 Apr. og 30. Octbr. 1847 blev han udmærket ved den philosophiske Examen. Han studerede derefter Philologi, og underkastede sig 26. Juni 1853 historisk-philologisk Embedsexamen med Characteren h. ill. (35 P.) og 30. Juni 1855 samme Exames praktiske Prøve med samme Udfald (24 P.). Han var imidlertid forinden, 4 Septbr. 1854, constitueret som Lærer ved Randers l. Skole, ved hvilken han 8. Oct. 1855 beskikkedes til Adjunct. Han overtog her Underviisning i Latin og Dansk, siden i Engelsk og Historie. I Skoleprogrammet for 1864 har han leveret: „Et Par Ord om den første Underviisning i Latin og de nyere Sprog.“ Græsk-romersk Gudelære til Skolebrug, med 17 Afbildninger i Stentyk. Randers 1866.

∞ 29. Mai 1856 i Randers Frederikke Bendtine Møller, f. $\frac{9}{3}$ 1836 i Randers, D. af Jens Christian Møller, Kjøbmand i Randers, f. 19. Novbr. 1801 og Hustru Kirstine Severine Bay, f. 23. Decbr. 1791.

Sml. F. E. Hundrup, philol. Cand. 1860, s. 20, Nr. 18.

79. Peter Schoubye, f. $\frac{31}{12}$ 1828 i Balling Præstegaard ved Skive (døbt $\frac{17}{2}$ 1829), var en Søn af Pastor Jens Peter Schoubye (dep. 1805 fra Aarhus Sk.), senest Sgp. i Østbirk og Yding, Aarhus St., † 26. Juni 1858 i Horsens, og Marie Cathrine Kjerulff, f. 1802 paa Gunderupgaard. ∞ 1824, † 13 Decbr. 1855. Efterat have nydt privat Underviisning i Hjemmet blev han $\frac{1}{5}$ 1843 sat i Aarhus Skole, hvor han fik Plads i 3die Classe. 1847 blev han fra denne Skole sendt til Universitetet. Ved exam. artium erholdt han Charakteren h. ill., 27. Octbr. 1848 Cand. philol. og 25. Apr. Cand. philos. laud. Blev 22. Aug. 1851 Lærer i Mathematik og Naturlære ved Horsens l. Skole, men frasagde sig ved Udgangen af Skoleaarets første Halvdeel i Februar 1853 denne Underviisning og foretog sig en Udenlandsrejse, efter hvilken han 5. Mai s. A. i Odense tiltraadte Redactionen af „Fyens Avis“ (til $\frac{1}{4}$ 1856). 10. Decbr. 1855 constitueredes han i Anledning af Adjunct Kleins Sygdom til Lærer ved Randers Skole, ved hvilken han fra Nytaar 1856 tiltraadte sin Function og 9. Mai s. A. beskikkedes til Adjunct. Hans Underviisningsfag vare Mathematik og Naturlære i hele Skolen. 27. Oct. 1857 valgtes han til Folkethingsmand for Randers Amts 2. Valgkreds (Randers) og mødte paa 9de ordentlige Rigsdag; 9. Jan. 1861 Borgerrepræsentant. Blev i Maj 1863 angreben af en heftig Brystbetændelse, hvoraf han † 19. August s. A. Skolen tabte, efter Rector Whittes Vidnesbyrd, i ham en særdeles begavet, nidkjær og duelig Lærer, hans Medlærere en trofast og paalidelig Ven, Byen en talentfuld og utrættelig arbejdsom Medbestyrer af Communens An-

liggender og en dygtig Medarbejder i mange deels private deels offentlige Anliggender. I Literaturen har han leveret Naturlære for den elementære Underviisning (efter Kern.), Odense 1854. Beregning af Syge- og Begravelses-kassers Bidragstarif og Opgjørelse af deres Status, Randers 1862. Havet, en fysisk Skildring (i Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben, 3, 54—68 og 126—46.) Solformørkelsen $\frac{1}{8}$ 1860 i Steenstrups danske Maanedsskrift 2 R. 1860, 2, 38-42. Desuden var han en Tid Redacteur af „Fyens Avis“ (see ovenf.) og Kjøbstadforeningens Tidende for 1856-57 og fra 1858 Hovedredacteur af „Randers Avis“.

∞ 25 Marts 1859 i Gjørdvad Præstegd. ved Silkeborg Nicoline Conradine Augusta Andrea Scheel, f. $\frac{2}{8}$ 1832 i Marstal p, Ærø (D. af Krigsraad, practiserende Læge Lars Johan Georg S., f. 27. Marts 1796 i Aalborg, † $\frac{2}{3}$ 1832, og Nicoline Schaarup, f. 5. Septbr. 1807 i Tranderup Præstegd. paa Ærø. Hun ∞ 2. $\frac{1}{6}$ 1870 i Kbhvn. Adjunct Severin Carl Olfert Fischer Broberg i Odense. see ovenfor Nr. 74.

Sml. Nekrolog i Randers Amts Avis 1863 Nr. 193, jfr. 188; herfra i Flyveposten s. A. 189, Folkets Avis Nr. 189, Fædrelandet Nr. 190. Erslew F. L. Suppl. 3, 95-96. Progr. f. Randers f. 1864 S. 12.

80. Mads Simon Møller f. 7. Aug. 1841 i Skagen, er en Søn af Strandingscommissair Johan Henrik Møller i Skagen, f. 1791, † 1824 og Hustru Maria Sophie Ferslev, f. Houmann, f. 7. Juli 1781 i Skagen, † $\frac{1}{5}$ 1863 i Kbh., der ∞ 1. $\frac{2}{8}$ 1808 Strandingscommissær Otto Christian Ferslev, f. $\frac{2}{8}$ 1776, † 1817, og 1830 ∞ 3. Dr. philos. (i Kiel) Johan Henrik Weise, f. 6. Decbr. 1770 i Aarhus, † 6. Juli 1833, Sgp. i Volstrup og Højby i Aalborg St., der. dep. 1791 fra Aarhus Skole. (Sml. Erslew, Forf. Lex. 3, 483 og Suppl. 3, 573). Han blev 1834 indsat som Discipel i Aalborg Kathedralskole, fra hvilken han 1842 afgik til Universitetet. Ved examen

artium erholdt han, ligesom $\frac{4}{3}$ og $\frac{23}{10}$ 1843 ved den philosophiske Examen Characteren laud.; blev $\frac{1}{8}$ 1844, efter at have bestaaet en Adgangsexamen ved den militaire Højskole, udnævnt til som Secondlieutenant à la suite ved Artilleriet at indtræde som Elev i den kgl. militaire Høiskoles nederste Afdeling, men forlod atter dette Studium for at ombytte det med Philologi. Blev 26. Aug. 1846 Alumnus paa Ehlers's Collegium. 8. og 9. Mai 1851 underkastede han sig den philol. histor. Embedsexamen (h. ill. 28 P.) og 28. Juni 1853 aflagde han samme Examens praktiske Prøve (h. ill. 18 P.). Fra 1. Octbr. 1851 til 23. Marts 1852 havde han imidlertid, ved Overlærer Ostermanns Fraværelse ved Rigsdagen, besørget dennes Fag i Frederiksborg l. Skole, var derefter Lærer i den københavnske Borgerdydskole og i Friis's Realskole, indtil han $\frac{14}{3}$ 1856 i Pastor C. M. Müllers Sted blev constitueret som Lærer ved Randers l. Skole, ved hvilken han 25. Apr. 1857 beskikkedes til Adjunkt. Han overtog her Underviisning i 4—6 Cl. i Dansk og 2—6 Cl. i Tydsk; senere har hans Fag været Tydsk og Fransk. I Randers Skoleprogram for 1865 har han leveret: „Nogle Punkter af den franske Ordføjningslære“ (35 S.)

∞ 12. Apr. 1857 i Holstebro Anne Christine Feller, f. 16. Aug. 1832 i Holstebro, D. af Farver Hans Peter Feller, f. 1798 i Slesvig og Mette Cathrine Thusgaard, f. 1808.

Sml. Hundrup, Philol. Cand. 1860. s. 14—15. Nr. 11.

81. Jørgen Hansen Koch, f. 12. Juni 1829 i Kbh., er en Søn af Conferentsraad, Bygningsdirecteur og Dir. for Kunstakademiet Jørgen Hansen Koch, f. 7. Septbr. 1787 paa Christianshavn, † 28. Jan. 1860, Commandeur af Dannebroke og af Vasa med Brill. og Dannebrogsmænd (Sml. Erslews Suppl. 2, 72-73) og Ida Wulff, f. 11. Sept. 1806 i Kbh., ∞ 1828, D. af Khr. Contreadmiral Peter Fred. W. og Hanne Henriette Wiinholt. Var fra 1. Dcbr.

1840 til 23. Decbr. 1845 Discipel i Metropolitanskolen, og blev 1848 dimitteret af Universitetsbibliothekar H. Gundorph. Ved Examen artium erholdt han Characteren laud., 1849 underkastede han sig den philosophiske Examen (h. ill.). Studerede derefter Naturhistorie, i hvilket Fag han fra 1853-55 var Lærer i den københavnske Borgerdydskole; 31. Octbr. 1857 constitueredes han, ved Adjunct Gr. Thomsens Forflyttelse til Roesk., som Lærer ved Randers l. Skole, hvor han overtog Underviisning i Naturhistorie i hele Skolen, i Geographi foreløbig i 1-5 Cl. og senere en Tid i Tegning, og efterat han 18. Apr. 1859 havde underkastet sig Magisterconferents i Naturhistorie ved Kbh. Universitet, blev han 9. Mai s. A. udnævnt til Adjunct. Nogle litterariske Meddelelser af ham i forskjellige Tidsskrifter nævnes hos Erslew.

∞ 12. Juni 1859 i Kbhv. Christine Sophie Møller, f. 12. Juni 1830 i Neumünster, yngste D. af Dr. og Professor i Theologien ved Kbh.s. Universitet Jens Møller, der findes bl. Adjuncter ved Slagelse Skole Nr. 86, og hans 2den Hustru Christine Sophie Kellermann.

Sml. Erslews Suppl. 2, 73—74.

82. Christian Andersen, f. 19. Marts 1824 i Kbh., hvor hans Fader, Johan Andersen, f. 29. Novbr. 1788 i Asmundtorp ved Landskrona, var Brændeviinsbrænder, senere Gaardfæster i Lille Skjendsved ved Kjøge, hans Moder er Dorthe Larsdatter, f. 10. Juni 1799 i Lille Skjendsved. Blev 1836 Discipel i Borgerdydskolen paa Christianøhavn, hvorfra han 1842 dimitteredes til Universitetet. Ved Examen artium erholdt han, ligesom 12. Apr. 1843 og 24. Apr. 1844 ved den philosophiske Examen Characteren laud. Han studerede derefter Philologi, deeltog som Menig i den første slesvigske Krig i Aarene 1849—50 og underkastede sig 22. Jan. 1855 philologisk historisk Embedsexamen (h. ill. 29 P.) samt 16. Jan 1858 sammes praktiske Prøve med samme

Udfald (22 P.). 27. April s. A. constitueredes han som Lærer ved Randers l. Skole i afg. Adjunkt Gundorphs Sted, hvor han 9. Mai 1859 allernaadigst beskikkedes til Adjunct. Han underviser her i Latin, Fransk og Regning, men har ogsaa givet Underviisning i Dansk og Græsk.

∞ 16 Aug. 1859 i Kbh. Petrea Nicoline Søbørg, f. 16. Aug. 1830 i Kbh., D. af Jørgen Hatting Søbørg, Skomagermester i Kbh., f. 27. Jan. 1796 i Hagedsted ved Holbek, og Hanne Helene Christiane Margrethe Bolbroe, f. 26. Decbr. 1794 i Raklev ved Kallundborg.

Sml. Lengnick, Jørgen Saabye, S. 1. Hundrup, Philologiske Candidater 1860 S. 23 (Nr. 25).

83. Rudolph Valdemar Alexander Hauschultz, f. 17. Marts 1826 p. Christianshavn, er en Søn af Krd. Carl Emanuel H., Contoirchef under Generaltoldkammeret, † 1838 og Margrethe Sophie Buch, † 1855. Blev 1832 indsat som Discipel i Bordydskolen paa Christianshavn, hvorfra han 1842 afsendtes til Universitetet. Ved exam. artium erholdt han Characteren laud, 19. April og 28. Oct. 1843 blev han udmærket ved 2. Examen. 28. Oct. 1847 underkastede han sig theologisk Attestats (laud.) Blev 1850 Lt. i Artilleriets Krigsreserve; 1852 Lærer ved det v. Westinske Institut, 17. Jan. 1860 constitueredes han som Lærer ved Randers l. Skole, hvor han overtog Underviisningen i Mathematik, Naturlære, geometrisk Tegning og Regning. Den 1. Febr. 1861 blev han fast ansat som Adjunct.

∞ 8de August 1864 i Randers Sophia Augusta Brøchner, f. 9. Marts 1846 i Randers, † 7. Sept. 1868 s. St., D. af Kjøbmand Peter Adolph Br. s. St., f. 1819 (en Broder til den bekjendte theologiske Manufacteur Hans Br.) og Ane Marie Skjød, f. 1° 1819.

Sml. Lengnick, Fam. Brøchner S. 3.

84. Peter Jacob Julius Bischoff er f. 5. Octbr.

1818 paa Hovedgaarden Fjurendal i Sjælland, S. af Henrik B., Godsforvalter s. St. og Marie Willaume. Efterat have nydt privat Underviisning lagde han sig i Kjøbenhavn efter nyere Sprog og blev 2den Lærer i den Bay-Kirketerpske Borgerskole i Randers, hvorefter han 16. Aug. 1858 i Anledning af Oprettelsen af en Realafdeling blev antaget til Timelærer i Engelsk i Randers l. Skole, hvor han 31. Juli 1862 ved 4de Realklasses Oprettelse ansattes som est. Lærer og 22. Aug. 1863 beskikkedes til Adjunct. Hans Underviisningsfag ere Dansk, Tydsk og Engelsk. Han har udgivet en Exempelsamling til at indøve P. Hjorts lille tydske Grammatik (Randers 1856) og Udvalg af Engelske Digte til Skolebrug. Randers 1856.

85. Eberhard Sophus Ehlers født den 5te Jan. 1837 i Laurberg i Randers Amt, er en Søn af Carl Frederik Ehlers, f. 6. Nov. 1793 i Kbh., der dep. 1811 privat, Sgp. i Laurberg og Leerbjerg t. 12. Septbr. 1846 og Juliane Marie Neve, f. 7. Apr. 1797 i Thisted, ∞ 1834, † 12. Sept. 1839. (Sml. Fr. Barfod, Danm. G. l. Sp. 198 Nr. 226 og Wiberg 2, 291. 25). Saaledes tidlig fader- og moderløs blev han 1850 af sin Formynd, Jægermester de Lichtenberg til Løjstrup, indsat i Randers l. Skole, hvor han fik Plads i 3die Cl. Fra denne Skole afsendtes han 1856, efter at have aflagt Afgangsexamen med 1ste Karakter, til Universitetet, 1857 aflagde han den filosofiske Examen (mg.), og 29. Jan. 1862 theologisk Attestats (laud). Var Lærer i Schneekloths Institut, indtil han 24. Apr. 1863 constitueredes som Lærer ved Randers l. Skole i Overlærer L. R. Dorphs Sted, hvis Underviisningsfag han overtog. 12. Mai 1864 beskikkedes han til Adjunkt s. St.

∞ 7. Sept. 1862 i Randers Anna Vilhelmine Poulaine Lewerkhuusen, f. 6. Juli 1840 i Randers, D. af Prokurator Christian Redlich Boserup Lewerkhuusen s. St. (1820 ex. jur.) f. 1797 og Ane Larsine Schiøth, f. 1815.

86. Hans Øllgaard Lind, f. $\frac{2}{1}^{\frac{8}{2}}$ 1834 paa Ulvsund ved Lemvig, er en Søn af Poul Ulrik Lind, f. 9. Sept. 1808, † 18 Juli 1858, og Maria Øllgaard, f. 22. Aug. 1808, † 8. Aug. 1842. Blev 1847 optagen som Discipel i Ribe Kathedralskole, fra hvilken han 1854 deponerede ved Kbhs. Universitet (1ste Char.); 15. Juni 1836 erholdt han ved den filosofiske Examen Characteren Megetgodt; tog 1862 Magisterconferents i Astronomi (admissus cum laude), fik samme Aar Universitetets Guldmedaille for Besvarelsen af det astronomiske Priis-spørgsmaal, og constitueredes 5. Jan. 1864 af Ministeriet som Lærer ved Randers Skole, hvor han 11. Jan. s. A. overtog Underviisning i Mathematik, Physik samt Tegning. 6. Mai 1865 blev han fast ansat som Adjunct ved denne Skole.

∞ 25. Octbr. 1864 i Hvidbjerg paa Thyholm i Thisted Amt Petra Lind, f. 10. Marts 1837 i Veirum, hvor hendes Fader Jens Lind (dep. 1823 fra Aarhus Skole) dengang var Sgp., senere (5. Aug. 1857) i Hvidbjerg og Lyngs paa Thyholm. Hendes Moder Sophie Charlotte Charita Krarup, f. 10. April 1809 i Veirum, ∞ 26. Juni 1830, † 11. Decbr. 1852 i Veirum. (Sml. Wiberg, 1, 711. 17).

Sml. F. F. S. Krarup, *Stamt. over Fam. Krarup*, 2. Udg. S. 10 og 20.

87. Henrik Michael Gemzøe, f. 10. Mai 1839 i Seest ved Kolding, hvor hans Fader Jacob Mathias G. f. 31. Juli 1802 i Kbh., [S. af Bygningsinspecteur Carl Henrik Peter G., f. $\frac{1}{4}^{\frac{8}{8}}$ 1777, † $\frac{2}{6}^{\frac{8}{8}}$ 1840, og Andriette Frederikke Opitius, f. $\frac{7}{5}^{\frac{8}{8}}$ 1777, † $\frac{1}{6}^{\frac{8}{8}}$ 1830], Student 1820 fra den kjøbenhavnske Borgerdydskole, ($\frac{2}{6}^{\frac{8}{8}}$ 1850) Sgp. i Thorslunde og Ishøj i Smørum Herred, Kbhs. Amt, dengang var Sognep. Hans Moder er Caroline Maria Gede, f. 16. Marts 1818 D. af Conferentsraad, Director for den grønlandske Handel, Jonas Henrik G. (f. i Rendsborg $\frac{1}{9}^{\frac{8}{8}}$ 1775, † i Frederiksberg $\frac{2}{1}^{\frac{8}{8}}$ 1858) og Christiane Holst (f. i Kbhvn. $\frac{1}{1}^{\frac{8}{8}}$

1780, † i Frederiksberg $\frac{2}{3}$ 1857), ∞ $\frac{2}{7}$ 1838. Efterat han i Hjemmet af sin Fader havde nydt en grundig og frugtbringende Underviisning, der stedse mere havde Modenheden end Hurtigheden for Øje, blev han 23. Aug. 1853 indsat som Discipel i Roeskilde Cathedral-skole, hvor han fik Plads i 3die Classe. Herfra gjen-nemgik han stadig som Dux alle Skolens højere Classer, indtil han 1859, efterat have bestaaet Afgangsexamen med Udmærkelse, afgik til Universitetet; men skjøndt han forlod Skolen, bevarede han sig dog stedse en Plads i sine Læreres Hjerter, hvem han ved sine gode Evner, sin Higen efter Kundskab og Agtpaagivenhed paa Under-viisningen, sit tillidsfulde og elskværdige Sind kun havde ydet Glæde og Opmuntring. Som han fulgte deres Underviisning, ville de med levende Interesse følge ham paa hans Livsbane. $\frac{2}{6}$ 1860 underkastede han sig den filosofiske Examen (1 ug., 2 mg.) og tog derefter fat paa det philologiske Studium, medens han samtidig dermed begyndte at give Underviisning i Latin og Græsk. Hans Ophold i Kjøbenhavn blev understøttet af forskellige Stipendier. I Sept. 1861 erholdt han Communitetsstipendiet og i Decbr. s. A. blev han Alumnus paa Borchs Collegium. I Octbr. 1862 blev han Lærer i Latin- og Realskolen i St. Kongensgade og i August 1863 i den Dahlske Dimissionsanstalt; paa begge Steder vedblev han at være Lærer, saalænge han forblev i Kbh. Saaledes deelt imellem Underviisning og Selvstudium underkastede han sig 20. og 21. Januar 1868 den philo-logisk-historiske Skoleembedsexamen med Characteren laud. (43 P.). I Aug. s. A. overtog han, ved Siden af sin tidligere Virksomhed, Latinunderviisningen i flere af de højere Classer i den christianshavnske Borgerdydskole, fra hvilken Gjerning han bortkaldtes, da han 21. Sept. 1869 constitueredes som Lærer ved Randers l. Skole, hvor han fornemlig underviser i Historie samt i en enkelt

Classe i Latin og i Dansk. § 1871 beskikkedes han til Adjunct. $\frac{2}{3}$ ⁶ s. A. tog han pract. Examen med 1ste Charact. Han har leveret en Artikel til „Fædrelandet“ 1871, Nr. 124-25: „Et Par Bemærkninger om Loven af 1. April 1871 om Underviisningen i de lærde Skoler i Danmark.“

∞ 23. Mai 1870 i Thorslunde Maria Catharina Rosengren Pihlfeldt, f. 12. Januar 1846 i Vadsø ved Varangerfjord i Norge, døbt 8. Juli s. A. i Skjærvø Kirke, D. af afdøde Handelsmand Johan P. paa Altenfion, f. 24. Octbr. 1813 i Piteå i Sverrig, † 31. Jan. 1870 paa Vadsø, og Hustru Christiane Henriette Jordan, f. 5. Oct. 1818, ∞ 24. Oct. 1841. 1 B. Charlotte Elise Gemzøe, f. i Randers $\frac{1}{3}$ ² 1871.

Sml. Autobiographi i Randers Skoleprogram for 1870 S. 19-20, jfr. W. Stamtavle over Legatfamilien Meyer. Bergen 1871.

IV. Timelærere.

1. Borris, f. 17 . . . Lærer i Tegning fra 1. Octbr, 1806 til 1. Octbr. 1831, da Tegneneunderviisningen ophørte.

Sml. Flemmer S. 53.

2. Martin Dietz, f. 28. August 1765 i Tønder. Hans Fader Johan Georg Dietz var Militair. Blev først Huuslærer paa forskjellige Steder i Slesvig, 1790 Skrive- og Regnelærer i Aalborg, derpaa tydsk Skolelærer i Randers og fra 1. Oct. 1806 til 1. Jan. 1808 tillige Timelærer i Kalligraphi ved Randers l. Skole; derefter Degn i Vrensted i Vensyssel. Opholdt sig senere i Kjøbenhavn, hvor han † 16. Aug. 1843. Portrait stukket i Kobber 1821.

∞ 1792 Anna Maria Hubert, f. 17 . . , † $\frac{4}{10}$ 1836 i Kjøbenhavn.

Sml. Erslew F. L. 1, 339. Suppl. 1, 370. Flemmer S. 53. Strunck, Catalog p. 134.

3. Hans Emanuel Thygesen, f. 1778 i Aarhus var en Søn af Amtsforvalter Jens Thygesen, f. 1742, † 7. Aug. 1789, og Cecilie Maria Markussen. Optoges 1788 i 2den Lectie i Aarhus Skole, hvorfra han 1795, tilligemed sin Broder Frederik Ermandiger Th., deponerede 1795 (h. ill.); 13. April 1796 Cand. phil. laud; blev fra 1. Jan. 1808 til 1. Octbr. 1809 Lærer i Kalligraphi i alle Classer og i Regning i l. Cl. Han blev derefter Lærer ved Roeskilde Borgerskole og tog i den

Stilling 28. Octbr. 1831 theologisk Attestats (h. ill.) og prædikede 12. Apr. 1832 for Dimis (laud.) men † s. A. Sml. Flemmer S. 53.

4. Johannes Glob Milling, f. 1781, var enten en Søn af Nicolaj Severin Milling (der dep. 1765 fra Aalborg Skole, jfr. Tauber 1, 91) Sgp. i Saltum og Hune i Aalborg St., (og altsaa en Broder til den bekjendte Overlærer Jesper Christen Milling i Aalborg, der dep. 1803 fra Randers Sk., see bl. Overlærere i Aalborg Nr. 17) eller en Søn af Glob Sørensen Milling, der dep. 1761 fra Aalborg, Sgp. i S. og N. Kongerslev, Aalborg St., og Dorothea Mulvad Overgaard (sml. Wiberg 2, 243-44). Joh. Glob M. deponerede 1805 fra Randers Skole, ved hvilken han 1. Oct. 1809 blev Timelærer i Regning i 1. Cl. til 1. Mai 1812, † som Student.

Sml. Flemmer S. 53.

5. Overlærer Frederik Volchersen; var fra 1. Oct. 1809 til 1. Mai 1812 tillige Timelærer i Kalligraphi. (See ovenf. bl. Overlærere Nr. 4.

6. Christen Møller Blev
26. Mai 1812 (til 1. Oct. 1832) Timelærer i Kalligraphi i alle Classer og i Dansk og Religion i nederste Classe.
Sml. Flemmer S. 53.

7. Poul Johannes Berner, f. 1778 Patna i Ostindien, var en Søn af Jørgen Henrik Berner, dansk Resident s. St. og Marie Ulrikka Schouw, f. 1751, † 24. Febr. 1820 (altsaa en Broder til Etatsraad, Deputeret Christian Frederik B. og Byfoged Jørgen Henrik B., der begge omtales hos Erslew). Han dep. 1794 fra Frederiksborg Skole (laud). 4. April og 10. April 1795 Cand. philos., 16 Juli 1810 Cand. theol. laud. egr., 19. Octbr. 1810 hom. Pr. laud., 7. Mai 1813 res. Cap. ved St. Mortens Kirke i Randers (ord. 7. Juli i Kbh.). Underviste fra 1. Jan. 1814 til 1. Jan. 1816 i Dansk i øverste Classe i Randers Skole for Adj. Henr. Chr. Aschanius

(bl. Adj. Nr. 57). Erholdt 28. Jan. 1817 Rang med Kbhs. Sgp. † 1822.

∞ Regine Dorothea Reding, f. 1782, † 6. August 1826 i Kbh.

Sml. Flemmer S. 49. Wiberg 2, 584. 12.

8. Frohn, forhen Officeer*), blev 21. Nov. 1811 Timelærer i Mathematik i hele Skolen til 1. Oct. 1823.

Sml. Flemmer S. 53.

9. Christian Peter Christensen underviste fra 27. Septbr. 1823 som Timelærer i Arithmetik til 1. Jan. 1826, see bl. Adjuncter Nr. 62.

Sml. Flemmer S. 53.

10. Niels Ussing. See ovenfor bl. Adjuncter Nr. 61.

11. Balthasar Bernhard Peter v. Klubien, f. 1799, blev 1. Februar 1815 Secondlieutenant i Artilleriet, 22. Decbr. 1826 Premierlieutenant og 1. Oct. 1831 antaget som Timelærer i Mathematik i Randers l. Skoles 3 øverste Classer og 1. Oct. 1832 tillige i den nederste Classe. Denne Underviisning fratraadte han ved Udgangen af Skoleaaret 1838-39. Han var imidlertid 27. Septbr. 1837 bleven Capitain i Artilleribrigaden. 28. Marts 1849 blev han Major, 13. Juli 1851 afgik han fra Brigaden som Oberstlieutenant og blev 1853 Directeur for det militaire Varedepot og Klædeoplæg i Kbh. Afgik 1858. † 24. Marts 1863.

∞ Esther Torgersen. To af deres Sønner, Højesteretsadvokat Anton Hieronymus Fritzsche Kl. og Georg Frederik Kl., dep. 1852 og 1855 fra Metropolitanskolen.

Sml. Flemmer S. 53-54.

12. Wilhelm Ferdinand Würtzen, f. 19. April 1796, S. af Oberstlieut. Gotfred v. W., f. 8. Novbr. 1754, † 28. Mai 1817, Commandant i Citadellet Frederikshavn,

---

*) Formodentlig Carl Bernhard v. Frohn, der 1811 var Secondlieutenant ved Hs. Maj. Kongens Regiment.

og Valborg Lindam, f. 6. Decbr. 1773, ∞ 2. Nov. 1791, $\dagger$ 29. Novbr. 1804. Blev 24. Decbr. 1813 Secondlieut. af Cavalleriet, 28. Aug. 1824 Premierlieut. Anc. (M. f. a. D.), 4. April 1831 blev han Timelærer i Gymnastik ved Randers l. Sk. (til Juni 1842), 13. Juni 1834 Ritm. Anc. 1842 v. Ritmester. 13. Septbr. 1848 R. 18. Decbr. 1848 Major. 9. Febr. 1851 Oberstlt. (til Disposition), Commandant paa Rosenborg. 6. Octbr. 1856 DM. $\dagger$ 28. Octbr. 1858.

∞ 15. Oct. 1842 i Randers Laurence Christine Lund, f. 21. Jan. 1804 i Randers, D. af Prof. Laurits Lund, see ovenf. bl. Rectorer Nr. 36.

Sml. Lengnick „Würtzen“ S. 2.

13. Jørgen Ernst Simonsen, Musiklærer i Randers, blev 12. Oct. 1833 antaget til Lærer i Vocalmusik, som han fratraadte, da han 1841 blev Organist i Nyborg.

14. Overvagtimester Johan Diderik Størup f. $\frac{23}{11}$ 1804 ($\frac{8}{1}$ 1839 DM.), antoges 13. Juli 1839 som Medhjælper ved Gymnastikundervisningen, der efter Adjunct Holbechs Fratrædelse $\frac{1}{12}$ 1844 ganske betroedes ham, $\dagger$ $\frac{18}{3}$ 1872. Jfv. iøvrigt Efterretninger om Randers l. Sk. 1872. S. 17.

15. Mathias Blauenfeldt, f. $\frac{29}{3}$ 1801 i Randers (S. af Organist Jacob Eduard Blauenfeldt og Lene Bredal) blev 27. Nov. 1841 antaget til Lærer i Sang, men fratraadte i Juni 1842.

∞ 1845 Maria Nielsen. Deres Søn Jacob Edvard Bl., f. 1848, dep. 1868 fra Randers Skole.

Sml. Lengnick. Brock-Bredal 3 Udg. S. 42.

16. Jens Andreas Christian Holbech; see ovenfor bl. Adjuncter Nr. 68, var Timelærer i Gymnastik fra 1842 til 1844.

17. Musiklærer Hans Caspar Simonsen, Broder til Nr. 13, blev 5. Juli 1842 antaget til Sanglærer. Han fratraadte ved Udgangen af Skoleaaret 1846-47 denne Stilling, da han forlod Randers.

18. Malermester Andreas Peter Lindstrøm, f. i Kbhv. $\frac{2}{5}$ 1809, blev Borger i R. $\frac{9}{3}$ 1836, overtog 1. Sept. 1846 Tegneunderviisningen, som han atgav 31. Jan. 1860.

∞ i Randers Hanne Davidsen, f. i Randers $\frac{9}{4}$ 1814 (6 S. 2 D.)

19. Organist Laurentius Larsen, f. i Kbh. $\frac{8}{6}$ 1814, blev 1836 Klarinettist i det kgl. Kapel i Kbhv. (Elev af Braunstein), lærte Orgelspil af den bekjendte blinde Jensen og blev 1845 Organist og Stadsmusicus i Randers; antoges 1847, efter Simonsens Bortgang til Syngelærer, men frattraadte 1. April 1858, hvorefter Rector overtog Posten til Hansens Ansættelse (Nr. 23).

∞ i Kbh. $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ 1844 Augusta Lorck (2 Sønner, af hvilke den yngste, Theod. Fred. Laurentius Larsen, dep. fra Randers l. Sk. i Jan. 1870 (anden Char.) og tog Philos. i Juni 1870.

20. Jørgen Christopher Hobe, f. 4. Febr. 1827 i Haring Præstegaard i Aalborg St., dep. 1844 fra Randers l. Sk., tog 28.-29. Oct. 1851 philol. historisk Skoleembedsexamen, 10. Mai 1852 overtog han, efter Pastor L. J. Levinsens Fratræden ved en af Ministeriet approberet Foranstaltning, dennes Fag indtil Skoleaarets Udgang. Han † 16. Juli 1853 i Randers af Cholera.

Sml. Hundrup, Philol. Cand. 1860 Nr. 13.

21. Cand. polyt. D. V. R. Hannemann overtog under Adjunkt Kleins Sygdom 1855 som Vikarius efter Ministeriets Foranstaltning hans Underviisningsfag og Timer fra 5. April til Skoleaarets Slutning. Han er nu Civilingenieur og Secretair ved det kgl. Landhuusholdningsselskab.

22. Wilhelm Henrik Benthin, f. i Güstrow $\frac{1}{5}$ 1808, kom 20 Aar gammel til Kbh. som Handelsmand og etablerede sig 1838; flyttede 1842 til Randers og tog Borgerskab som Kjøbmand. $\frac{1}{1}$ 1857 blev han Lærer

i Skrivning ved Skolen efter Adjunct Thomsens Forflyttelse.

∞ 1839 i Kbh. Johanne Vilhelmine Lundsteen, f. i Kbh. $\frac{3}{11}$ 1815.

23. Musiklærer N. J. C. Hansen fra Kbh. overtog 1. Nov. 1858 Underviisningen i Sang, men entledigedes allerede ved Skoleaarets Udgang, hvorefter Rector atter midlertidig overtog Sangunderviisningen.

24. P. J. J. Bischoff, overtog fra August 1858 Underviisningen som Timelærer i Engelsk, men blev 1862 constitueret Lærer, see bl. Adjuncter Nr. 84.

25. Musiklærer Theodor Heinrich Griebel, f. i Lütjenburg $\frac{2}{3}$ 1829, uddannet i Rostock, fik 1847 Ansættelse i Kbh. i et større Concert-Orchester, var fra 1848 til 1860 Musiklærer i Helsingør og antoges 6 Febr. 1861 til at lede Sangunderviisningen i Skoleu.

∞ i Tikjøb $\frac{1}{8}$ 1861 Camilla Andersen.

26. Peter Gotfred v. Ramm, f. 13. Jan. 1834, blev $\frac{1}{4}$ 1853 Secondlt. i Artilleriets 1. Reg. (med Anc. af 1. Nov. 1851), 6. Jan. 1860 Premierlieutenant, antaget som Lærer i Tegning fra 1861 til 1862, overtog dernæst, under Adjunct Schoubyes Sygdom, nogle af hans Timer, samt i Begyndelsen af 1863-64 hele den Deel af den matematiske og physiske Underviisning, der var Schoubye betroet, men blev allerede i Decbr. s. A. udcommanderet og forlod Skolen ved Maanedens Slutning, højligens savnet baade af Disciple og Lærere.

Sml. Randers Skoleprgr. 1864 S. 13.

27. Kjk. Victor la Cour, f. 15. Jan. 1843, Søn af Generalmajor, forh. Gymnastikdirecteur, Niels Georg la Cour, f. $\frac{1}{12}$ 1797 og Emilie Antoinette Bruun, f. $\frac{2}{1}$ 1812, † $\frac{1}{3}$ 1872, 1. Nov. 1860 Secondlt, og 21. Sept. 1867 Premierlt. ved 5te Dragonregiment, blev fra Aug. 1867 Gymnastiklærer ved Randers l. Skole.

∞ i Randers $\frac{2}{7}$ 1870 Agnes Louise Møller, f. $\frac{7}{11}$

1847, D. af Toldcontr. i Randers Svend Christian Møller og Nielsine Westine Buch.

28. Johannes Frederik Christian Uldall, f. $\frac{11}{2}$ 1889, Søn af Etatsraad F. A. Uldall (S. Erslews F. L. III., 430-32, Suppl. III., 503-4), udgaaet af Sorø Akademi 1856 efter bestaaet Realafgangsexamen af h. G., forberedte han sig til Arkitekt (Tømrer), gennemgik Kunstakademiet og arbejdede c. 4 Aar hos Etatsraad Herholdt, var to Gange i Tydskland og Italien, deeltog i Felttoget 1864 som Lieutenant ved 11te Regiment og Detachements-Commandør paa Vesterhavssøerne under Capitainl. Hammer, bosatte sig som Arkitekt i Randers i April 1865 og overtog Underviisningen i Tegning i R. l. Sk. fra Aug. 1870. Har skrevet om de danske Landsby-skoler i nye kirkehist. Samlinger, IV. (særlig udgivet 1867) og om St. Mortenskirken i Randers i jydsk topog. Selskabs Samlinger.

∞ Buttrup Kirke ved Holbæk $\frac{6}{8}$ 1866 Henriette Sophie Torst, f. $\frac{36}{10}$ 1844, D. af afd. Justitsraad, Godsforvalter Torst paa Løvenborg og Johanne Neergaard.

Rettelser og Tillæg.

- S. 2. Rector 1 udgaaer, da han var Rector i Slagelse, ikke i Randers. Sml. Scriptt rer. Dan. VII 215, D. H. Rørdam, Univ. Hist. 1, 34, jfr. 2, 752. Nye Kirkehist. Samlinger II. 730.
- 5. R. 9. Mag. Pet. Eriksen Steen, senere ∞: 1588. 1592 Compastor i Graabrødre Kirke i Viborg, † 12. Juni 1602. ∞ Marie Bloch, † 13. Febr. 1600, D. af Mag. Jens Bloch, Sgp. ved Viborg Domkirke. Sml. Krog, Viborg 167 IV. Wiberg 3, 556. 3.
- - R. 13. 1602. 1. 1598. 1602 Sgp. i Ø. Tørslev. ∞ . . Sønnen Jens Rasmussen blev 1637 Faderens Capellan og 1646 hans Successor. Sml. Wiberg 3, 411. 4.

- S. 6. R. 15. var kun Rector $\frac{1}{2}$ Aar. Her er altsaa et Hul i Rectorrækken. Sml. Wiberg 3, 513. 4.
- 7. R. 17. I nye kgl. Samlinger 1390 Fol. p. 83 og 338 findes Prof. Joh. Stephanii Testimonium for Bjørn Madsen fra Jylland, der, efter at have studeret ved Kbh.s Universitet, var i Aaret 1606 draget til Wittenberg, og senere i 4 Aar havde været Rector i Randers, men da var kaldet til Præst, dateret 25. Oct. 1611.
- 9. R. 22, f. 1598 i Randers, hvor hans Fader Thomas Nielsen 1588 til 1601 var Capellan ved St. Mortens K., derpaa Sgp. Lyngaa og Skjød, Aarh. Amt, † 7. Aug. 1623. Hans Moder var Karen Thomasd. Han var altsaa Broder til Otto Thomsen Lyngaa, der findes bl. Rectorer i Horsens (Nr. 12). ∞ en D. af hans Formand i Skorup Niels Petersen Vraeger. Sml. Wiberg 3, 110. 5.
- 10. R. 24. L. 7. f. n. tilføj: Hans Søn og Successor Søren Lyngaa, dep. 1693 fra Randers Sk. Wiberg a. St. Nr. 8.
- 11. L. 9. Sabro, l. Rougsø.
- 13. L. 14. $\frac{3}{4}$ 1705 l. $\frac{3}{4}$ 1703.
- 13. L. 9. f. n. tilføj: Fr. Barfod D. G. 2, 109, 396.
- 31. R. 40. L. 4. f. n. tilføj: Opgaver til Oversættelser fra Dansk paa Latin osv., Kbhv. 1868, Hebraisk Sproglære, 3. Udg. 1871, Analyse til Genesis, 3. Udg. 1872.
- 34. Conr. 2 L. 9., f. i Jærnløse (hvorimod dette Ord udgaaer i næste Linie).
- 36. L. 8. $\frac{1}{4}$, l. $\frac{1}{8}$.

Bogstavordnet Navnefortegnelse.

Rector er foran Tallet betegnet ved R., Conr. og Overlærer ved O., Hørere og Adjuncter ved A. og Timelærere ved T.

Aalborg, Thøger Nielsen,	Bang, Rasmus Jensen, A. 27.
R. 19.	Bay, Anders Poulsen, R. 32.
Aarhus, Hans Lauritzen A. 8.	— Andreas Rudolphsen,
Abildgaard, Peter Terkild-	A. 33.
sen, R. 6.	— Jens Nielsen, . . A. 37.
Andersen, Christian, . A. 81.	— Niels Poulsen, . . A. 29.
— Niels, . . . A. 9.	Benthin, Wilhelm Henrik
Aschanius, Henrik Chri-	T. 22.
stian, A. 57.	Berg, Frederik Petersen A. 35.
Bagge, Søren Pedersen, A. 42.	— Niels . . . A. 41, O. 1.

- Berner, Poul Johannes, T. 7.
 Bischoff, Peter Jacob Jul. T. 24, A. 84.
 Blauenfeldt, Mathias, . T. 15.
 Blicher, Steen Steensen A. 54.
 Blichfeldt, Otto Christensen, R. 18.
 Bloch, Jørgen Victor, A. 65.
 Bording, Laur. Nissen, R. 20.
 Borgen, Bonaparte, . . R. 38.
 Borris . . . . . T. 1.
 Boysen, Andreas Johannes, A. 53.
 Braem, Morten Corfits., R. 30.
 Broberg, Sev. Carl Olfert Fischer, A. 74.
 Brunov, Lars Nielsen, A. 38.
 Brøchner, Georg Fred., A. 50.
 Christensen, Christian Pet. T. 9, A. 62.
 — Jens, . . . R. 23.
 Cour, la, Victor, . . . T. 27.
 Dahl, Laur. Esbern, . A. 60.
 Dietz, Martin, ... T. 2.
 Dorph, Laur. Reimer, A. 66, O. 8.
 Egh, Søfr. Michelsen, A. 18.
 Ehlers, Eberhard Sophus, A. 85.
 Estrup, Hector Frederik Jansen, A. 59.
 — Peder, ... R. 35.
 Ferslew, Niels Thomassen, R. 22.
 Flemmer, Hans Morten, R. 37.
 Frohn (C. B.), ... T. 8.
 Fuchs, Christ. Carl Fred. de, R. 33.
 Fulda, de, Jac. Valentin, A. 10.
 Gammelgaard, Peter Olufsen, R. 21.
 Gassum, Christen Madsen, A. 23.
 Gemzøe, Heurik Michael, A. 87.
 Gjessing, Christopher, A. 36.
 Gricbel, Theodor Heinrich, T. 25.
 Gundorph, Frederik, . A. 69.
 Hannemann, D. V. R., . T. 21.
 Hansen, Bondo see Bondo Jensen.
 — Frederik, . . . A. 31.
 — Hans Abel Leonhard, A. 70.
 — N. J. C., . . . T. 23.
 Hasselbalch, Christen Jacobsen, A. 28.
 Hauschultz, Rud. Valdem. Alex., A. 83.
 Hee, Niels, ... A. 39.
 Heibroch, Rasmus, . . A. 47.
 Hertel, Jacob Samuel, A. 58.
 Hoøbe, Jørgen Christopher, T. 20.
 Hofmann, Jacob, ... R. 7.
 Holbech, Jens And. Chr., T. 16, A. 68.
 Holst, Peder . . . . . A. 49.
 Hornbeck, Joh. Nicolai, A. 6.
 Hundrup, Ferd. Emil, A. 67.
 Høeg, Jacob Poulsen, A. 26.
 Ingerslev, Christian Fred. O. 6.
 Jensen, Bondo, ... R. 2.
 — Mogens, ... R. 3.
 — Rasmus, see Støvring.
 Jespersen, Andreas, . . A. 24.
 Kjeldsen, Rasmus, . . R. 4.
 Klein, Harald Pet. Adolph, A. 71.
 Klubien, Balthasar Bernhard Peter, T. 11.
 Koch, Jørgen Hansen, A. 81.
 Krag, Terman Øllegaard, A. 56.
 Kruse, Peter Daniel, . A. 63.
 Lange, Laur. Mortensen, A. 15.
 — Peder, ... R. 28.
 — Peter. Mortensen, A. 14.
 — Rasmus Mortensen, A. 17.
 Larsen, Laurentius, . . T. 19.
 — Hans see Aarhuus.
 Lassen, Peter Thøgersen, A. 2, R. 16.
 — Thøger, ... R. 5.
 Lauritzen, Hans, . . . A. 8.
 Levinsen, Lor. Johannes, A. 75.
 Limbech, Herluf, . . . A. 1.
 Lind, Hans Øllgaard, A. 86.

- Lindstrøm, Andreas Peter,
T. 18.
- Linnemann, Ingvard Hen-
rik, A. 72.
- Lund, Lauritz Severin, O.
3, R. 36.
- Lütken, Peter, ... A. 34.
- Madsen, Bjørn,* . . . . R. 17.
- Milling, Johannes Glob, T. 4.
- Morslet, Laur, Rasm., R. 27.
- Mortensen, Peder see Lange.
- Müller, Christian Malta, A. 73.
— Hans, ... A. 20.
- Møller, Christen, ... T. 6.
— Fred. Julius, A. 78.
— Mads Simon, . A. 80.
- Mørch, Bolle Herman, O. 7.
- Nielsen, Peder, A. 5, R. 25.
— Villads, ... R. 10.
- Nimtoft, Ove Christensen,
A. 3.
- Olesen, Jacob, ... R. 11.
- Petersen, Niels, ... A. 4.
- Pind, Søren, ... A. 12.
- Piper, Fred. Christensen, A. 13.
- Ramm, Peter Gotfred, T. 26.
- Randers, Peter Hansen, R. 15.
- Randrup, Lars Nielsen, A. 16.
- Rosendal, Chr. Christensen,
A. 45.
- Rudelbach, Andreas Gott-
lob, A. 55.
- Schjøth, Jens Riddermann,
R. 34.
- Schoubye, Peter, . . . A. 79.
- Schow, Peter Jensen, A. 21.
- Schuurmann, Nicolai, A. 43.
- Seehuus, Peter Carstensen,
A. 11, R. 29.
- Seemann, Morten, . . . A. 25.
- Silfverberg, Carl Christian
Vilhelm, A. 77.
- Simon . . . . . R. 12.
- Simonsen, Hans Caspar, T. 17.
— Jørgen Ernst, T. 13.
- Simony, Johan Christian,
A. 52.
- Sindberg, Peter Mathiesen,
A. 29.
- Sinding, Christian Ludvig,
A. 51.
- Sommerfeldt, Christian
Holstein, A. 40.
— Hans Nicolai,
A. 46.
- Spahatt, Peder Michelsen,
R. 8.
- Spentrup, Niels Christen-
sen, R. 14.
- Steen, Peder Eriksen, R. 9.
- Størup, Johan Diderik, T. 14.
- Støvring, Rasmus Jensen,
R. 13.
- Søegaard, Ole Borch, A. 44,
O. 2.
- Thomsen, Christian, . . A. 76.
- Thortsen, Carl Adolph, R. 39.
- Thygesen, Hans Emanuel,
T. 3.
— Niels, ... A. 7.
- Thøgersen, Peder [Lassen],
A. 2. R. 16.
- Tychonius, Nicolaus see
Thygesen.
- Uldall, J. F. C. . . . . T. 28.
- Ursin, Hans, ... A. 22.
- Ussing, Niels, T. 10, . A. 61.
- Volchersen, Frederik,
T. 5, O. 4.
- Wagner, Fred. Amandus,
A. 64.
- Wedge, Søren, ... A. 48.
- Whitte, Hans Kofod, . R. 40.
- Wibro, Arp Clausen, . A. 32.
- Vintmølle, Morten Jensen,
A. 19, R. 31.
- Wohnsen, Peter Daniel, O. 5.
- Würtzen, Vilh. Ferd., T. 12.
- Ørsted, Oluf Sørensen, R. 26.
— Søren Madsen, R. 24.

Stamtavle

over

Familien Mørch.

STAMTAVLE

over

Familien Mørch*).

Christen Mørch var Fader til

- A. Jens Christensen Mørch, f. c. 1597, dep. 1617 fra Aalborg Skole, blev Degn i Gjerding og 1640 Sgp. i Gjerding og Blendstrup i Hellum Herred, Aalb. Amt, Viborg St., † 1669. Sml Wiberg 1, 433. 4.
∞ Vibecke Jensd., D. af Formanden Provst Jens Andersen i Gjerding, † 1640. Af 5 S. og 1 D. kunne nævnes 3 S. og 1 D. B. 1-4.
- B. 1. Jens Jensen Mørch, f. 1640 i Blendstrup, dep. 1660 fra Aalborg Skole. $\frac{6}{1}$ 1672 adj. og succ. Sgp. i Gjerding og Blendstrup (ord. $\frac{1}{2}$ ⁴), † $\frac{2}{8}$ ⁹ 1718. Sml. Wiberg 1, 434 6.
∞ $\frac{2}{5}$ ⁴ 1678 Karen Jensd. Bjerring, f. 16 . . , † b. $\frac{3}{4}$ 1706 (3 S. 2 D.) C. 1-5.
- C. 1. Hans Mørch, f. 1679.
- C. 2. Sophie Amalie Mørch, f, $\frac{1}{2}$ 1681, † $\frac{2}{9}$ ² 1739.
∞ $\frac{1}{2}$ ⁴ 1707 Peder Nielsen Skyum, f. $\frac{7}{7}$ 1656 i Skyum, dep. 1678 fra Thisted Skole, $\frac{2}{10}$ ⁷ 1681 Cand. theol. n. c. $\frac{3}{5}$ 1687 Sgp. i Skjörping og Frær, Hellum Herred (ord. $\frac{1}{5}$ ⁴), † $\frac{7}{7}$ 1729.
Hun var hans 2den Kone. Sml. Wiberg 3, 106-7.
- C. 3. Henriette Cathrine Mørch, f. $\frac{1}{1}$ ⁴ 1682, † $\frac{1}{3}$ s. A.

---

*) Denne Stamtavle giver en Oversigt over en Deel af Overlærer Mørchs Slægt. Men det er endnu ikke lykkedes mig at anvise Søren Mørch, der 1718 dep. fra Aalborg Skole, † som Degn i Gundrup, en Plads paa denne, hvorved Stamtræet vilde være bleven forøget med en temmelig stor Green, der dog vistnok hører til samme.

- C. 4. Bolle Jensen Mørch, f. $\frac{1}{1}$ ⁴ 1682, deponeret 1701 fra Aalborg Skole, $\frac{2}{11}$ ⁹ 1703 Cand. theol. $\frac{7}{11}$ 1710 succ. Sgp. i Gjerding og Blendstrup (ord. $\frac{2}{1}$ ³ 1711), $\frac{1}{5}$ 1719 tillige Provst i Hellum Herred. † $\frac{1}{2}$ ⁴ 1765 som Jubellærer. Sml. Tauber 1, 97-98. Wiberg 1, 434. 7.
- ∞ 1. i Aalborg Elisabeth Dorothea Theilgaard, f. 16 . . , † $\frac{2}{7}$ ⁴ 1720 (1 S. 1 D.) d. 1-2.
- ∞ 2. $\frac{1}{5}$ ³ 1721 i Aalborg Lovise Himmelstrup, f. 1703, † $\frac{2}{5}$ ⁵ 1759, D. af Krigscommissair Otto Himmelstrup, Ejer af Ørritslevgd. p. Fyen og Maren Bang (2 S. 2. D.) d. 3-6.
- d. 1. Cathrine Marie Mørch, døbt $\frac{1}{2}$ ⁹ 1719, † 17 . . ∞ $\frac{1}{4}$ ⁷ 1742 Otto Nielsen Hvidberg, f. 1697 (døbt $\frac{1}{1}$ ¹) i Aalborg, dep. 1720 fra Aalborg Skole. $\frac{7}{9}$ 1724 Cand. theol. h. ill. 1728 Hører i Aalborg, $\frac{1}{4}$ ⁸ 1732 Sgp. i Gundrup og Nøvling, Fleskum H. i Viborg St., † $\frac{1}{4}$ ⁹ 1754. (Hun var hans 2den Kone). Sml. Wiberg 1, 501. 11. Hundrup, Lærerstanden ved Aalborg Sk. S. 107-8.
- d. 2. Jens Henrik Mørch, døbt $\frac{2}{7}$ ⁴ 1720 i Gjerding.
- d. 3. Louise Himmelstrup Mørch, f. $\frac{1}{3}$ ⁵ 1722 (døbt $\frac{1}{5}$ ¹).
- d. 4. Otto Himmelstrup Mørch, f. $\frac{1}{3}$ ⁸ 1722 i Gjerding, dep. 1739 pr., $\frac{1}{3}$ 1744 Cand. theol. n. c., $\frac{1}{8}$ ² 1748 p. Cap. hos Faderen (ord. $\frac{9}{10}$), $\frac{2}{6}$ ⁷ 1749 succ. Sgp. s. S. $\frac{2}{9}$ ⁵ 1765 tillige Provst i Hellum Herred, † $\frac{6}{8}$ 1775. Sml. Wiberg 1, 434. 8.
- ∞ 1748 i Skjørping Christine Augusta Hvass, f. 1725, † b. $\frac{1}{9}$ ⁹ 1800 i Viby, D. af Mads Hvass, Forpagter p. Tustrup og Ingeborg Maria Tveed (5 S. 9 D.)
- e. 1. Ingeborg Maria Mørch, f. $\frac{1}{10}$ ⁹ 1749.

- ∞ Hans Ilum, f. 17 . . Forpagter af Hammelse i Vensyssel.
- e 2. Louise Mørch, f. $\frac{8}{10}$ 1750, † $\frac{30}{11}$ 1828 i Kbh. (4 S. 5. D.)
- ∞ $\frac{19}{7}$ 1771 i Gjerding Bolle Nicolaj Hvidberg, f. $\frac{5}{1}$ 1743, dep. 1758 pr. fra Aalborg; $\frac{19}{9}$ 1765 Cand. theol. h. ill., $\frac{15}{9}$ 1769 succ. Sgp. i Bælum og Solbjerg i Hellum Herred (ord. $\frac{12}{7}$ 1770). Entlediget $\frac{16}{3}$ 1804, † $\frac{6}{6}$ 1805 i Siigsgd. Sml. Wiberg 1, 244. 10.
- e. 3. Frederikke Sophia Mørch, f. $\frac{18}{2}$ 1752, † $\frac{21}{4}$ 1839 (12 B.)
- ∞ $\frac{18}{7}$ 1774 Forpagter Søren Munk, f. 17 . ., † 1818.
- e. 4. Anna Cathrine Mørch, f. $\frac{1}{3}$ 1753, † ug. i Odense 1838.
- e. 5. Maria Elisabeth Mørch, f. $\frac{12}{1}$ 1755, † $\frac{19}{11}$ 1820 (13 B.)
- ∞ Skolelærer Schmidt i Hobro, f. 17 . .
†
- e. 6. Bolle Mørch, f. $\frac{26}{1}$ 1756
Toldinspecteur i Sæby, † $\frac{8}{8}$ 1807.
- ∞
- f. 1. Otto Frederik Nicolaj Mørch, f. 17 . .
Lt. ved 3. jydsk Reg., senere Politibetjent i Darum ved Ribe.
- ∞
- g. 1. Ottilia Elisabeth Christine Boline Mørch, f.
∞ Johan Jørgensen, f.
Kjøbmand i Kolding.
- g. 2. Augusta Frederikke Marcelline Mørch,
∞ Maler Lind i Jernved ved Ribe.
- g. 3. Jeanette Cathrine Oline Amalie M.

- ∞ Proprietair Niels Ølgaard paa
Bramminge Nygaard ved Ribe.
- g. 4. Lovise Charlotte Cathrine Mørch, ug.
- e. 7. Mads Hvass Mørch, f. $\frac{3^0}{7}$ 1757, † $\frac{8}{6}$ 1760.
- e. 8. Caspar Herman Mørch, f. $\frac{2^3}{7}$ 1758, † $\frac{3}{3}$
1808 ug., dep
Underofficeer ved Randers Dragoner.
- e. 9. Georgia Nicoline Mørch, f, $\frac{1^4}{1}$ 1760, †
1809 (3. S. 1 D.)
- ∞ Cancelliraad Niels la Cour, f. 17 ..,
Postmester i Randers, † 1827. Sml. Ers-
lew Suppl. 2, 339. Selmer, Nekrolog 1, 221.
- e. 10. Andreas Lovson Mørch, f. $\frac{5}{10}$ 1761 i
Gjerding, dep. 1781 fra Aalborg Skole,
 $\frac{2^3}{1}$ 1794 Cand. theol. h. ill., $\frac{2^8}{2}$ 1795 pers.
Cap. ved v. Frue K. i Aalborg, $\frac{1^4}{2}$ 1798
Cap. p. l. ved Budolphi K. s. St., $\frac{1^6}{3}$ 1804
Sgp. i Dronninglund i Hjørring Amt, †
 $\frac{4}{1}$ 1826 i Lunderager Præsteg. Sml. Erslew
Suppl. 2, 513-14. Wiberg 1, 282. 14.
- ∞ $\frac{2^2}{10}$ 1798 i Mow Else Dorothea Lo-
rentzen, f. $\frac{1^0}{1}$ 1764 paa Vallø, † $\frac{1^8}{4}$
1832 i Kbh. (3 S. 3 D.), D. af Forpagter
Niels L. og Margrethe Elisabeth Ferguson.
- f. 1. Otto Josias Nicolaj Mørch, f. $\frac{1^7}{7}$ 1799
(døbt $\frac{1^8}{7}$) i Aalborg, 1820 tog han
Gartnerexamen efterat have lært i Rosen-
borg Slotshave, 1823 tog han den højere
Grad i Botanik og botanisk Havedyrk-
ning, opholdt sig senere 3 Aar i Hol-
land, derpaa Gartner ved den botaniske
Have ved Lunds Universitet, $\frac{1^8}{4}$ 1829
ved Kbhs. Universitets bot. Have, s. A.
Medlem af Gartnerexaminationscommis-
sionen i Kbh, 1835 rejste han i Nord-

- tydskland, † $\frac{2}{5}$ 1842. Sml. Erslew F. L. 2, 420-1 og Suppl. 2, 513-4.
- ∞ Dorothea Juliane Sjøbeck, (4 S. 1 D.), f. $\frac{4}{4}$ 1805 i Lund i Skaane, D. af Bogbindermester Joh. S. og Anna Lovise (Elisabeth) Bergmann, f. 1784, † $\frac{1}{5}$ 1858 i Kbh.
- g. 1. Otto Andreas Lovson Mørch, f. $\frac{1}{5}$ 1828 i Lund i Skaane, besøgte Borgerdydskolen i Kbh. og Metropolitan-skolen fra 1837-43; har fra sin tidlige Barndom hengivet sig til Zoologiens Studium; 1844-47 Assistent ved Kong Christian VIII's particulare Conchylië-Samling og har senere stadig været beskæftiget med conchyliologiske Arbejder i Universitetets Samlinger og i det kgl. naturhistoriske Musæum, rejste 1853 i Tydskland, 1854 til England, Frankrig og Holland, deeltog i de forskjellige Naturforsker møder i Kbh. Stockholm og Christiania. Sml. Erslew F. L. Suppl. 2, 511-13.
- g. 2. Emilie Dorothea Elisabeth Mørch, f. $\frac{1}{2}$ 1834, ugift.
- g. 3. Bolle Herman Mørch, f. $\frac{1}{1\frac{1}{2}}$ 1835, hjælper Moderen ved hendes Blomsterhandel.
- g. 4. Villiam Ferguson Mørch, f. $\frac{2}{5}$ 1840, † $\frac{1}{10}$ 1840
- g. 5. Jens Wilken Mørch, Lieutenant, Postexpedient i Kbh.
- f. 2. Christian Ludvig Mørch, f. $\frac{4}{1\frac{1}{2}}$ 1800. † $\frac{2}{1}$ 1839, ugift, Landmand.

- f. 3. Christine Johanne Augusta Mørch, f. $\frac{1}{3}$ 1802, † $\frac{1}{3}$ 1860 i Kbh. (1 S. 2 D.)
 ∞ Bryggerkarl Christen Thomsen, † 1840.
- f. 4. Bolle Frederik Mørch, f. $\frac{2}{1}$ 1804, † $\frac{1}{2}$ s. A.
- f. 5. Vilhelmine Christine Mørch, f. $\frac{2}{1}$ 1805, ugift.
- f. 6. Henriette Margrethe Elisabeth Mørch, f. $\frac{3}{8}$ 1807, † $\frac{1}{1}$ 1833, ugift.
- e.11. Anna Vestengaard Mørch, f. $\frac{2}{1}$ 1763, † $\frac{1}{1}$ 1814, ugift, i Aalborg.
- e.12. Maren Loss Mørch, f. $\frac{2}{3}$ 1764, † 1815. (1 D.)
 ∞ Organist Møller i Mariager.
- e.13. Mads Hvass Mørch, f. $\frac{1}{9}$ 1765. Fra 1790 til 1804 Assistent og Colonibestyrelser i Grønland, 1805 Forvalter ved den kgl. Handel i Thorshavn, † $\frac{1}{1}$ 1831.
 ∞ $\frac{2}{3}$ 1797 Anna Juul Schou, f. $\frac{2}{1}$ 1774, † $\frac{3}{1}$ 1859 i Kbh., D. af Jens Schou, Kbmnd. i Aalborg, og hans 3. Kone Anna Krogh.
- f. 1. Jens August Mørch, f. $\frac{8}{1}$ 1798 ved Holstenborg, afskediget Colonibestyrelser ved Rittenbænk, † $\frac{1}{1}$ 1856.
 ∞ Dorothea Winding, f. $\frac{2}{8}$ 1810, † $\frac{2}{1}$ 1869 ved Claushavn (3 S. 5 D.) D. af Colonibestyrelser W.
- g. 1. Anna Christine Mørch, f. $\frac{2}{6}$ 1831.
- g. 2. En Datter, f. $\frac{7}{8}$ 1833, † strax efter Fødselen.
- g. 3. Johannes Hermann Mads Mørch, f. $\frac{2}{7}$ 1834, Assistent ved Handelen i Grønland.
- g. 4. Frederik Villiam Mørch, f. $\frac{2}{7}$ 1836, † 1853 i Grønland.
- g. 5. Christine Cathrine Mørch, f. $\frac{2}{4}$ 1839.

- g. 6. Lucie Maria Georgine Mørch, f. $\frac{2}{7}$ ^o 1842.
- g. 7. Peter Andreas Molbech Mørch, f. $\frac{8}{2}$ 1846, † i Grønland.
- g. 8. Sophie Sara Mathilde Mørch, f. $\frac{6}{11}$ 1851.
- f. 2. Ane Christine Mørch, f. $\frac{1}{3}$ 1800 ved Sukkertoppen, † $\frac{2}{3}$ s. A.
- f. 3. Anna Christine Mørch, f. $\frac{3}{3}$ ¹ 1801 ved Ny Sukkertop.
- f. 4. Marcus William Mørch, f. $\frac{6}{4}$ 1803 ved Ny Sukkertop, Manufacturhandler i Kbh. ∞ Ida Nicoline Jensine Schou, f. 18. ., (5B.), D. af Grosserer Jens Krogh Schou (Mandens Morbroder) og Karen Munk (hendes Svigerfaders Søsterdatter).
- g. 1. En dødfødt Søn.
- g. 2. En Datter, † 3 Uger gl.
- g. 3. Erika Madsine Caroline Mørch, f. $\frac{1}{9}$ ^s 1842, † $\frac{3}{11}$ 1871.
∞ $\frac{1}{8}$ ⁴ 1870 Frederik Caspar Conrad Friboe Baggesen, f. $\frac{1}{10}$ ¹ 1835, $\frac{1}{11}$ 1853 Secondlt., $\frac{3}{3}$ 1864 Premierlt. ved 2. Bat. i Kbh.
- g. 4. Valdemar Mørch, f. $\frac{1}{5}$ ^s 1844, Træskjærer.
- g. 5. Anna Maria Emilie Mørch, f. $\frac{1}{1}$ ⁵ 1850.
- f. 5. Louise Frederikke Cathrine Mørch, f. $\frac{1}{11}$ ⁴ 1805 i Thorshavn, † $\frac{1}{11}$ ⁹ s. A. s. St.
- f. 6. Christiane Frederikke Georgine Mørch, f. $\frac{2}{2}$ ⁶ 1807 i Thorshavn (3 S. 3 D.)
∞ Poul Christian Holm, f. 1804, dep. 1822 fra Frederiksborg Sk., 1828 Cand. jur. h. ill. Underbogholder under Statsgjældsdirectionen (entl.) Krd.

- f. 7. Bolle Herman Mørch, f. $\frac{1}{10}$ 1809 i Thorshavn, Overlærer ved Randers l. Skole.
 ∞ $\frac{2}{7}$ 1842 i Kbh. Charlotte Nicoline Maria Louise Christine Tauber, f. $\frac{1}{1}$ 1814 i Aarhus, † $\frac{1}{2}$ 1867 i Randers, D. af Etatsraad Erik Gjørup Tauber, Director for Sorø Akademi og Ovena Lucia Hvid.
- g. 1. Erik Otto Mørch, f. $\frac{4}{9}$ 1843 i Randers, † $\frac{1}{1}$ 1845 s. St.
- g. 2. Albert Herman Andreas Mørch, f. $\frac{1}{8}$ 1845, dep. 1865 fra Rand. Skole (2), 1866 Cand. ph. Studerer Med.
- g. 3. Anna Owena Lucia Mørch, f. 12. Nov. 1847 i Randers.
- g. 4. Maria Louise Christiane Charlotte Mørch, f. 20. Sept. 1849 i Randers.
- g. 5. Carl Vilhelm Victor Mørch, f. 29. Nov. 1859 i Randers, † 4. Jan. 1863 s. St.
- f. 8. Andreas Molbech Mørch, f. $\frac{2}{10}$ 1812 i Thorshavn, dep. 1833 pr. (h. ill.). Contorist p. St. Thomas, † $\frac{2}{3}$ 1844.
- f. 9. Otto Himmelstrup Mørch, f. $\frac{6}{9}$ 1818 i Thorshavn, Manufacturhandler i Kallundborg.
 ∞ Wilhelmine Frederikke Brabrand, f. $\frac{4}{11}$ 1825 (3 S. 2 D.), D. af Mathias Daniel Br., Gjestgiver i Maribo, og Adriette Kirstine Klingenberg.
- g. 1. Anna Adriette Mathilde Mørch, f. $\frac{1}{2}$ 1850.
- g. 2. Agnes Alfrida Mørch, f. $\frac{4}{4}$ 1851.
- g. 3. Hakon Oscar Valdemar Mørch, f. $\frac{1}{2}$ 1853.
- g. 4. Axel Mørch, f. $\frac{3}{1}$ 1856.

- g. 5. Otto Wilhelm Mørch, f. $\frac{1}{12}$ 1859.
 e.14. Ida Nicoline Cathrine Mørch, f. $\frac{3}{12}$ 1766,
 † $\frac{1}{10}$ 1848 i Odense.
 ∞ Gartner Nielsen
 i Odense.
- d. 5. Niels Bang Mørch, døbt $\frac{1}{9}$ 1726.
- d. 6. Lisbeth Mørch, døbt $\frac{3}{10}$ 1730.
 ∞ 1759 Niels Jacob Foss.
- C. 5. Jens Mørch, f. $\frac{7}{7}$ 1683.
- B. 2. Jørgen Jensen Mørch, f. c. 1641, dep. 1660 fra Aalborg Skole.
- B. 3. Poul Jensen Mørch, f. $\frac{1}{7}$ 1658 i Gjerding, dep. 1677 fra Aalborg Skole; 1681 Cand. theol. (illum). Var Huuslærer indtil han $\frac{2}{2}$ 1687 blev res. Cap. ved vor Frue Kirke i Aalborg og p. Cap. i S. og N. Tranders. 1712 Magister i Kbhvn. Han havde skrevet 53 Prædikener over Profeten Jonas, hvoraf den første er trykt 1770 i Aalborg. † $\frac{2}{7}$ 1736 i Aalborg. Sml. Worms L. L. 2, 75. Nyerup S. 421. E. Taubers Notitser 97. Wi-berg 1, 32. 8.
 ∞ 1689 Mette Reenberg, f. $\frac{8}{10}$ 1646 i Viborg,
 † (b. $\frac{1}{4}$) 1736 (3 D.), D. af Claus Christensen R., Borgermester i Viborg og Mette Pedersd. Løvenbalch.
- C. 1. Anna Maria Mørch, f. 16.. Hun gav 1000 Rd. til et Legat for Trængende af Fam., hvilket 1762 blev oprettet og funderet af hendes Søstersønner Consistorialraad Jørgen Christopher Glerup og Pastor Johan Wandal.
 ∞ 1. $\frac{3}{9}$ 1712 Jens Andersen Høeg, f. 1680 i Aalborg, dep. 1698 fra Aalborg Skole; $\frac{1}{8}$ 1709 c. th. h. ill., $\frac{2}{6}$ 1711 Sgp. p. Øland (ord. $\frac{1}{8}$); $\frac{1}{10}$ 1712 Sgp. i Anst og Gjesten, Ribe

Amt. † 1723 paa Kjergd. (begravet $\frac{1}{10}$ paa Aalborg Frue Kirkegaard.) Sml. Wiberg 1, 100. 9. Tauber 1, 65.

2. Peder Worm.

C. 2. Benthe Maria Mørch.

∞ $\frac{8}{10}$ 1725 Peter Friis Wandal, f. (efter Blochs Manusk.) $\frac{2}{7}$ 1695 eller (efter Danske Port.) $\frac{1}{6}$ 1692 i Vindinge i Fyen, hvor hans Fader Johan W. var Sgp., dep. 1710 fra Nyborg Skole, $\frac{1}{7}$ 1715 Cand. theol. h. ill. $\frac{1}{5}$ 1722 Sgp. i Vindinge, Svendborg Amt, † $\frac{2}{8}$ 1744. Sml. Wiberg 3, 587. 12.

C. 3. . . . Mørch.

B. 4. Dorothea Jensd. Mørch.

∞ Peder Jørgensen Hegelund, f. c. 1612 i Ribe, hvor hans Fader, Jørgen Pedersen H., var Skolens Rektor, dep. 1632 fra Randers Skole. Var p. Cap. i Brøndum, Siem og Thorup i Helligum Herred, til han 1659 blev Sgp. i Stavning i Ringkjøbing Amt, † c. 1684. Sml. Wiberg 3, 178. 5.

Bogstavordnet Navnefortegnelse

over

de i denne Familie

indgiftede

Mænd	og	Hustruer.
Baggesen, Frederik Caspar		Bjerring, Karen . . . . . 3.
Conrad Friboe 9.		Brabrand, Vilh. Fred. . . 10.
Cour, la, Niels . . . . . 6.		Himmelstrup, Lovise . . . 4.
Foss, Niels Jacob . . . . . 11.		Hvass, Christine Augusta 4.
Hegelund, Peder . . . . . 12.		Jensd., Wibecke . . . . . 3.
Holm, Poul Christian . . . 9.		Lorentzen, Else Dorothea 6.
Hvidberg, Bolle Nicolaj . 5.		Reenberg, Mette . . . . . 11.
— Otto . . . . . 4.		Schou, Anna Juul . . . . . 8.
Høeg, Jens Andersen . . . 11.		— Ida Nicol. Jensine 9.
Ilum, Hans . . . . . 5.		Sjøbeck, Dorothea Juliane 7.
Jørgensen, Johan . . . . . 5.		Tauber, Charl. Nic. Marie
Lind, Maler . . . . . 5.		Louise Christine 10.
Munk, Søren . . . . . 5.		Theilgaard, Elisabeth
Møller, Organist . . . . . 8.		Dorothea 4.
Nielsen, Gartner . . . . . 11.		Winding, Dorothea . . . . . 8.
Schmidt . . . . . 5.		
Skyum, Peder . . . . . 3.		
Thomsen, Christen . . . . 8.		
Wandal, Peter Friis . . . 12.		
Worm, Peder . . . . . 12.		
Ølgaard, Niels . . . . . 6.		

Efterretninger

om

Randers lærde Skole

for Skoleaaret 1871—72.

Karakterer ved Afgangsprøven for Studerende 1871.

Kandidaterne:	Points ved Præliminærprøven.	Dansk Stil Nr. 1.	Dansk Stil Nr. 2.	Latin (skriftlig).	Latin (mundtlig).	Græsk.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Naturlære.	Hovedkarakter.	Med Points.
<i>A. Boldsen</i>	33	mg ÷ $\frac{1}{3}$	mg ÷ $\frac{1}{3}$	g + $\frac{1}{2}$	g + $\frac{1}{2}$	mg	mg ÷ $\frac{1}{3}$	ug	ug ÷ $\frac{1}{3}$	mg	Første	71
<i>J. Budtz</i>	23	g + $\frac{1}{3}$	mg ÷ $\frac{1}{3}$	g ÷ $\frac{1}{3}$	tg + $\frac{1}{3}$	tg + $\frac{1}{3}$	tg + $\frac{1}{3}$	tg + $\frac{1}{3}$	tg + $\frac{1}{3}$	g	Anden	39
<i>K. K. Ipsen</i>	31	mg ÷ $\frac{1}{3}$	g	g + $\frac{1}{3}$	ug ÷ $\frac{1}{3}$	mg + $\frac{1}{3}$	tg	mg + $\frac{1}{3}$	g + $\frac{1}{2}$	mg + $\frac{1}{3}$	Anden	62
<i>J. Levinsen</i>	35	mg	mg ÷ $\frac{1}{3}$	mg	ug ÷ $\frac{1}{3}$	mg + $\frac{1}{3}$	mg	g + $\frac{1}{3}$	tg ÷ $\frac{1}{3}$	mg ÷ $\frac{1}{3}$	Første	64
<i>J. T. N. Logstrup</i>	33	g	mg	g + $\frac{1}{3}$	ug ÷ $\frac{1}{3}$	g + $\frac{1}{2}$	g + $\frac{1}{2}$	ug ÷ $\frac{1}{3}$	mg + $\frac{1}{3}$	mg + $\frac{1}{3}$	Første	70

Prøve i Hebraisk: *A. Boldsen* . . . . g.
K. K. Ipsen . . . . mg.
J. Levinsen . . . . ug.
J. T. N. Logstrup ug.

Karakterer ved Afgangsprøven for Realister 1871.

Kandidaterne.	Dansk Stil	Tydsck.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geografi.	Naturhistorie.	Arithmetik.	Geometri.	Naturlære.	Skrivning og Tegning.	Points.
<i>G. N. Callisen</i>	g	g	g	g	tg	mdl.	tg	g	g	tg	mg	33
<i>H. J. N. Daugaard</i>	g	mdl.	tg	mg	mg	g	g	g	tg	g	mg	41
<i>J. K. Knudsen</i>	g	g	mg	g	g	g	g	mg	mg	g	mg	63
<i>P. M. Møller</i>	g	mdl.	tg	tg	tg	g	g	g	g	ug	mg	36
<i>H. K. Quitzan</i>	g	mdl.	tg	mg	mdl.	g	g	mg	g	ug	mg	36
<i>M. E. Winge</i>	g	mg	mg	g	mg	g	g	mg	mg	ug	g	68

Af de 88 Disciple, der ere opførte i Indbydelsesskriftet for f. A. S. 6—10, bleve 5 dimitterede til Universitetet i Juni f. A. efter at have bestaaet Afgangsprøven med det Udfald, som foranstaaende Liste S. 3 angiver, 6 dimitterede efter at have bestaaet Realafgangsprøven af højere Grad med de Karakterer, som Listen S. 4 udviser. Før Hovedprøven udmeldtes K. A. Jensen (V R.), E. Ahlefeldt-Laurvigen (VI R.) og A. G. Schaarup (V st.) Efter Aarsprøven udgik H. Nielsen (VI st.), S. Bernhard og E. Nielsen (V R.). Derimod optoges 1 ny Discipel før Skoleaarets Slutning, men efter Programmets Afslutning, 16 ved Optagelsesprøven og i Oktober 2*). I Oktober udgik K. F. Hansen (IV st.), i Januar M. Metz (IV R.), i Marts V. M. Bierring (V st.), R. Schleusz (V R.), G. Philipson (IV R.), F. E. Funder og A. G. Blom (III R.). Men i Januar optoges 1 og i April 3 nye Disciple. Skolen har saaledes i Aarets Løb haft en Afgang af 24 og en Tilgang af 23 Disciple og har derefter for Tiden 87 Disciple, som med Undtagelse af Dimittenderne (der opføres i alfabetisk Orden) efter deres Hovedkarakter for April Maaned ere ordnede saaledes:

Studerende Dimittender (VII b):

1. Niels Frederik Filtenborg, f. i Randers $2\frac{0}{3}$ 1855, optaget i August 1864 i I; F. forh. Kjøbm. og Konsul i R., nu i Khvn.

---

*) Ved Dimittenderne og de nye Disciple er Fødested og Fødselsdag angivet.

2. Jakob Henrik Hansen, f. i Grumtofte i Slesvig d. 1° 1854, optaget i Maj 1867 i III st.; F. Præst (forh. i Slesvig).
3. Vilhelm Deichmann Kjersgaard, f. i Raasted Sogn, Randers Amt, d. 1° 1851, optag. i Jan. 1870 i VI; F. Lærer i Hobro.
4. Ingvald Kristian Smith, f. i Nykjøbing p. Mors d. 2° 1853, opt. i August 1865 i II; F., afg. ved Døden, var Kjobmand paa a. St.

Realdimittender (VI R.):

1. William Andreas Friis, f. i Hobro d. 2° 1855, opt. i Aug. 1869 i V R.; F. Kjøbmand i Hobro.
2. Jesper Marius Jensen, f. i Randers d. 2° 1856, opt. i Aug. 1866 i I, stud. indtil Udg. af IV; F. forh. Kjøbmand, P. S. J.
3. Niels Marius Søndergaard, f. paa Birkeholm i Ølst Sogn, Randers Amt, d. † 1856, opt. i Juni 1871 i V R.; F. Proprietær p. a. St.

VII a.

1. J. K. S. K. Thorbjørnsen, F. Overlærer i Hobro.
2. K. E. Albeck, F. Proprietær, Karlsberg i S.-Borup.
3. A. K. Berner-Schilden, F. Kammerherre, Ritmester, R. af D., til Klausholm.

VI st.

1. N. H. Bang, F. Handelsmand i Kjøbenhavn.
2. J. Krarup, F. Præst i Maarslet.
3. J. S. Salling, F. afd. Skolelærer (i Hornslet).
4. H. P. Høst, F. Kancelliraad, Godsforv., Støvringgd.
5. K. Fischer, F. Etatsr., Borgm., R. af D. og Dbm.
6. G. K. Elmquist, F. Præst i Virring.
7. E. K. F. Dyrhauge, F. Præst i Fjellerup.

V st.

1. V. Thorup, F. Translatør og Lærer.
2. J. G. Rohde, F. Urtekræmmer.
3. F. Jacobsen, F. afd. Kjøbmand.
4. O. Elmenhoff, F. Bogtrykker.
5. A. J. U. Sperling, F. afd. Ritmester.
6. K. A. Bruhn, F. Kammerassessor, Fjordinspektør,
Civilingeniør, Dbm.
7. J. Philipson, F. Manufakturhandler, Agent.
8. P. K. M. S. K. Jessen, F. Provst, Grønbæk.

V R.

1. E. Bernhard, F. Tøjsfabrikant.
2. H. Pontoppidan, F. Sognepræst.
3. G. M. Hassing, F. Bagermester.
4. K. J. Jensen, F. Bundtmager.
5. A. Andersen, F. Mægler.
6. J. O. Olsen, F. Møllebygger.

IV st.

1. J. K. G. M. Meilbye, F. Pedel ved Skolen.
2. A. N. Hvass, F. Justitsraad, Ejer af Frederiksdal
i S.-Borup.
3. P. K. V. Hansen, Broder til Nr. 2 i VII b.
4. J. S. F. Møller, F. Adjunkt M. S. M.
5. K. Caspersen, F. Handskefabrikant.
6. A. Levinsen, F. Præst (forh. i Slesvig).
7. G. E. K. Schaarup, F. Præst i LIME.
8. E. A. J. Aschlund, F. Præst i Ho.

IV R.

1. J. V. Høeberg, F. Uhrmager.
2. E. Neckelmann, F. Præst i Tvede.
3. H. Marolly, F. Baneforvalter.
4. J. K. T. Kjær, F. Prokurator.

III st.

1. V. Malling, F. Justitsraad, Birkedommer paa Frijsenborg.
2. Mads Kaspersen Petersen, f. paa Langagergaard, Assentoft Sogn, Randers Amt, d. 17 1857, opt. i Aug. 1871 i II, ved Nytaar opflyttet i III; F. Gaardejer p. a. St.
3. F. Philipson, Broder til Nr. 7 i V st.
4. K. M. Christensen, F. Økonom ved Hospitalet.
5. H. R. Jacoby, F. Prokurator, R. af D.
6. A. F. K. V. Holsten, F. Godsejer, Sødringholm.
7. K. V. Mourier-Petersen, F. Godsejer, Forstkandidat, R. af D., Holbækgaard.
8. N. S. Koefoed, F. Præst i Værum.
9. K. O. R. B. Finsen, F. Kjøbm., Konsul Bjering i Reykjavik, Adoptivf. Læge Finsen i Ørsted.
10. V. A. V. Hoff, F. Kjøbmand.
11. K. E. K. Møller, F. Adjunkt F. J. M.

III R.

1. N. S. Jacobsen, Broder til Nr. 3 i V st.
2. N. R. Sørensen, F. Bagermester.
3. M. A. Kleisdorff, F. Manufakturhandler.
4. V. Jensen, F. Kjøbmand J. P. J.
5. J. Y. Olsen, F. afd. Møller.

II.

1. Ove Birger Caspersen, f. i Borre Sogn, Christiania Stift, i Norge d. 16 1859, opt. i Aug. 1871 i II, Broder til N. 4 i IV st.
2. N. K. E. Jensen, F. forh. Kjøbm. L. J.
3. M. F. C. Krøger, Sergent ved 5. Dragonregiment.
4. V. T. K. Blichert, F. afd. Distriktslæge.
5. Frederik Gotthold Müller, f. paa Louisenhøj, Viby Sogn ved Aarhus, d. 6 1860, opt. i Aug.

- 1871 i II; F. Premierl. O. M., Ejer af Lundberggaard ved Randers.
6. H. P. Pontoppidan, Broder til Nr. 2 i V R.
  7. Niels Møller Jacobsen, f. i R. d. $\frac{11}{11}$ 1860, opt. i Aug. 1871 i II, Broder til Nr. 3 i V st. og Nr. 1 i III R.
  8. Jørgen Niels Karl Hansen, f. paa Thorslund i Thorsø Sogn, Houlberg Herred, d. $\frac{10}{2}$ 1860, i April 1872 opt. i II; F. Proprietær p. a. St.
  9. M. Bernhard, Broder til Nr. 1 i V R.
  10. Andreas Peter Brøndum, f. i R. d. $\frac{3}{3}$ 1860, opt. i Oktober 1871 i II; F. Dandselærer.
  11. Ludvig Ferdinand Schrøder Evers, f. paa Vedellsborg i Fyen d. $\frac{20}{0}$ 1858, i Aug. 1871 opt. i II; F. Godsforvalter p. a. St.
  12. Peter August Busck, f. i S.-Kongerslev, Aalborg Amt, Viborg Stift, d. $\frac{9}{9}$ 1860, i April 1872 opt. i II; F. forh. Proprietær p. a. Sted, nu i Randers.

I.

1. Georg Vilhelm Bischoff, f. i Næstved d. $\frac{11}{2}$ 1861, i Aug. 1871 optaget i I; F. Malermester i Næstved.
2. Ivan Philipson, f. i R. d. $\frac{15}{0}$ 1861, i Aug. opt. i I; F. Manufakturhandler P. P.
3. Johan Andersen, f. i R. d. $\frac{17}{8}$ 1861, i Aug. f. A. opt. i I; F. Adjunkt.
4. P. E. Møller, Broder til Nr. 11 i III st.
5. Jens Steenberg, f. i Randers d. $\frac{25}{5}$ 1861, i Aug. f. A. opt. i I; F. Kjøbmand.
6. Kristian Frederik Kuhn, f. i R. d. $\frac{5}{0}$ 1862, i Aug. f. A. optaget i I; F. praktiserende Læge.
7. Kristian Mikael Rottbøll, f. i Khvn. d. $\frac{25}{5}$ 1861, i Jan. 1872 opt. i I; F. Intendant ved 5. Dragonregiment.

8. S. P. Sørensen, F. Kjøbmand S. S.
9. Karl Kristian Amdisen, f. i R. d. $\frac{7}{16}$ 1860, i August 1871 opt. i I; F. Kjøbmand H. A.
10. Holger Pontoppidan, f. i Fredericia d. $\frac{10}{6}$ 1862, i Aug. f. A. opt. i I, Broder til Nr. 2 i V R og Nr. 6 i II.
11. Peter Ditlevsen Vergo, f. i R. d. $\frac{11}{9}$ 1861, i Okt. 1871 opt. i I; F. Slagtermester P. D. V.
12. Frederik Elkan Kleisdorff, f. i R. d. $\frac{1}{1}$ 1862, i Aug. f. A. opt. i I, Broder til Nr. 3 i III R.
13. Kristian Götzsche, f. i R. d. $\frac{2}{7}$ 1862, i Aug. 1871 opt. i I; F. Kjøbmand.
14. Henrik Vilhelm Elmenhoff, f. i Ove Sogn, Randers Amt, d. $\frac{4}{4}$ 1861, i August f. A. opt. i I; forh. Landmand, senere Telegrafist.
15. Louis Nicolaus Sandberg, f. i R. d. $\frac{7}{2}$ 1860, i Aug. 1871 opt. i I; F. Vinhandler.
16. Alfred Ferdinand Tvenstrup, f. i R. d. $\frac{2}{4}$ 1862, i April 1872 opt. i I; F. Guldmed.

Afgangsprøverne for Studerende og Realister afholdtes overensstemmende med den i Programmet for f. A. aftrykte Plan. I Censuren for førstnævntes Vedkommende deltog Civilingeniør Wistoft og Landinspektør Hald (i de fysiske og matematiske Fag), for sidstnævntes Vedkommende foruden Examenskommissæren, Professor Dr. ph. E. Holm (i dansk Stil, Fransk, Historie og Geografi) Civilingeniør Wistoft (Naturlære), Landinspektør Hald (Mathematik) og Læge Hansen (Naturhistorie).

Præliminærprøven underkastede sig VI Klasses 5 Disciple. I Censuren deltog Pastor J. Hansen i Religion og Læge Langballe i Naturhistorie.

Opgaverne til de skriftlige Prøver vare følgende:

I. Afgangsprøven for Studerende:

Opgaver til Udarbejdelse i Modersmaalet:

- I. Bunden Opgave: At angive og fortælle de Begivenheder af den tidligere engelske Historie, ved hvilke Englands Befolkning væsentlig blev forandret.
- II. Fri Opgave: Dædalus og Luftsejladsen.

Opgave til Oversættelse fra Latin paa Dansk:

E Curtii de rebus gestis Alexandri magni libri noni capite vicesimo tertio et quarto.

(In iis, quæ præcedunt, Curtius narrat, Alexandrum, cum victo Dario in Indiam penetrasset, in oppugnatione oppidi alicuius audacissime pæne solum intra muros irrupisse et ibi graviter vulneratum esse; deinde, cuspide sagittæ e vulnere extracta, etiam tum invalidum non longe ab illo oppido in regione frumento et pecoribus abundantanti, cum exercitu constitisse, ut et milites et se quiete reficeret.)

Mos erat principibus amicorum et custodibus corporis excubare ante prætorium, quoties adversa regi valetudo incidisset. Hoc tum quoque more servato, universi cubiculum ejus inrant. Rex sollicitus, ne quid novi afferrent, quia simul venerant, percontatur, num hostium repens nuntiaretur adventus. At Craterus, cui mandatum erat, ut amicorum preces ad eum perferret, „Credisne, inquit, adventu magis hostium, etiamsi iam in vallo castrorum consistent, sollicitos nos fore quam cura salutis tuæ, ut nunc est, tibi vilis? Quantalibet vis omnium gentium conspiret in nos: tu nos præstabis invictos. Sed quis deorum hoc Macedoniæ columen diuturnum fore polliceri potest, cum tam avidè manifestis periculis offeras corpus, oblitus, tot civium animas trahere te in casum? Quis enim tibi superstes aut optat esse aut potest? Eo pervenimus, imperium secuti tuum, unde nisi te duce nemini ad penates suos iter est. Quodsi adhuc de Persidis regno cum Dario dimicares, nemo mirari posset, tam promptum esse te ad omne discrimen audacter obeundum; nam ubi paria sunt periculum ac præmium, ibi et secundis rebus amplior fructus est et adversis solatium maius; tuo vero capite ignobilem vicum emi, quis ferat? Horret animus cogitatione rei, quam paulo ante vidimus. Obscura

pericula et ignobiles pugnas nobis deposcimus; temet ipsum ad ea serva, quæ magnitudinem tuam capiunt*)“. Eadem fere Ptolemæus et similia his ceteri; iamque confusis vocibus flentes eum orabant, ut tandem laudis amori tot victoriis exsatiato modum faceret ac saluti suæ, id est publicæ, parceret.

Overskriften og den forudskikkede Bemærkning oversættes.

Opgave til Oversættelse fra Dansk paa Latin:

Da T. Flamininus i Aaret femhundrede og sex og halvtred-sindstve efter Roms Anlæggelse var bleven valgt til Consul, overdroges ham Anførselen i Krigen imod Kong Philip af Macedonien. Da han var gaaet over det adriatiske Hav og i Epirus havde modtaget Hæren af P. Villius, som det foregaaende Aar havde commanderet den, besluttede han fra Vesten af at trænge ind i Macedonien; men da han ad den eneste Vei, som han kunde benytte, var kommen til et Sted, hvor Floden Aous indesluttedes imellem høje og bratte Bjerge, saa at der kun efterlodes en meget snæver Gjennemgang, fandt han dette Pas (fauces) saaledes befæstet af Fjenderne og besat med saa mange Tropper, at han paa ingen Maade kunde bryde igjennem, skjønt han i fyrretyve Dage forsøgte Alt. Han havde altsaa maattet vende tilbage med uforrettet Sag, hvis ikke Tilfældet havde bragt ham en uventet Hjælp. Epiroternes Fyrste Charopus førte nemlig en Hyrde til Flamininus, som ved at vogte sine Hjorder havde lært at kjende hele Eggen meget nøje. Han lovede, at han, hvis Flamininus gav ham Haab om en Belønning, ad skjulte Stier vilde føre en Del af den romerske Hær op over Fjendernes Hoveder til Steder, hvorfra den let kunde angribe dem i Ryggen. Flamininus sendte da en Soldatertribun med et tilstrækkeligt Antal Soldater og overgav ham Hyrden i Lænker, for at han skulde vise Vejen. Først den tredie Dag kom Tribunen med Soldaterne op paa den Bjergaas, som Hyrden førte dem til, og da de derfra havde givet Signal, angreb strax Flamininus Macedonerne forfra, for at de ikke skulde mærke, hvad der foregik paa den anden Side. Da nu de, der havde bestegget Bjerget, pludselig løb ned og trængte ind paa Macedonerne, bleve disse betagne af Skræk og forlode den Lejr, som de saa længe havde forsvaret.

Tallene skrives med Bogstaver helt ud.

---

*) capio : rummer, passer for, svarer til.

Opgave i Arithmetik:

1. En Mand faaer af 27874 Rd. 3 Mk. en aarlig Rente, som er 2005 Rd. 2 Sk.; hvormange Procent er det?

2. Hvormeget ejer den samme Mand efter 10 Aars Forløb, naar han hvert Aar lægger Renten til Kapitalen og faaer den samlede Sum forrentet til samme Rentefod som forhen?

3. Hvor stor skulde Rentefoden have været, naar Kapitalen ved Tillæg af Rente og Rentes Rente skulde have fordoblet sig i 10 Aar?

Der forlanges en kort, men tydelig Redegjørelse for, hvorledes de Ligninger faaes, hvorpaa Beregningen støttes.

Opgave i Geometri:

Man skal

1) bevise, at parallele plane Snit i et Hjørne give ligedannede plane Figurer,

2) angive, hvorledes man bestemmer Forholdet imellem Volumina af de ved Snittene afskaarne Pyramider.

3) Igjennem et tresidet Hjørne, hvis Sider ere 60° , 90° og 120° , lægges et plant Snit, som afskjærer ligestore Kanter af Hjørnet. Man skal beregne Vinklerne i den i Snittet liggende Trekant, enhver for sig uafhængigt af de to andre, og prøve Resultatets Rigtighed.

II. Afgangsprøven for Realister:

Opgave til Udarbejdelse i Modersmaalet:

I. Bunden Opgave: Kong Christian den anden.

II. Fri Opgave: Mikkel Ræv. Hvilke Forestillinger om Ræven forbindes med denne Benævnelse?

Opgave til tysk Stil:

Den Christen Barnekov, hvis Navn en Gade i Kjøbenhavn bærer, var en rig og anset Adelsmand paa Christian den fjerdes Tid og tjente i Hæren i den første Krig, som Christian førte med Sverig. I Fægtningen paa Skellingehede i Halland den 3die Marts 1612, hvor en Afdeling danske Ryttere, som Kongen selv førte, blev slagen af et overlegent Antal Svenske, mistede Kongen, der

fægtede imellem de sidste og søgte at standse Flugten, sin Hest, og da hans Følge for største Delen havde forladt ham, vilde han være bleven dræbt eller taget til Fange, hvis ikke Barnekov, da han saa hans Fare, havde givet ham sin Hest. Der berettes, at han gjorde dette med de Ord: Jeg giver Kongen min Hest, Fjenden mit Liv og Gud min Sjæl. Kongen undkom til Varberg, men Barnekov blev nedhugget. En stor Sten kaldes endnu Barnekovs Sten, og Almuen i Nabolaget fortæller, at Barnekov satte sig paa den, da han ikke længer kunde følge Kongen.

Opgave til engelsk Stil:

Der var en from Mand, som ernærede¹⁾ sig med sin Familie ved at spinde Bomuld²⁾; han plejede hver Dag at sælge den Traad, de spandt, og at købe ny Bomuld; for Fortjenesten, der kom ud, købte han desuden Fødemidler³⁾ for den Dag. En Gang gik han ud og solgte Traad; da mødte en af hans Venner ham, som klagede sin Nød⁴⁾ for ham, hvorpaa han gav ham Betalingen⁵⁾ for Traaden og vendte hjem til sin Familie uden Bomuld eller Fødemidler. Hvor er Bomulden og Fødemidlerne? og hvad skulle vi nu gjøre, da vi Intet have at sælge? spurgte de. De havde imidlertid en itubrukken Træskaal⁶⁾ og en Krukke,⁷⁾ som han tog med sig paa Torvet; men Ingen vilde købe dem af ham. Medens han stod der, mødte en Mand ham med en raadden Fisk og sagde til ham: „Vil du bytte Din uafsættelige⁸⁾ Ejendom med min?“ Han svarede: „Ja!“ gav Manden Træskaalen med Krukken og modtog Fisken, som han bragte hjem. Da de der skar den op⁹⁾, fandt de en Perle i dens Mave¹⁰⁾. Den næste Morgen gik han hen til en af sine Bekjendtere, som havde Kjendskab til Perler. „I Sandhed,“ sagde denne, „denne Perle er 7000 Daler værd,“ og han betalte ham denne Sum. Paa Vejen hjem kom en Tigger¹¹⁾ ham imøde og sagde: „Giv mig af det, hvad Gud har givet dig!“ Han svarede: „Jeg var igaar ligesom du; tag Halvdelen!“ Da de havde delt Pengene, sagde Tiggeren: „Behold selv dine Penge, Gud velsigne dig med dem! Herren har kun sendt mig til dig for at prøve dig.“

---

1) support. 2) cotton. 3) food. 4) distress. 5) price. 6) broken wooden bowl. 7) jar. 8) unmarketable. 9) rip up. 10) belly. 11) beggar.

Opgave i Regning:

En Meter Klæde koster i Frankrig 20 Francs. En Yard Klæde af samme Slags koster i England 14 Shillings. Hvilket er dyrest? hvor stor er Prisforskjellen for 1000 Alen i danske Penge? og hvor stor er Forskjellen imellem de for 1000 Rdlr. indkjøbte Mængder i danske Alen?

1 Franc = 33,83 danske Skilling.

20 Shillings = 8 Rdlr. 95 Sk. dansk.

1 Meter = 1,5931 danske Alen.

1 Yard = 1,4567 danske Alen.

Opgave i Arithmetik:

1. Brøken $1,271412\ 037\ 037\ \dots$ forvandles til en sædvanlig Brøk, og denne bringes til sin mindste Benævning.
1. Af Ligningen $(\frac{5}{3})^x = \frac{1}{3}$ søges x .
3. Hvad er Værdien af Brøken $\frac{x^3-1}{x^3-2x^2+2x-1}$, naar $x=1$?

Opgave i Geometri:

1. En Tangentvinkels Ben, regnede fra Toppunktet til Berøringspunkterne, ere hver = t . Cirkelens Radius er r . Hvor stor er den Chorde, som forbinder Berøringspunkterne? Exempel: $t = 12$; $r = 5$.
2. Siden af en indskreven regulær Polygon er givet = s , og Siden af den omskrevne af samme Sideantal = S . Bevis, at Cirkelens Radius er $= \frac{\frac{1}{2} S s}{\sqrt{S^2 - s^2}}$.

Exempel: $s = 1$; $S = 1,1547$.

Opgave i geometrisk Tegning:

Man tegner Projektionerne af en skjævtstaaende firsidet Pyramide, som hviler med Grundfladen paa det horizontale Plan. Denne gennemskjæres med et Plan, som er perpendikulært paa begge Projektionsplaner, og den derved opstaaende Figur tegnes i sin naturlige Størrelse.

I det forløbne Aar har, i Henhold til Ministeriets Rundskrivelse af 24de Juni 1870, Examinat. pharmaciæ Konrad Vilhelm August Brendstrup d. 13. Juni f. A. og stud. pharmaciæ Vilhelm Henrik Sofus Behrens d. 28. Juli f. A. ved denne Skole underkastet sig og bestaaet den for Pharmaceuter anordnede Prøve i Latin.

Fagfordelingen har i det forløbne Skoleaar væsentlig været følgende:

Rektor: Latin og Græsk i VII, 1 Time Dansk i I, 16 Timer ugentlig.

Overlærer Mørch: Græsk i V—VI, Historie i I, IV st. og VII, 19 Timer ugentlig.

Adjunkt F. J. Møller: Dansk i V, Latin i III og VI, Engelsk i IV R., Historie i V R. og VI R., 25 Timer ugentlig.

— M. S. Møller: Tydsk i II—VI, Fransk i IV—VII, 25 Timer ugentlig.

— Koch: Geografi og Naturhistorie i alle Klasser, 24 Timer ugentlig.

— Andersen: Latin i IV, Fransk i II og III, Regning i I og II, 23 Timer ugentlig.

— Hauschultz: Mathematik i III, V og VII a, Regning i III og V R., geometrisk Tegning i alle Klasser, Tegning i I, Naturlære i V R. og VII a, 30 Timer ugentlig.

— Bischoff: Dansk i III—IV, Tydsk i I, Engelsk i III R., V R., VI R. og i VII, 23 Timer ugentlig.

— Ehlers: Dansk i VI og VII, Religion i alle Klasser, Hebraisk i VII, 24 Timer ugentlig.

— Lind: Mathematik i IV, VI og VII b, Regning i IV og VI R., Naturlære i VI R. og VII b, Tegning i IV R., 25 Timer ugentlig.

- Adjunkt Gemzøe: Dansk i I og II, Latin i V, Historie i II, III, IV R., V st. og VI st., 27 Timer ugentlig.
- Timelærer Benthin: Skrivning i I—IV og V R.—VI R., 12 Timer ugentlig.
- Griebel: Sang, 5 Timer ugentlig.
  - Kammerjunker, Premierl. V. la Cour med Assistent, Overvagtimester, Dbm. Størup og efter hans Død Sergent von Pein: Gymnastik, 12 Timer ugentlig samt Skydeøvelserne.
  - Arkitekt, Løjtnant Uldall: Tegning i II—III, V R. og VI R., 6 Timer ugentlig.
-

Under 8de Juli f. A. blev konstitueret Lærer H. M. Gemzøe allernaadigst beskikket til Adjunkt ved Skolen. 26de August underkastede han sig den for Filologer befalede praktiske Prøve med Iste Karakter.

Skolens ældste Lærer, forhenv. Overvagtimester Dbm. Størup døde efter faa Dages Sygeleje den 18de Marts. Han var allerede $\frac{1}{3}$ 1839 bleven ansat som Assistent ved Gymnastikundervisningen; efter Adjunkt Holbechs Forflyttelse i Slutningen af 1844 overtog han Ledelsen af denne, dog under et Slags Tilsyn af Adjunkt Gundorph, et Forhold, som ophørte ved Gundorphs Død i Marts 1858. Han var en punktlig, omhyggelig og human Lærer og nærere stor Interesse for sin Virksomhed. I hans Sted er under $\frac{1}{3}$ d. A. Sergent ved 5. Dragonregiment, Gymnastiklærer Johan Heinrich von Pein bleven antagen som Assistent ved Gymnastikundervisningen.

I Skoleaaret er væsentlig følgende Arbejde udført:

Dansk.

I Klasse: Matzens danske Læsebog for de lavere Klasser er benyttet til Oplæsning, Gjenfortælling og Analyse, hvorved Ordklasserne, Sætningsdelene, Hoved- og Bissætning ere indøvede. 2 Diktatstile ere skrevne ugentlig (Gemzøe, 4 Timer). Rektors ene Time anvendes især til at foredrage udenad lærte Digte og til Læseøvelser.

II Klasse: Matzens danske Læsebog for Mellemklasserne er benyttet til Oplæsning, Gjenfortælling og Analyse, hvorved Sproglærens Hovedpunkter ere indøvede uden Benyttelse af nogen grammatisk Lærebog. Nogle Digte ere lærte udenad efter samme Bog. 2 Stile ere skrevne ugentlig, i Skoleaarets 2 første Maaneder Diktatstile, derefter Gjenfortællingsstile efter Lefoliis Fortællinger og Sagaer (Gemzøe, 4 Timer).

III Klasse: Til Oplæsning og Analyse benyttet samme Læsebog, hvoraf desuden nogle (12) Digte lærte udenad. Bojesens Grammatik gennemgaaet. En Stil ugentlig, mest af fortællende og beskrivende Indhold (Bischoff, 2 Timer).

IV Klasse: Samme Læsebog benyttet til Oplæsning og Indøvelse i Analyse, desuden læst Holbergs politiske Kandestøber og Oehlenschlägers Hakon Jarl. Nogle Digte lærte udenad. En Stil ugentlig (Bischoff, 2 Timer).

V Klasse: Nordisk Gudelære efter Arentzen og Thorsteinsson. Oplæsning af „Nordens Guder” og en Del af Hammerichs danske Læsebog. Af Hammerichs svenske Læsestykker er der læst 40 Sider. En Stil ugentlig (F. J. Møller, 2 Timer).

VI Realklasse: Hammerichs danske og norske Læsestykker. Det Vigtigste af den græsk-romerske Mythologi efter F. J. Møllers Bog. Af Hammerichs svenske Læsestykker Slaget vid Narva, Besök hos Swedenborg

og det meste af den poetiske Del. En Stil ugentlig (Ehlers, 3 Timer).

VI stud. Klasse: Digterværker af Holberg, Ewald, Wessel og Oehlenschläger. Hammerichs svenske Læsestykker (S. 123—143, 154—158, 175—190, 192—259). Tegnér, Frithiofs Saga. 2 Stile om Maaneden (Ehlers, 2 T.).

VII Klasse: Den danske Litteraturs Historie fra Midten af det 18de Aarhundrede indtil 1814 med Thortsens Udsigt som Grundlag. Udførlige Prøver af de mærkeligste Forfattere. 2 Stile om Maaneden (Ehlers, 2 Timer).

Latin.

III Klasse: Forchhammers Læsebog; Phædri Fabler I, 2—15. Det Vigtigste af Formlæren (F. J. Møller, 7 T.).

IV Klasse: Cornelius Nepos: Alcibiades, Thrasybulus, Conon, Dion, Iphicrates, Chabrias, Timotheus. Cæsars galliske Krig, 2den Bog, Kap. 1—28. Madvigs Grammatik: Formlæren repeteret og af Syntaxen læst det Vigtigste af 1ste Afsnit. Til Indøvelse af det Lærte er benyttet Trojels Stiløvelser, hvoraf de med Bogstavet a betegnede Stykker indtil Pag. 85 ere benyttede til mundtlig Stil og derefter nedskrevne (Andersen, 8 Timer).

V Klasse: Cæsars galliske Krig, 1ste Bog. Ovids Forvandlinger, efter Blochs Udvalg, Stykkerne: Verdensaldrene, Deucalion, Io (523 Vers). Af Madvigs Ordføjningslære er Kasus- og Moduslæren læst med Forbigaaelse af det meste af Anmærkningerne, §§ 183, 204, 215, 240—41, 259—60, 306, 345, 348, 356—57, 361 samt Læren om Participium. 2 Stile ugentlig ere skrevne hjemme, dels efter Trojels Materialier til Indøvelse af det i Grammatiken læste, dels efter Lærerens Udarbejdelser til mere almindelig Indøvelse af Sproglærens Hovedpunkter. Denne sidste Række har sluttet sig til det af Cæsar læste. Alle Stilene ere desuden dels før, dels efter Rettelsen og Gjennemgangen, lærte som mundtlig Stil (Gemzøe, 8 Timer).

VI Klasse: Ciceros fire catilinariske Taler; Livius, 7de Bog; Ovid, Phaëthon, Perseus. I Reglen er en Time ugentlig bleven anvendt til kursorisk Læsning i Cæsars Gallerkrig. Madvigs Syntax, 2det Afsnit, Kap. 1—8 med en Række tilsvarende Exempler af Trojels Stilovelsler. En ugentlig Stil udarbejdet hjemme, hvis Form er bleven sat i saa nær Forbindelse som muligt med det i Grammatiken gennemgaaede; hver fjerde Uge i Stedet for den en Version (F. J. Møller, 8 Timer).

VII Klasse: Sallusts Catilina og Jugurtha, Ciceros Cato major og Lælius, Vergils Æneide I—II, Horatses Oder I—II. I to ugentlige Timer er uden Forberedelse læst af Flemmer, Sølvalderens Forfattere, Stykkerne af Svetonius, Quinctilian og Tacitus m. m. Stilundervisningen er fremmet paa samme Maade som forrige Aar (Rektor, 10 Timer).

Græsk.

V Klasse: Lunds Læsebog S. 21—24. Xenophons anabasis 3die Bog. Tregders Formlære. F. J. Møllers Mythologi (Mørch, 5 Timer).

VI Klasse: Homers Odysseé 10de og 11te Bog. Herodot 5te Bog til c. 63. Tregders Formlære. Madvigs Ordføjningslære, det Vigtigste af 2det Afsnits 1—4 Kapitel (Mørch, 5 Timer).

VII Klasse: Homers Odysseé 4 Bøger (X—XIII), Xenophons Sokratiske Erindringer, Ilden Bog. Kursorisk er i en ugentlig Time læst de syv første Bøger af Homers Odysseé. Sproglæren er som sædvanlig indøvet under Læsningen (Rektor, 5 Timer).

Hebraisk.

VII Klasse b: Genesis, de 40 Kapitler. Whittes Sproglære (Ehlers, 2 Timer).

Tydsck.

I Klasse: Toepfers Læsebog for de lavere Klasser, S. 1—43. Sammes Grammatik: Substantivernes Deklination, Hjelpeverberne og Verberne af 1ste Konjugation i Aktiv og Passiv (Bischoff, 5 Timer).

II Klasse: Samme Læsebog S. 79—175. Samme Grammatik: Substantivernes Kjøen og Deklination, den regelmæssige Konjugation (M. Møller, 3 Timer).

III Klasse: Toepfers Læsebog for Mellemlasser, S. 91—182. Samme Grammatik: Substantivers og Adjektivs Deklination og Verberne (M. Møller, 2 Timer; Realafdelingen en særskilt Time).

IV Klasse: Samme Læsebog, S. 192—299. Samme Grammatik: Substantiver, Adjektiver, Talord, Pronominer og Verber (M. Møller, 3 Timer).

V Klasse: Hjorts Læsebog, S. 114—30; 341—75; 379—414. Samme Grammatik: Det Vigtigste af Formlæren. Realafdelingen særskilt en Stil ugentlig (M. Møller, 3 Timer).

VI Klasse: Samme Læsebog: Schillers „Vilhelm Tell”. Realafdelingen særskilt en Time ugentlig til Stil (M. Møller, 4 Timer).

Fransk.

II Klasse: Ahns praktiske Lærebog, 1ste Kursus, S. 1—47 og 93—100. De danske Stykker indtil S. 42 ere nedskrevne som Stil (Andersen, 5 Timer).

III Klasse: Arlauds franske Chrestomathi, S. 1—57 med Forbigaaelse af de poetiske Stykker. Ahns praktiske Lærebog S. 47—60; de danske Stykker fra S. 38—60 ere nedskrevne som Stil. Pios Formlære: det Vigtigste indtil de uregelrette Verber (Andersen, 3 Timer).

IV Klasse: Arlauds Chrestomathi, S. 70—153; 241—76. Pios Formlære: Substantiver, Adjektiver, Tal-

ord, Pronominer og de regelmæssige Verber (M. Møller, 3 Timer).

V Klasse: Borrings *Études Littéraires*, S. 1—62; 119—62. Samme Grammatik: Formlæren (M. Møller, 2 Timer).

VI Klasse: Borrings *Études Littéraires*; Pios *Lectures Françaises*; samme Grammatik (M. Møller, 3 Timer).

VII Klasse: „Colomba” af Mérimée; undertiden Oversættelse fra Dansk paa Fransk (M. Møller, 1 Time).

Engelsk.

III Realklasse: Listovs engelske Læsebog, S. 1—35. Sammes Elementarbog, S. 1—28. Rosings Grammatik til de uregelmæssige Verber (Bischoff, 4 Timer).

IV Realklasse: Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling, S. 1—112. Rosings Grammatik, særligt de uregelmæssige Verber. Listovs engelske Stiløvelser, S. 1—24, skriftlig og mundtlig (F. J. Møller, 4 Timer).

V Realklasse: Listovs engelske Læsestykker, 2den Afdeling, S. 98—155. Sammes Stiløvelser, S. 26—41, mundtlig og skriftlig. Løkkes Stiløvelser, S. 1—27 og de tilsvarende Stykker i hans Grammatik (Bischoff, 3 Timer).

VI Realklasse: Listovs Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter, 1ste Hefte. Løkkes Grammatik og Stiløvelser. Goldsmith's *Vicar of Wakefield* benyttet til kursorisk Læsning. En Stil ugentlig (Bischoff, 3 Timer).

VII Klasse a: Listovs Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter, S. 1—81. Sammes Elementarbog og Rosings Grammatik. Afdelingens 3 Disciple deltaget (Bischoff, 2 Timer).

VII Klasse b: W. Scott's *Quentin Durward*, Slutning. Afdelingens Disciple deltog i Undervisningen til Nytaar, da den hørte op (Bischoff, 2 Timer).

Religion.

(Adjunkt Ehlers).

I Klasse: Luthers lille Katekismus, de fire første Hovedstykker. Balslevs Bibelhistorie, forfra indtil Apostlene for det jødiske Raad. 9 Psalmer (2 Timer).

II Klasse: Balslevs Lærebog, 1ste Hovedstykke. Assens' Bibelhistorie, forfra indtil Salomons Død. 10 Psalmer (3 Timer).

III Klasse: Balslevs Lærebog, 2det Hovedstykke. Assens' Bibelhistorie, af det gamle Testament, 6te, 7de og 8de Afsnit, af det nye forfra indtil Jesu andet Ophold i Jerusalem. 9 Psalmer (2 Timer).

IV Klasse: Balslevs Lærebog, 2det, 3die, 4de og 5te Hovedstykke. Assens' Bibelhistorie, fra Jesu andet Ophold i Jerusalem indtil 3die Afsnit (2 Timer).

V stud. Klasse: Assens' Bibelhistorie, 1ste Afsnit af det nye Testament (1 Time).

VI stud. Klasse: Balslevs Lærebog, 2det, 3die, 4de og 5te Hovedstykke. Hele Bibelhistorien efter Assens (2 Timer).

VII Klasse: Johannes' Evangelium og Pauli første Brev til Menigheden i Korinth ere læste i Grundsproget (1 Time).

Historie.

I Klasse: Oldtidens Historie efter Kofods fragmentariske Lærebog (Mørch, 3 Timer).

II Klasse: Middelalderens og den nyere Tids Historie til 1865 efter Kofods fragmentariske Lærebog (Gemzøe, 3 Timer).

III stud. og Realklasse: Danmarks Historie til 1660 efter Allens Lærebog (Gemzøe, 2 Timer).

IV Realklasse: Danmarks Historie fra 1397 til 1850 efter Allens Lærebog (Gemzøe, 2 Timer).

IV stud. Klasse: Roms Historie under Kejserne, af Middelalderens Historie Frankrig, England, Spanien,

Portugal, Tydskland, Nederlandene, Schweiz, Italien til de enkelte Stater efter Kofods Udtog (Mørch, 2 Timer).

V Realklasse: Hele Kofods fragmentariske Verdenshistorie (F. J. Møller, 2 Timer).

V stud. Klasse: Sverigs Historie fra 1397 til Nutiden, Frankrigs, Englands, Spaniens, Tydsklands, Nederlandenes, Helvetiens og Italiens Historie i Middelalderen efter Kofods Udtog (Gemzøe, 2 Timer).

VI Realklasse: Danmarks Historie efter Allens Lærebog; Verdenshistorien efter Kofods fragment. Historie (F. J. Møller, 2 Timer).

VI stud. Klasse: Norges og Sverigs Historie forfra til Nutiden, Englands og Tydsklands Historie i den nyere Tid til 1815, Spaniens, Nederlandenes, Helvetiens og Italiens Historie i Middelalderen og den nyere Tid til 1815 efter Kofods Udtog (Gemzøe, 2 Timer).

VII Klasse: Ældste Afdeling har repeteret hele Verdenshistorien efter Kofods Udtog og Danmarks Historie efter Allens Lærebog. Yngste Afdeling har læst den nyeste Historie og Middelalderen og Danmarks Historie fra 1588 efter de samme Lærebøger (Mørch, 4 Timer, 2 fælles for begge Afdelinger, 1 særskilt for hver af dem).

Geografi.

(Koch, 2 Timer).

I Klasse: Efter Thriges mindre Bog: 2det Afsnit og Europa i 3die Afsnit.

II Klasse: Efter samme Bog: Asien, Afrika, Amerika og Australien i 3die Afsnit; efter Velschows Bog: Rusland, Holland, Belgien, Storbritannien og Irland.

III Klasse: Samme Bog: Skotland, Irland, Frankrig, Schweiz, Italien, Østerrig og Tyrkiet.

IV Klasse: Samme Bog: Grækenland, Asien, Afrika og Begyndelsen af Amerika til det britiske Nordamerika.

V Klasse: Samme Bog: Australien, Danmark, Norge, Sverig og Tydskland.

VI Klasse: Repeteret hele Geografien efter Velschows Bog.

Naturhistorie.

(Koch, 2 Timer.)

I Klasse: Efter Lützens lille Bog: Pattedyr og Fugle.

II Klasse: Efter samme Bog: Krybdyr, Padder, Fisk, Leddyr, Blæksprutter og Snegle.

III Klasse: Efter Lützens store Bog: Pattedyrene.

IV Klasse: Samme Bog: Fuglene og af Krybdyrene: Skildpadder, Krokodiller og Øgler; efter Vaupells Botanik: 1ste Afsnit.

V Klasse: Samme Bog: Padder og Fisk; efter den lille Bog: Leddyr og Bløddyr.

VI Klasse: Repeteret Zoologien og Botaniken efter Lützens og Vaupells Lærebøger.

Arithmetik og Regning.

I Klasse: Hansens Regneopgaver, 1ste og 2den Del: de 4 Regningsarter med benævnte Tal, Brøkers Addition og Subtraktion (Andersen, 4 Timer).

II Klasse: Hansens Regneopgaver, 2den Del: Brøkrægning (Andersen, 3 Timer).

III Klasse (begge Afdelinger): Regning med Brøk med særligt Hensyn til Forkortninger; Decimalbrøk; Øvelse i Brug af Tegnene; Reguladetri (Hauschultz, 4 Timer).

IV Klasse: De fire Regningsarter ere læste efter Hauschultz's Arithmetik og indøvede ved Exempler (Lind, 2 Timer).

I Regning er indøvet omvendt og sammensat Reguladetri, Delingsregning, Renteregning og Kjædereglen (Lind, 1 Time).

V Realkasse: Hansens Regneopgaver, 3die Del (Hauschultz, 2 Timer).

V Klasse (begge Afdelinger): Decimalbrøk, Kvadrat-

rod af hele Tal, Proportioner efter Hauschultz's Arithmetik, samt §§ 1 og 2 af Steens elem. Algebra (Hauschultz, 2 Timer).

VI Realklasse: Det hele Pensum er læst og repeteret efter Hauschultz's Arithmetik og Steens elem. Algebra (Lind, 4 Timer).

VI st. Klasse: Efter Steens elem. Algebra Potens, Rod og Ligninger (Lind, 2 Timer).

VII Klasse a: Steens elem. Algebra fra § 2 til Slutningen med enkelte Tilføjelser (Hauschultz, 2 Timer).

VII Klasse b: Det hele Pensum efter Steens elem. Algebra og Schjødt's Tillæg (Lind, 2 Timer).

Geometri.

IV Klasse: Efter Mundts Geometri de fire første Kapitler (Lind, 2 Timer).

V Klasse: Mundts Geometri Side 35—80, 91—94, 99—106 (Hauschultz, 2 Timer).

VI Klasse: Hele Mundts Geometri (Lind, 2 Timer).

VII Klasse a: Mundts Stereometri, samt J. Petersens Trigonometri §§ 1—4 (Hauschultz, 2 Timer).

VII Klasse b: Det hele Pensum efter Mundts Geometri og Stereometri og Petersens Trigonometri (Lind, 2 Timer).

Naturlære.

V Realklasse: Holtens Naturlære §§ 1—41, 52—66, 77—85, 97—103, 105—124, 237—262; 270—294, samt Johnstrups „De kemiske Grundstoffer“ §§ 1—22, 30—43 (Hauschultz, 3 Timer).

VI Realklasse: Det hele Pensum efter Holtens Naturlære og Johnstrups „De kemiske Grundstoffer“ (Lind, 3 Timer).

VII Klasse a: Holtens Naturlære forfra til den jævntvoxende Hastighed, samt Afsnittene om Varme, Magnetisme og Elektricitet; Mundts Grundtræk af Astronomien I—III (Hauschultz, 3 Timer).

VII Klasse b: Det hele Pensum efter Holtens Naturlære og Mundts Grundtræk af Astronomien (Lind, 3 Timer).

Tegning.

Geometrisk Tegning (i III, IV, V R. og VI R.) ledes af Adjunkt Hauschultz, Frihaandstegning af Adjunkt Hauschultz i I Klasse, af Arkitekt Løjtnant Uldall i II Klasse samt III, V R. og VI R., og af Adjunkt Lind i IV R. I Tegnetimerne er benyttet Helsted's Tegnehefter og (i V R. og VI R.) Hetsch's store Fortegninger, medens enkelte videre komne Elever ere blevne øvede i Tegning efter fritstaaende Klodser og Vaser.

Gymnastik.

Skolen har havt 12 Gymnastiktimer ugentlig og har ligesom de foregaaende Aar været inddelt i 3 Hold, med hvilke Gymnastikken er bleven øvet paa samme Maade som tidligere (s. Indbydelsesskriftet for 1871 S. 28 og for 1870 S. 31).

Fremgangen har været meget god.

I Svømmeundervisningen have alle Disciple deltaget paa enkelte Undtagelser nær, der have været fritagne ved Lægeattest. Paa Grund af det gunstige Vejr forrige Sommer var Fremgangen i Svømning ualmindelig god. Da Svømmeøvelserne ophørte, vare af de 85 Disciple, der havde deltaget i disse, 53 Frisvømmere.

Skydning.

I denne Øvelse have Disciplene af VII Klasse og VI Realklasse (ialt 9) deltaget. En Discipel af VII Klasse har paa Grund af høj Grad af Nærsynethed været fritaget. Siden Skydelisten forrige Aar blev indsendt til Skolen, har der været skudt 11 Gange med følgende Resultat:

Antal Disciple.	Afstand. Alen.	Antal			Points.	
		Skud.	Points.	Træf- fere.	Total- sum.	Gjennem- snit.
8	100	262	304	204	508	1,90
5	200	167	163	114	277	1,66
Sum af Skud paa begge Afstande		429	467	318	785	1,83

Paa Grund af det mindre heldige Resultat af Skydningen ifjor Sommer, og navnlig fordi ingen af Discipleene havde erholdt tilstrækkelig Færdighed i Skydningen til at kunne skyde paa 300 Alens Afstand, opsattes Præmieskydningen, som skulde have fundet Sted i afvigte Efteraar til Juni d. A., under den Forudsætning, at Skydningen da havde havt saa megen Fremgang, at der kunde være Anledning til at afholde Præmieskydning.

I. De af Skolens Beneficier, der bortgives af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, ere for indeværende Skoleaar tildelte Følgende:

1. Fri Undervisning og højeste Stipendium (50 Rd.): J. H. Hansen, I. K. Smith, N. F. Filtenborg, V. D. Kjersgaard, N. H. Bang og J. S. Salling.

2. Fri Undervisning og mellemste Stipendium (35 Rd.): V. Thorup.

3. Fri Undervisning og laveste Stipendium (20 Rd.): E. A. J. Aschlund.

4. Fri Undervisning som extraordinære Gratister: J. S. F. Møller (tillige laveste Stip. 20 Rd.), K. E. K. Møller, P. E. Møller og G. V. Bischoff.

5. Fri Undervisning: J. K. S. K. Thorbjørn-
sen, J. K. G. M. Meilbye og A. Levinsen.

6. Undervisning for halv Betaling: J. M. Jensen, K. A. Bruhn, E. Bernhard, H. Pontoppidan, K. Caspersen og K. M. Christensen.

7. Laveste Stipendium (20 Rd. til Hjælp til Skolepenge): J. Y. Olsen.

8. Det Blichfeldtske Legat for 1871 (45 Rd. 20 Sk.): K. A. Bruhn.

9. Det Fosieske Legat (5 Rd. 12 Sk.) tildeltes for 1870 Student N. J. Schaarup, for 1871 Student A. Boldsen.

II. 1. Af Administrationen for de Brock-Bredalske Legater blev 1871 Stipendiet efter Fundatsens § 8 (29 Rd. 57 Sk.) tillagt K. K. Ipsen og Stipendierne efter §§ 9 og 10 Studenterne A. Boldsen og J. T. N. Løgstrup (henholdsvis 58 Rd. 94 Sk. og 68 Rd. 94 Sk.).

2. Som Flidsbelønning efter Legatets § 11 erholdt 1871 Disciplene J. H. Hansen Svenskerne paa Kronborg af Ewald, N. H. Bang Wilsters Oversættelse af Homers Iliade og Odysse, 2 Dele, J. Krarup Plougs Digte, H. P. Høst Ingemanns Valdemar Sejer, V. Thorup Bergs græske Ordbog, E. Bernhard Ingemanns Erik Menved, J. K. G. M. Meilbye Kjærs dansk-latinske Ordbog, P. K. V. Hansen Oehlenschlägers lyriske Digte, J. S. F. Møller Ingemanns Valdemar Sejer, A. N. Hvass Wessels Digte, J. V. Høeberg Ingemanns Valdemar Sejer og H. R. Jacoby Molbechs udvalgte Eventyr, 2 Dele.

III. Det Nis Nissenske Legat, der bortgives af Skolens Lærerforsamling. Af det i Decbr. Termin 1871 til Raadighed værende Rentebeløb, 532 Rd. 90 Sk., deltes den ene Femtedel, ved hvilken ikke saa meget tages Hensyn til Trang som til Flid i Forening med god Opførsel, i en Portion paa 26 Rd. 56 Sk., der tillagdes J. S. F. Møller og 4 paa 20 Rd., der tillagdes J. Krarup, H. P. Høst, P. K. V. Hansen og M. K. Petersen. Af de 4 Femtedele gaves 4 Portioner paa 50 Rd. til J. H. Hansen, I. K. Smith, V. D. Kjersgaard og N. H. Bang, 4 Portioner paa 30 Rd. til N. F. Filtenborg, J. S. Salling, J. K. G. M. Meilbye og J. K. S. K.

Thorbjørnsen, en Portion paa 26 Rd. 34 Sk. til V. Thorup og 4 Portioner paa 20 Rd. til K. A. Bruhn, K. M. Christensen, K. Caspersen og A. Levinsen. Det ved H. Nielsens Udmeldelse af Skolen hjemfaldne Beløb 7 Rd. tildeltes Student J. T. N. Løgstrup.

Af Renterne af det Estrupske Legat, som udgjør 750 Rd., ere 2 Rd. udbetalte for Tilsyn med Fundators Faders Monument (Fund. § 4) og 28 Rd. ere anvendte til Bibliothekets Forøgelse (Fund. § 5).

Skolens Indtægter og Udgifter i Finantsaaret 1871—72.

Indtægter:		⌘	β
Beholdning efter forrige Aars Regnskab . . .	955	66½	
Tiende-Indtægter efter Fradrag af Skatter .	2751	70	
Fra St. Mortens Kirke	120	„	
Rente af Skolens Formue	40	„	
Skolekontingenter	3496	64	
Forkjellige ubestemte og ekstraordinære Indtægter	32	62	
Tilskud fra den almindelige Skolefond . . .	11110	87	
	<u>18507</u>	<u>71½</u>	
Udgifter:		⌘	β
Lønninger til Skolens faste Lærere	12983	32	
For Inspektion	100	„	
Pedellens Løn	80	„	
	<u>13163</u>	<u>32</u>	
Lateris	13163	32	

	₤	℔
Transport	13163	32
Godtgjørelse til Lærere for Andel i Skole- pengene	936	„
For Timeundervisning.	1323	42
Tilskud til Bibliotheket og videnskabelige Apparater foruden Bibliothekets egne Indtægter 58 Rd.	299	90
Bygningens Vedligeholdelse	284	65
Inventariets Vedligeholdelse	55	88
Brændsel	445	32
Belysning	70	12
Skatter og Afgifter (kommunale)	116	83
Regnskabsføringen.	300	„
Skoleopvarmning	50	„
Rengjøring	180	16
Porto, Protokoller, Skrivematerialier, Af- skrivning	82	27
Programmer og Skolehøjtideligheder	178	86
Andre Udgifter	74	„
Til Øvelse i Riffelskydning.	46	34
	<hr/>	
	17607	31

Bibliotheket med tilhørende Samlinger har efter den 12te Juni f. A. havt følgende Tilvæxt*):

Aarsberetninger fra det store kongelige Gehejmearkiv IV, 5 og V, 1. 1870—71.

Aarsberetninger og Meddelelser om det store kongl. Bibliothek, II, 1. 1871.

Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1871, 1—4.

J. H. Bagger. Danmark og Tydskland. 1871.

C. Berg. En lille Forskole til Læsning af Græsk. 1872.

---

*) Naar Trykkestedet er udeladt, er det Kjøbenhavn.

- A. P. Berggreen.* Folke-Sange og Melodier, 11te Afd. 9—11. 1871.
 Botanisk Tidsskrift, red. af Kjærskou, 2den Række, I, 1—2. 1872.
- G. Brandes.* Hovedstrømninger i det 19de Aarhundredes Litteratur. 1872.
 — Forklaring og Forsvar. 1872.
- A. E. Brehm.* Fuglenes Liv, populært fremstillet. Oversat af Mariager. Lev. 11—15.
 — Pattedyrenes Liv, populært fremstillet. Paa Dansk udg. af P. Mariager. Lev. 1—4. 1872.
- Chr. Bruun.* Curt Sivertsen Adelaer. 1871.
 — Niels Juel og Hollænderne. 1871.
- R. Christensen.* Sofisterne. 1871. (Doktordip.)
 Af *Jonas Collins* Papirer. Bidrag til det kgl. Theaters og dets Kunstneres Historie, samlede og udgivne af E. Collin. 1871.
 Danske Magazin, 4de R. 3die B. 1871.
 Danske Mindesmærker, 2den R. H. 1—2, Roskilde Domkirke beskrevet af J. Kornerup. 1871—72.
 Danske Samlinger, VI, 4, 2den Række I, 1—2.
- Ch. Darwin.* Naturlivets Grundlove. Oversat af J. P. Jacobsen. H. 1—5.
- Conradine B. Dunker.* Gamle Dage. 1871.
- E. Erslew.* Om Geografi och geografisk Undervisning. Stockholm 1872. (Foræret af Forf.)
 Folkekalender for Danmark 1872.
- N. C. Frederiksen.* Den politiske Økonomis Udvikling. 14 Forelæsninger. 1871.
- J. A. Friis.* Lappisk Mythologi, Eventyr og Folkesagn. Kristiania 1871.
- C. C. A. Gosch.* Udsigt over Danmarks zoologiske Litteratur. II, 1. 1872.
- G. W. Goszrau.* Lateinische Sprachlehre. Quedlinburg 1869.
- J. u. W. Grimm.* Deutsches Wörterbuch, IV, 5, V, 11. Leipzig.
- Uffo Gulstaw.* Sværmere. „Ej blot til Lyst“. 1872.
- M. Hammerich.* Smaaskrifter, V. 1872.
- J. A. Hansen.* Vor Forfatnings-Historie, 25—28.
- C. Hauch.* Minder om min første Udenlandsrejse. 1871.
 Fortællinger af *Herodots* Historie, udvalgte og oplyste af *C. Berg*. 1872. 2 Dele.
- M. Th. v. Heuglin.* Ornithologie Nord-Ost-Afrika's, Lief. 22—23.
- P. Hjort.* Udsigt over nyere dansk Literatur. 1872.
- Th. Hjortdaht.* Begyndelsesgrundene af den kvalitative Analyse. Kristiania 1871.

- E. Holm.** Historisk Tidsskrift, IVde R., 2det B. 2det H. 1871.
- Homers Odysseé, IX—XII.** Med Anmærkninger til Skolebrug af **J. P. Bang.** 1871.
- Horatses Brev til Pionerne om Digtekunsten.** Oversat af **Fr. Gjertsen.** Kristiania 1871.
- Fr. Winkel Horn.** Billeder af Livet paa Island. Islandske Saaer. Paa Dansk. H. 1—4. 1871.
- N. L. Hoyens** Skrifter, udg. ved Ussing. I, 1—2.
- For Idé og Virkelighed. 1871, 6—12, 1872, 1—4.
- j—. Flaade og Hær, ikke: Hær og Flaade. 1872.
- Neue Jahrbücher f. Philologie u. Pädagogik. 1871, 5—12, 1872, 1—3.
- H. Jenssen-Tusch.** Folkelige Plantenavne, 1ste Afd. Nordiske Plantenavne, 5te H. 1871.
- Navnefortegnelse til nordiske Plantenavne. 1871.
- C. J. L. Krarup-Hansen.** Beskrivelse af geometriske Legemer som Indledning til Geometri. Til Skolebrug. 1871. (Sendt fra Forfatteren.)
- F. Krebs.** Individualisme og Socialisme. 1872.
- E. T. Kristensen.** Jydske Folkeminder, især fra Hammerum Herred, 6te H. 1871.
- P. Lacroix.** Les arts au moyen âge et à l'époque de la renaissance. 3ème édit. Paris 1871.
- Moeurs, usages et costumes au moyen âge et à l'époque de la renaissance. 2ème édit. Paris 1872.
- H. H. Lefolii.** Kortfattet dansk Sproglære til Skolebrug. 2den tildels omarbejdede Udgave. 1871.
- Sproglærens Grundbegreber, som de komme til Udtryk i Modersmaalets Sprogform. Bidrag til dansk Sproglære. 1871.
- Literarisches Centralblatt 1871, 28—52, 1872, 1—20.
- E. Littré.** Dictionnaire de la langue française, liv. 25—27.
- T. Livii** historiarum Rom. libri qui supersunt. Ex rec. **Io. Nic. Madvigii.** Iterum ediderunt I. N. Madvigius et Io. L. Ussingius. Vol. II, p. 1. 1872.
- Lovtidende og Ministerialtidende for 1871.
- T. Lund.** Om Sokrates's Lære og Personlighed. 1871. (Doktordisp.)
- V. Lübcke.** Kunsthistorien. Ved J. Lange. Lev. 8—11.
- V. H. O. Madsen.** Elementar Arithmetik og Algebra. 1872. (Foræret af Forlæggeren.)
- J. N. Madvig.** Sprogvidenskabelige Strøbemærkninger (Universitetsprogram). 1871.
- A. F. Mehren.** Cahirah og Keráfat (Universitetspropr.). 1870.
- H. C. D. Müller.** Om Stat og Kirke eller de religiøse og kirke-

- lige Forhold i Danmark efter Danmarks Riges Grundlov. I, 2den Afd. 1—4, II, 1—2. 1868—71.
- F. L. Mynster.** Den moderne Retskrivnings ødelæggende Virkninger. 1871.
- Skildringer af Biskop Dr. theol. *Rasmus Mollers* private Liv. Nykjøbing p. F. 1871.
- O. Nielsen.** Kjøbenhavns Diplomatarium, 3—4. 1871—72.
- Nordisk Konversationslexikon, 2den Udg. H. 20—27.
- C. Nyrop.** Bidrag til den danske Industris Historie. H. 3—4.
- Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger 1870 Nr. 2—3, 1871 Nr. 1.
- P. L. Panum.** Erindringsord til Forelæsninger over Sandserne og de vilkaarlige Bevægelser. 1871.
- A. Paulsen.** Naturkræfterne, deres Love og vigtigste Anvendelse. 1872, Lev. 1—2.
- A. Petermann.** Mittheilungen, 1871, VI—XII, 1872, I—V.
— Ergänzungsheft Nr. 29—32.
- J. Petersen.** Om Ligninger, der løses ved Kvadratrod, med Anvendelse paa Problemers Løsning med Passer og Lineal. 1871. (Doktordisp.)
- N. M. Petersen.** Bidrag til den danske Litteraturs Historie. H. 24, 1871.
— Samlede Afhandlinger. 2den Del, 1871. (Samfundet for den danske Litteraturs Fremme.)
- Udvalgte Stykker af *Platon*, udg. af *S. B. Thrige*. 1871.
- Anmærkninger til „Udv. St. af *Platon*“. Af *S. B. Thrige*. 1871.
- Revue des deux mondes, 1871, 1—24, 1872, 1—10.
- H. C. Roscoe.** Die Spectralanalyse in einer Reihe von sechs Vorlesungen mit wissenschaftlichen Nachträgen. Autorisirte deutsche Ausgabe, bearbejdet von *C. Schorlemmer*. Braunschweig 1870.
- K. Rovsing.** Retskrivnings- Spørgsmaalet i dets Betydning for Litteraturen og Folket. 1871.
- J. G. F. Røder.** Kilder og Hevvisninger m. m. til „Danmark under Svend Estridsen og hans Sønner“. 1872.
- Samling af Love og Anordninger m. v. f. 1870—74, 2det H. 1871.
- C. Sarauw.** Krigen mellem Frankrig og Tydskland 1870—71. H. 1—14.
- E. Schreiner.** Latinsk Sproglære til Skolebrug. Kristiania 1871.
- W. Shakspeare.** Dramatiske Værker ved *Lembcke*, H. 32—34.
- G. Sibbern.** Bevægelsens Betydning for det aandelige Liv. To Foredrag. 1871.

- R. J. Simesen.* Talforholdenes Naturlære, 1ste til 3die Trin. 1870—71.
- H. V. Skibsted.* Love og Expeditioner vedkommende Kirke- og Skolevæsen. 3die Bind. 1871.
- Statistisk Tabelværk. 3die Række, 17de B. 1870.
- Statskalenderen for 1872.
- L. B. Stenersen.* Fidias. En Skildring fra den græske Billedhuggerkunsts højeste Blomstring. 1872.
- H. C. Stilling.* Smaa Historier om store Kunstnere. 1872.
- E. Storm.* Udvalgte Digte. Udg. af H. P. Holst. 1871.
- T. Strom.* Dansk Litteraturhistorie. 1871.
- C. T. Sørensen.* Kampen om Norge i Aarene 1813—14. 2den Del. 1871.
- A. Thorsoe.* Danmarks Hædersdage, H. 10—15.
- Tidsskrift for Mathematik, 3die R. I, H. 4—6. II, 1—5.
- for Philologi og Pædagogik IX, 2—3. 1871.
- for Physik og Kemi, X, 6—12, XI, 1.
- for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben, III, 3—6, IV, 1—2.
- J. P. Trap.* Statistisk-topografisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark. 2den Udg., H. 3—6.
- P. H. Tregder.* Kort Udsigt over den græske Kunsts Historie. 2den Udg. med 8 Tavler i Stentryk. 1871.
- S. B. Thrige.* Tillæg til Lærebog i Geografien for de højere Klasser i de lærde Skoler. 1872. (Foræret af Forf.)
- C. Tüchsen.* De fysiske Kræfter. Frit oversat efter „Les forces physiques par Cazin“. 1871.
- J. L. Ussing.* N. L. Høyens Levned med Bilag af Breve. 1ste Del. 1872.
- J. E. B. Warming.* Er Koppen hos Vortemælken en Blomst eller en Blomsterstand? 1871. (Doktordisp.)
- O. Vaupell.* Den dansk-norske Hærs Historie. H. 1—16. 1870—72. Vejviser for Kjøbenhavn og Frederiksberg f. 1872. Person-Register.
- H. K. Whitte.* Hebraisk Sproglære. 3die Udg. 1871. (Foræret.)
- Chr. Winther.* Samlede Digtninger, B. 10—11. 1865 og 1872.

Desuden har Bibliotheket fra Ministeriet modtaget de sædvanlige i Aarets Løb udgivne Examenslister m. m., Skoleprogrammer fra 24 danske Skoler og 31 svenske Skoler og Undervisningsanstalter.

Den naturhistoriske Samling er i Aarets Løb bleven forøget med følgende udstoppede Fugle:

Anas crecca. Han.
 Sterna hirundo.
 Sterna cantiaca.
 Fringilla montifringilla. Han.
 Strix otus.

Disciplenes Morskabsbibliothek har i Aarets Løb modtaget følgende Forøgelse:

Walter Scott: Fortællinger fra Canongate og Abbeden; Eventyrskatten; *Asbjørnsen*: Norske Folkeeventyr; Robinson den yngre; *Winther*: Eventyr fra fremmede Lande; *Andersen*: Nye Eventyr og Historier, 2den Del; *Hostrup*: samlede Skrifter; *Ewald*: Den skotske Kvinde paa Thjele; Folkelæsning 1872; 2 Bind af Aftenlæsning; *Parry*: En sand Kristens Levnetsløb; *Rumohr*: Elias Hagen.

Indtægterne have været:

	₤	β
Beholdning fra forrige Aar	1	73
Kontingenter for andet Halvaar 1871	14	72
— for første — 1872	14	„
	<hr/>	<hr/>
	30	49

Udgifterne have været:

	₤	β
Til Bogers Anskaffelse	28	88
Til deres Indbinding	7	68
	<hr/>	<hr/>
	36	60

Ved Loven af 1ste April 1871 og de sig til denne sluttende nærmere Bestemmelser, kongelig Anordning af 5te Aug. 1871, Cirkulærer og Bekjendtgjørelser fra Ministeriet, er der sket og vil der ske saa betydelige Forandringer i de nu bestaaende Forhold, at jeg maa anse det for hensigtsmæssigt at samle her de herhen hørende Bestemmelser for at bringe dem til almindelig Kundskab i den Kreds, for hvilken dette Program er bestemt.

I. Lov af 1ste April 1871.

§ 1.

I den lærde Skole skal Undervisningen, der forbereder til Universitetet, fra et vist Trin i Skolen deles i to Afdelinger, den ene overvejende sproglig-historisk, den anden overvejende mathematisk-naturvidenskabelig.

§ 2.

Skolen inddeles i sex enaarige Klasser, saa at et fuldstændigt Skolekursus er beregnet paa 6 Aar. Den nuværende 7de Klasse omdannes til to enaarige Klasser. Skolernes nuværende nederste Klasse inddrages ved Udgangen af Skoleaaret 1871—72, den næstnederste ved Udgangen af Skoleaaret 1872—1873.

I Skoler, hvor Elevantallet i de to øverste Klasser tilsammen ikke overstiger 20, kan Ministeren bemyndige Rektor til midlertidig at samle dem i én Klasse.

§ 3.

Undervisningen beregnes paa, at et fuldstændigt Skolekursus gennemgaaes i en Alder fra det fyldte 12te Aar til det fyldte 18de Aar. Optagelsen i Skolens nederste Klasse kan dog ske med det fyldte 11te Aar. Ingen kan optages i en højere Alder, end at det fuldstændige Skolekursus kan være tilbagelagt med det fyldte 20de Aar. Undtagelse fra disse Regler kan Skolens Rektor bevilge.

§ 4.

Undervisningsfagene ere: Modersmaalet, derunder indbefattet Oldnordisk (og Svensk), Tydsk, Fransk, Engelsk, Latin, Græsk, Religion, Historie, Geografi, Arithmetik, Geometri, Regning, Naturhistorie, Naturlære, Tegning med geometrisk Tegning og Skrivning samt desuden Sang og Gymnastik.

Den ugentlige Skoletid til samtlige Fag og Øvelser, Sang og Gymnastik alene undtagne, maa ikke udgjøre mere end 30 Timer.

§ 5.

I Skolens fire nederste Klasser er Undervisningen overvejende fælles for samtlige Disciple i hver Klasse. For de Elever, der bestemme sig for den matematisk-naturvidenskabelige Retning, bortfalder Græsk, og for de Elever, der bestemme sig for den sproglig-historiske Retning, bortfalder geometrisk Tegning og Naturlære. Efter Undervisningsministerens Bestemmelse kan et af de levende Sprog gøres til et valgfrit Fag.

Den ved Udgangen af 4de Klasse afholdte Aars- eller Hovedexamen giver, naar den er bestaaet med et vist Pointsantal, som nærmere bliver at fastsætte af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet, samme Adgang til højere Undervisningsanstalter og Fagexamina som Afgangsexamen af højere Grad for Realdisciple og den almindelige Forberedelsesexamen ved Universitet af samme Grad.

§ 6.

I Skolens to øverste Klasser deles Undervisningen i et sproglig-historisk og et matematisk-naturvidenskabeligt Kursus, saaledes at Latin, Græsk og Naturlære blive særskilte Fag i det førstnævnte, de matematiske Discipliner med geometrisk Tegning og Naturlære samt, hvor Omstændighederne tilstede det, et Afsnit af Naturhistorien særskilte Fag i det sidstnævnte Kursus, hvorimod Undervisningen vedbliver at være fælles i Modersmaalet, derunder Oldnordisk (og Svensk), Fransk og Historie.

I de to øverste Klasser kan der frit vælges mellem Engelsk og Tydsk. Undervisningen er fælles for de Disciple, der vælger samme Fag.

Afgangsexamen for begge Afdelinger af øverste Klasse afholdes ved selve Skolen. Den er dels skriftlig, dels mundtlig.

De skriftlige Opgaver ere:

for alle Examinander: to Opgaver i Dansk, og særlig: for dem, der underkaste sig sproglig-historisk Examen: en Oversættelse fra Latin til Dansk og en Oversættelse fra Dansk til Fransk, og for dem, der underkaste sig matematisk-naturvidenskabelig Examen: mindst to matematiske Opgaver.

Fordringerne ved den mundtlige Prøve bestemmes ved kongelig Anordning.

§ 7.

Enhver, der har bestaaet Afgangsexamen, har Ret til at indskrives som akademisk Borger ved Universitetet.

De, som have taget den sproglig-historiske Afgangsexamen, have, efter at have bestaaet den almindelige filosofiske Prøve ved Universitetet, Adgang til at indstille sig til de forskjellige Fakultetsexamina ved samme.

De, som have bestaaet den mathematisk-naturvidenskabelige Afgangsexamen, have Adgang til umiddelbart at indtræde som Examinander ved den polytechniske Lærestanstalt samt til ved Universitetet, efter at have underkastet sig den filosofiske Prøve, at indstille sig til de under det mathematisk-naturvidenskabelige samt under det filosofiske Fakultet hørende Prøver, til statsvidenskabelig Examen og lægevidenskabelig Embedsexamen. For at kunne indstille sig til den theologiske eller den fuldstændige juridiske Embedsexamen ville de have at underkaste sig en Tillægsexamen ved Universitetet, henholdsvis i Latin og Græsk og i Latin, om hvilke Prøver de nærmere Bestemmelser ville være at give ved kongelig Anordning.

§ 8.

Ved Metropolitanskolen, Sorø lærde Skole, Odense og Aarhus Kathedralskoler bliver den fornævnte Deling af Undervisningen at iværksætte, efterat nærværende Lov er traadt i Kraft, saaledes at der ved disse Skoler snarest mulig indrettes et fuldstændigt dobbelt Skolekursus med dertil hørende Afgangsexamina. I de øvrige Skoler derimod vil Undervisningen i de to øverste Klasser indtil videre, saalænge Betingelserne med Hensyn til Discipeltal og økonomiske Forhold ikke ere tilstede for der at have et Dobbeltkursus, være at indskrænke til den ene Retning, i hvilken Henseende Kirke- og Undervisningsministeriet bemyndiges til efter Forholdene ved de enkelte Skoler at tage nærmere Bestemmelse.

§ 9.

Bestyrerne af de private Skoler, der igjennem et tilstrækkeligt Antal Klasser gennemføre Undervisningen i samme Omfang og til samme Grændse som de offentlige lærde Skoler og i det Ringeste for de tre sidste Skoleaars

Vedkommende i det Hele slutte sig til den for de offentlige lærde Skoler gjældende Undervisningsplan, kunne, efter samme Regler som hidtil, enten for deres hele Bestyrelses-tid eller paa et vist Aaremaal af Kirke- og Undervisningsministeriet erholde Tilladelse til under den Kontrol, som af bemeldte Ministerium bestemmes, at afholde samme Afgangsexamen som de offentlige lærde Skoler enten saavel i den sproglig-historiske som i den mathematisk-naturvidenskabelige Retning eller, naar de ønske det, alene i den ene Retning.

§ 10.

Den ved kongelig Resolution af 6te Mai 1850, bekjendtgjort under 13de samme Maaned, anordnede Adgangs-examen ved Universitetet bortfalder samtidig med, at Afgangsexamen afholdes første Gang ved Skolerne i Overensstemmelse med nærværende Lov. De, som efter den Tid ønske at indskrives ved Universitetet, efter at være forberedte ved Privatundervisning, have at underkaste sig Afgangsexamen for Studerende enten ved en offentlig lærd Skole eller ved en Privatskole, der har Tilladelse til at afholde Afgangsexamen. Forinden maa de dog have bestaaet en Prøve i de Fag, som for den Retning, hvori de agte at tage Afgangsexamen, afsluttes i Skolen inden Op-rykningen i den næstøverste Klasse. De kunne selv vælge, ved hvilken Skole de ønske at tage Examen; dog vil den enkelte Skoles Forpligtelse til at modtage Privatister være at indskrænke til et bestemt Antal. De nærmere Regler herom gives af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

2. Kongelig Anordning af 5te August 1871.

§ 1.

Forinden Nogen kan optages som Discipel i en lærd Skoles 1ste (nederste) Klasse, har han at underkaste sig en Prøve, ved hvilken der fordres:

1. i Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter, dels en skriftlig, med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven, Gjengivelse af et to Gange forelæst Stykke, hvilken tillige bedømmes som Prøveskrift;

2. i Tydsk: det vigtigste af Formlæren og en mundtlig Oversættelse fra Tydsk til Dansk af et Stykke i et

læst Pensum, der mindst maa udgjøre 100 almindelige Oktavsider;

3. i Fransk: det Vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog;

4. i Geografi: en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog;

5. i Historie: Oversigt over Verdenshistoriens vigtigste Begivenheder efter en fragmentarisk Lærebog samt Danmarks Historie noget udførligere;

6. i Religion: Bibellhistorien i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus;

7. i Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog;

8. i Regning: Færdighed i praktisk Regning saavidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple praktiske Op-gaver som dem, der pleje at henføres under Regula de Tri.

§ 2.

I Skolens 1ste til 4de Klasse meddeles Undervisningen saaledes:

1. I Modersmaalet gives Undervisningen som hidtil.

2. Undervisningen i de levende Sprog gives alene i Tydsk og Fransk gennem samtlige 4 Klasser.

3. I Latin fremmes Undervisningen igjennem alle 4 Klasser saaledes, at der i 4de Klasse kan læses et Pensum, der i Omfang idetmindste svarer til 1 Bog af Livius eller 2 Bøger af Cæsars Gallerkrig, 50 Kapitler af Ciceros Taler og 1 Bog af Virgils Æneide eller 800 Vers af Ovids Metamorphoser. Grammatiken indøves tillige ved mundtlig og skriftlig Oversættelse fra Dansk paa Latin.

4. I Græsk begynder Undervisningen i 3die Klasse og fremmes saaledes, at der i 4de Klasse kan læses et Pensum, der i Omfang idetmindste svarer til 1 Bog af Xenophons Anabasis og 1 Bog af Homer.

5. I Religion, hvor Undervisningen ophører ved Udgangen af 3die Klasse, gennemgaaes Bibellhistorien efter en udførligere Lærebog, den kristelige Troes- og Sædelære efter en mindre.

6. Historien, saavel Verdenshistorien kortere behandlet som særlig Nordens Historie, maa være gennemgaaet indtil Udgangen af 4de Klasse.

7. Geografien afsluttes ved Udgangen af 4de Klasse, hvor det hele Pensum repeteres.

8. Matematik og Regning.

Undervisningen i Arithmetik begynder i første Klasse og fortsættes igjennem alle fire Klasser saaledes, at der meddeles:

Læren om Addition og Subtraktion, Multiplikation og Division, Potensopløftning og Roduddragning med de derunder forekommende Udviklinger af positive og negative, hele og brudne, rationale og irrationale, reelle og imaginære Størrelser; Hovedsætningerne om Tallenes Egenskaber; Decimalbrøker, Proportioner og Progressioner; Logarithmer med deres praktiske Anvendelser, hvorunder sammensat Rentenregning; Ligninger af første og anden Grad, de første saavel med én som med flere Ubekjendte.

Undervisningen i Geometri skal i første Klasse indledes med en paa Betragtning af materielle Former støttet Abstraktion af de første geometriske Begreber, saaledes at Disciplen derved tillige føres til saadan klar Opfattelse af Legemers, Fladers og Liniers Inddeling efter deres Frembringelsesmaade og Beskaffenhed, som uden geometriske Beviser ad Anskuelsens Vej ved Iagttagelse af og Forsøg med legemlige Former kan opnaaes. Derefter meddeles et plangeometrisk Kursus af det i Skolerne hidtil sædvanlige Omfang.

Undervisningen i Regning slutter sig til den matematiske Undervisning med saadanne Opgaver, som kunne tydeliggjøre Matematikens Anvendelse i det praktiske Liv, derunder ogsaa Beregningen af Arealer og Voluminer, de første støttede til Plangeometriens Læresætninger, de sidste uden matematiske Beviser.

9. I Naturlære gives en Oversigt over de fysiske Kræfter og Virksomheder med en kortfattet Fremstilling af den uorganiske Kemi.

10. Naturhistorie læres i samme Omfang som hidtil og afsluttes ved Udgangen af 4de Klasse, hvor det hele Pensum repeteres.

11. Tegning. Frihaandstegning øves i 1ste og 2den Klasse som Indledning til geometrisk Tegning i 3die og 4de Klasse.

12. I Skrivning undervises kun i 1ste og 2den Klasse.

§ 3.

Aars- eller Hovedexamen ved Udgangen af Skolens 4de Klasse anstilles saaledes:

1. I Modersmaalet er Prøven alene skriftlig og bestaaer i en Stilopgave, der væsentlig gaaer ud paa Fremstilling af et bekendt Stof.

2. I Tydsk prøves i to ikke læste Steder, et prosaisk og et lettere poetisk, og i det Nødvendige af Grammatiken.

3. I Fransk prøves dels i et opgivet, i Skolen læst Pensum af mindst 100 Oktavsider, dels i et ikke læst prosaisk Stykke og i det Nødvendige af Grammatiken.

4. I Latin anstilles Prøven dels mundtlig i det i det sidste Aar læste Pensum, dels skriftlig ved en let Stil, der holder sig indenfor de væsentlige syntaktiske Regler og det almindeligste Ordforraad og udarbejdes uden Benyttelse af Ordbog.

5. I Græsk og 6. i Historie prøves alene i det i det sidste Aar Læste.

7. I Geografi prøves i det hele læste Pensum.

8. I Mathematik er Prøven dels skriftlig, dels mundtlig. Der forelægges skriftlige Opgaver i praktisk Regning og Arithmetik og lignende Opgaver angaaende en simpel geometrisk Konstruktion eller en geometrisk Sætning, som falder ind under lette Anvendelser af, hvad der er læst. Mundtlig prøves ligeledes i Geometri og Arithmetik.

9. I Naturlære og 10. Naturhistorie prøves i det hele læste Pensum.

§ 4.

I Skolens 5te og 6te Klasse meddeles Undervisningen saaledes:

a. Fællesfag.

1. Undervisningen i Modersmaalet fortsættes, som den hidtil er given i 7de Klasse. Oldnordisk indtræder i 5te Klasse og fortsættes i 6te. I samme Klasser meddeles en Anvisning til at læse og forstaa Svensk.

2. I Fransk fortsættes Læsningen af Forfattere, derimellem ogsaa Digtere, og den skriftlige Indøvelse af Grammatikens vigtigste Regler.

3. I Tydsk fortsættes Læsningen med vanskeligere Forfattere.

4. I Engelsk begynder Undervisningen i 5te Klasse og fortsættes i 6te.

5. Historie. Det hele Kursus gjenoptages og afsluttes, Verdenshistorien (særlig Perioden efter 1789) i noget større Omfang.

b. Særlige Fag for den sproglig-historiske Afdeling.

1. Latin. Undervisningen fortsættes saaledes, at der ved Udgangen af 6te Klasse er læst og opgives et Pensum, der, uden at deri medregnes, hvad der er læst for Indtrædelsen i 5te Klasse, i det mindste svarer til (af prosaiske Forfattere) 70 Kapitler af Ciceros filosofiske eller retoriske Skrifter, 50 Kapitler af hans Taler, 1 Bog af Livius og 1 Bog af Tacitus (af Digterne), 2 Bøger af Virgils Æneide, Horats's Breve med ars poetica samt 1 længere og 1 kortere Bog af hans Oder. Der forudsættes som kursorisk læst i det ringeste saameget, som svarer til 3 Bøger af Livius, dog af forskjellige Stilarter.

2. Græsk. Undervisningen fortsættes saaledes, at der ved Udgangen af 6te Klasse er læst og opgives et Pensum, der i det mindste svarer til (af prosaiske Forfattere) 200 Kapitler af Herodot, 1 Bog af Xenophons Erindringer, Platons Apologi og Demosthenes's olynthiske Taler, (af Digterne) 6—8 Bøger af Homer, der tilsammen mindst maa udgjøre 3500 Vers.

3. Naturlære. Undervisningen meddeles paa experimentalt Grundlag; tillige læres Astronomi med en kort matematisk Indledning.

c. Særlige Fag for den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling.

1. Matematik. Undervisningen heri skal omfatte:

a) Arithmetik og Algebra, saaledes at det hele Kursus gives i videre Omfang, hvorved medtages Læren om Permutationer og Kombinationer, Kjædebrøk, Binomialformlen med positiv hel Exponent, den uendelige Kvotientrække, ubestemte Ligninger af 1ste Grad, Determinanter, forsaavidt de lette Løsningen af Ligninger med flere Ubekjendte; b) Stereometri med syntetisk Udvikling af Keglesnittenes Hovedegenskaber; c) Plantrigonometri; d) analytisk Geometri, anvendt paa ret Linie og Cirkel og til Undersøgelse af de vigtigste Egenskaber ved Parabel, Ellipse og Hyperbel; e) Projektionslære, rette Liniers Fremstilling ved deres Projektioner, Planers ved deres Spor, med Anvendel-

sen paa Fremstillingen af simple Former i Rummet ved deres Projektioner paa en vandret og en lodret Plan samt af deres Udfoldninger i en Plan.

2. Naturlære. Undervisningen fortsættes og omfatter saavel kemisk og mekanisk Fysik som Optik, matematisk behandlede og ledsagede af Forsøg, samt Astronomi paa matematisk Grundlag og Meteorologi.

3. I Naturhistorie tilbydes foreløbig kun Undervisning i Mineralogi i 5te Klasse som frit Fag og uden at være Gjenstand for nogen Afgangsexamen.

§ 5.

Afgangsexamen anstilles saaledes:

a. Fællesfag.

1. I Modersmaalet forelægges, ligesom hidtil, to Opgaver til skriftlig Bearbejdelse, en frit valgt, en anden hentet fra Omraadet af det i Skolen meddelte Kundskabsstof. I Oldnordisk aflægges alene mundtlig Prøve i et læst Pensum, der maa udgjøre mindst 100 Sider med Redegjørelse for de i Stykket forekommende Sprogformer.

2. I Fransk anstilles en mundtlig Prøve ved Oversættelse af to Steder af ikke læst Prosa.

3. Tydsk eller Engelsk. Prøven, der alene er mundtlig, bestaaer i Tydsk i Oversættelse af to vanskeligere Stykker, et prosaisk og et poetisk, og i Engelsk i Oversættelse af et Stykke læst Prosa, der maa udgjøre mindst 150 Sider, samt af et Sted i en ikke læst lettere prosaisk Forfatter.

4. I Historie forblive Fordringerne de samme som hidtil.

b. Særlige Fag for den sproglig-historiske Afdeling.

1. I Latin er Prøven dels skriftlig ved en Oversættelse fra Latin til Dansk, dels mundtlig saavel i det i de to sidste Skoleaar Læste som ved en Oversættelse af ikke læst lettere Prosa. De, som ere forberedte ved Privatundervisning, maa tillige opgive et Pensum, som svarer til Minimum af det indtil Udgangen af 4de Klasse Læste, jfr. § 2 Nr. 3.

2. I Græsk omfatter Prøven det i de to sidste Skoleaar Læste og for dem, som ere forberedte ved Privatundervisning, tillige et Pensum, som svarer til Minimum af det indtil Udgangen af 4de Klasse Læste, jfr. § 2 Nr. 4.

3. I Fransk anstilles foruden den mundtlige tillige en skriftlig Prøve ved en uden Benyttelse af Ordbog udarbejdet let Stil, der kun skal være anlagt paa at prøve Sikkerheden i Formerne og i de syntaktiske Hovedregler:

4. I Naturlære omfatter Prøven det i de to sidste Aar Læste.

e. Særlige Fag for den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling.

1. I Matematik anstilles Prøven dels skriftlig, dels mundtlig.

I Arithmetik og Algebra gives en Beregningsopgave, som væsentlig skal prøve Examinandens Færdighed i Udførelsen af Beregninger, vedkommende saavel Arithmetik som de geometriske Discipliner, og en Opgave, der især gaaer ud paa Anvendelsen af de theoretiske Sætninger.

I Geometri gives dels en Opgave i Projektionstegning, dels en Opgave i Anvendelsen af Stereometrien eller Trigonometrien.

Mundtlig prøves saavel i Arithmetik som Geometri, i hvilket sidste Fag et Spørgsmaal altid skal angaa analytisk Geometri.

2. I Naturlære er Prøven blot mundtlig og omfatter alt det Læste.

§ 6.

Afgangsexamen afholdes i Tiden fra den 15de Juni til den 15de Juli i de Dage, som, hvad den skriftlige Del angaaer, for alle Skoler under Et og, hvad den mundtlige Del angaaer, for hver Skole især fastsættes hvert Aar af Kirke- og Undervisningsministeriet. De skriftlige Opgaver tilstilles Skolerne af Ministeriet, der lader sig dem foreslaa af Undervisningsinspektøren for de lærde Skoler eller af en for Afgangsexamen og Tilsynet med de lærde Skoler overhovedet særlig dannet Komité af fag- og undervisningskyndige Mænd. Ved den mundtlige Prøve i ethvert Fag er der ved de offentlige lærde Skoler foruden Examinator tilstede som Censorer en anden af Skolens Lærere og en af Ministeriet dertil hvert Aar beskikket undervisningskyndig Mand, der kan være en Lærer ved en anden lærd Skole, og ved de lærde Privatskoler foruden Examinator to af Ministeriet dertil hvert Aar beskikkede undervisningskyndige Mænd, hvilke i samme Aar skulle udføre Forretningen ved samtlige Privatskoler.

De Samme, som deltage i Censuren ved den mundtlige Prøve i et Fag, bedømme den tilsvarende skriftlige Prøve. Ligeledes bedømmes de skriftlige Udarbejdelser i Modersmaalet af tre Censorer, af hvilke den ene er Læreren i Dansk i Skolens øverste Klasse.

Om de Karakterer, hvormed de aflagte Prøver blive at betegne, og om Sammenregningen af disse til at bestemme hele Prøvens Udfald bemyndiges Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til at give de nærmere Bestemmelser.

§ 7.

Ingen Discipel maa optages i 6te Klasse uden at have gjenneegaaet samme Skoles 5te Klasse. Under særlige Omstændigheder kan Ministeriet bevilge en Undtagelse fra denne Bestemmelse.

Fra 5te Klasse opflyttes efter Skolens Skjøn til 6te Klasse. Disciple, der have gjenneegaaet 6te Klasse, have Ret til at indstille sig til Afgangsexamen.

Naar en Discipel ønsker at gaa over fra den sproglig-historiske Afdeling til den mathematisk-naturvidenskabelige eller omvendt, maa han for Skolen godtgjøre, at han er i Besiddelse af de Kundskaber og Færdigheder, som i det givne Øjeblik anses for nødvendige, for at han kan deltage i Undervisningen i den nye Retnings særlige Fag.

Naar en Discipel fra en anden offentlig lærd Skole ønsker at optages i 5te Klasse, skal han fra den Skole, han forlader, medbringe Vidnesbyrd om at være moden til Optagelse i 5te Klasse.

Naar en Discipel, der ikke umiddelbart gaaer over fra en offentlig lærd Skole, ønsker at indtræde i en saadan Skoles 5te Klasse, maa han foruden at godtgjøre, at at han har bestaaet i de Fag, som for hans Retning ere afsluttede, tillige underkaste sig en Prøve i de andre Fag.

Afgangsexamen i den nye Skikkelse holdes 1ste Gang ved Udgangen af Skoleaaret 1874—75. Hovedexamen i 4de Klasse med den denne ved Loven af 1ste April 1871 § 5 tillagte Retsvirkning afholdes 1ste Gang ved Udgangen af Skoleaaret 1872—73.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet bemyndiges til at give de nærmere Bestemmelser om Undervisningen i Sang og Gymnastik ligesom til at bevilge de Lempelser, som Overgangen fra den tidligere Skoleplan til den nye gjør nødvendige.

Cirkulære til Rektorerne af 9de August 1871:

Under Henviſning til den under 5te d. M. udgaaede kongelige Anordning, indeholdende nærmere Bestemmelſer angaaende Underviſningen i de lærde Skoler, ſkal Ministeriet til Forſtaaelse og Anvendelse af de deri givne Forſkrifter og til Fuldstændiggjørelſe af diſſe med Hensyn til forſkjellige Enkeltheder ikke undlade at meddele følgende Bemærkninger og Regler, ſom blive at iagttage efter den nye Ordning af Underviſningen.

Ministeriet maa fremhæve Vigtigheden af, at Optagelsesprøven holdes med Omhu, og at, hvad der er beſtemt, fordres ſaaledes tilegnet, at Skolen virkelig kan bygge derpaa ſom Kundskab, Færdighed og vundet Øvelse og ſom en Forberedelse, der ſtrax gjør det lettere for Skolen at ſammenarbejde Disciplene og føre dem frem i Forening, da det i modsat Fald er at befrygte, at de fire første Klasser ville faa for meget at gjøre.

Som Lærebøger, der i Omfang omtrent ſvare til, hvad der i Anordningen er ment, naar der i Almindelighed hentydes til kortere eller kortfattede Lærebøger, ſkal Ministeriet nævne: i Geografi: Thriges eller Rimeſtads mindre Bøger eller Erſlevs Bog Nr. 3, i Hiſtorie Kofods, i Bibelhiſtorie Balslevs, i Naturhiſtorie Lützens eller Feddersens mindſte Lærebog.

Skolernes Rektorer ville ſelv erkjende Nødvendigheden af at bruge den dem ved Lovens § 3 givne Bemyndigelse til at diſpensere fra Aldersbeſtemmelſerne om Disciplenes Optagelse i Skolen med Varsomhed, og bliver det fremtidig at iagttage, at der i de aarlige Programmer indføres de ny optagne Disciples Fødselsaar og Fødselsdag.

Skjønt viſtnok Skolen under almindelige Forhold helſt bør indtage et negativt Standpunkt i Retskrivningsspørgsmaalet, ſaaledes at den ikke optager Noget, førend Sprogbruget med Sikkerhed har tilegnet ſig det, maa det dog erkjendes, at den Gjæring, hvori Retskrivningsspørgsmaalet for Tiden befinder ſig, indeholder en stærk Opfordring til at gjøre nogle positive Skridt for at opnaa en større Sikkerhed og Ensartethed. Ministeriet erkjender imidlertid, at der her maa gaes frem med Varsomhed, og ſkal derfor indskrænke ſig til den Udtalelse, at det maa anses ønskeligt, om Skolerne efterhaanden beſtræbe ſig for i det Væſentlige at slutte ſig til den fra et Antal Mænd (H. N. Clausen med Flere) under 21de Juli 1870 fremkomne Udtalelse

om, hvad der efter de senest om dette Anliggende i Stokholm førte Forhandlinger synes strax at kunne optages som Regel. Men i hvert Fald bør ingen Skole fjerne sig længere fra den overleverede og i det Hele i de offentlige Aktstykker fulgte Form. Det maa da antages, at de nye Disciple, der melde sig til Optagelse i Skolerne, efterhaanden ville være underviste i det Væsentlige efter de samme Regler.

Skolernes Rektorer bemyndiges til at fritage de konfirmerede Disciple i 3die Klasse for Deltagelse i Religionsundervisningen.

Med Hensyn til Undervisningen i Mathematik i de 4 nederste Klasser vil det erindres, at, for at det, der læres, skal have nogen virkelig Betydning, maa det være fuldstændig opfattet og tilegnet saaledes, at det kan bruges. Der maa derfor lægges en ikke ringe Vægt paa den praktiske Regning, saaledes, at det matematiske Grundlag for denne er forstaaet, og at der er erhvervet Sikkerhed i Udførelsen, hvortil ogsaa hører Øvelse i paa passende Sted at bruge de for saa mange Regninger fordelagtige Logarithmer. Ved Prøven, navnlig ved de skriftlige Opgaver, maa der ikke gaaes ud over det Standpunkt, som hidtil har været fastholdt ved Realafgangsexamen af højere Grad.

Naar der under Arithmetik som en Forøgelse af Stoffet er tilføjet: Hovedsætningerne om Tallenes Egenskaber, maa Ministeriet udtrykkeligen tilføje, at der herved væsentlig sigtes til Sætningerne om Tals Delelighed (omtrent hvad der derom indeholdes i Schiødttes Tillæg til den elementære Algebra).

Ved den indledende Undervisning i Geometri kunne passende Steens Hovedformer i Rummet eller C. F. C. Møllers Grundtræk af Læren om Rumstørrelser lægges til Grund.

Ministeriet maa anse det særdeles ønskeligt, at den fælles Undervisning i Tegning i de to nederste Klasser, saa vidt ske kan, lægges i Matematiklærerens Haand og sættes saaledes i Forbindelse med den matematiske (geometriske) Undervisning, at Frihaandstegning øver Øjet og Haanden paa simple Former og støtter den geometriske Anskuelse. I 2den Klasse maa der navnlig lægges an paa, at Disciplene erhverve Færdighed i Brugen af Instrumenterne (Passer og Lineal), saaledes at derved den egentlige geometriske Tegning kan være forberedt, der i 3die og 4de Klasse indtræder for den ene Række Disciple, og som skal vejlede til geometriske Konstruktioner, ved hvilke Renlighed og Netthed i Udførelsen maa paases.

I Naturlære er Undervisningen i de 4 nederste Klasser tilsigtet anlagt efter et Maal, der medfører en vis Afslutning uden at forudsætte mathematisk Indsigt eller i det Hele en Modenhed, som endnu ikke er tilstede, ligesom der ogsaa er taget Hensyn til at undgaa en ligefrem Gjentagelse i 5te Klasse. Det fysiske Kursus maa omfatte:

Legemers almindelige Egenskaber, Rumopfyldning, Sammenhængskraft og Delelighed. Legemernes Tilstandsformer og Modifikationer deraf. — Tyngden. Vægt. Vægtfylde. Alle Legemer ere lige tunge. Tyngden er en almindelig Tiltrækning. Tyngdepunktet. Vædskers Tryk i alle Retninger. Luftens Tryk. Barometret. Luftpumpen og Forsøg dermed. Luftens Vægtfylde. Luftballonen. — Sammenhængskraft og Vedhængning. — Magnetiske Grundfænomener. Magnetnaalens Retning. Jordens Magnetkraft. — Elektriske Grundfænomener. Elektricitet ved Fordeling. Elektroskopet. Elektriseringsmaskinen. Elektrisk Ledning. Leydnerflasken. Kondensator. Elektrofor. — Bevægelse betragtet som Virksomhed. — Lyden. Dens Hastighed og Tilbagekastning. Toner. — Lyset. Dets Tilbagekastning og Brydning. Farveadspredelse. — Varme. Legemernes Udvidelse. Thermometret. Smeltning. Fordampning. — Virkninger af den elektriske Udladning.

Dertil maa knytte sig en kortfattet Fremstilling af den uorganiske Kemi, saa at det Hele bliver en fyldig, propraedeutisk Indledning til Naturlæren, omtrent som Johnstrups Lærebog.

I Skrivning bør Undervisningen nok saa meget beregnes paa, at Disciplene faa en fast, som paa, at de faa en smuk Haandskrift, og ved de skriftlige Arbejder bliver det at paase, at Disciplene vænne sig hertil. For at Disciplene kunne opnaa Fasthed og en flydende Skrift, overlader Ministeriet det til Skolen, hvorvidt det findes rigtigt kun at indøve de latinske — ikke de gothiske — Bogstaver.

Med Hensyn til Opgaverne til de skriftlige Prøver ved 4de Klasses Hovedexamen, om hvilke der først bliver Spørgsmaal i 1873, maa Ministeriet forbeholde sig at tage Bestemmelse, om de blive at tilstille Skolerne fra Ministeriet, eller om det kan overlades Skolerne selv at give disse.

Om Undervisningen i 5te og 6te Klasse skal det først i Almindelighed bemærkes, at, naar der paa det Skolerne

ved Skrivelse af 12te f. M.*) tilstillede Udkast til en Fag- og Timefordeling paa den naturvidenskabelig-mathematiske Side findes respektive 3 og 2 Timer af de 30 ugentlige Timer uanvendte, da er Tanken dermed, at det overlades til Rektor efter bedste Skjønnende og efter Forholdene ved de enkelte Skoler at anvende disse til at styrke Disciplenes sproglige og litterære Udvikling og til at supplere noget af det, som Disciplene af den anden Retning opnaa igjennem deres klassiske Studier.

Da der ved Loven af 1ste April d. A. er givet Disciplene i 5te og 6te Klasse Valget mellem Tydsk og Engelsk, er det en Selvfølge, at kun det ugentlige Timeantal, som hertil henlægges for det ene af Fagene, bliver at henregne under de 30 ugentlige Timer, som ikke maa overskrides, og at den Discipel, som har valgt det ene af Fagene, ikke kan gjøre Fordring paa at deltage i Undervisningen ogsaa i det andet Fag.

- *) I den nævnte Skrivelse yttrede Ministeriet blandt Andet ved at fremsende det omtalte Udkast til en Plan for Fag- og Timefordelingen for de lærde Skolers studerende Disciple — hvilket Udkast var udarbejdet af en Kreds af Mænd, som Ministeriet havde sammenkaldt for at drøfte Spørgsmaalene om Gjennemførelsen af Loven af 1ste April 1871 om Undervisningen i de lærde Skoler —, at det var en Selvfølge, at denne Plan ikke maatte betragtes som en almindelig og ufravigelig Norm i dens Enkeltheder, men at Erfaringen og Forholdene i de enkelte Skoler tværtimod kunde foranledige fuldkomment berettigede Afvigelser fra samme, hvad der i saa Fald saa meget mindre kunde være Noget til Hinder for, som de aarlige Fag- og Timefordelinger ligesom hidtil bleve at forelægge Ministeriet til Approbation. — Den omtalte Plan gik iøvrigt ud paa følgende Fordeling, hvorved det bemærkes, at F., S og M. i samme betegne henholdsvis Fællestimerne og de for den sproglig-historiske og for den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling særlige Timer.

	1. Kl.	2. Kl.	3. Kl.	4. Kl.	Sum af Timer.	5. Kl.	6. Kl.
			S. F. M.	S. F. M.		S. F. M.	S. F. M.
Dansk	3	2	2 1	2 1	9+2	4	4
Tydsk	2	2	2	2	8	2*)	2*)
Fransk	3	3	2	2	10	3	3
Latin	6	8	7	8	29	9	8
Græsk	"	"	5	5	10	6	6
Religion	2	2	2	"	6	"	"
Historie	2	2	3	2	9	3	4
Geografi	2	2	1	2	7	"	"
Matematik og Tegning	6	6	4 2	5 2	12+4	10	10
Naturhistorie	2	2	2	2	8	"	"
Naturlære	"	"	2	2	4	3	5 3
Skrivning	2	1	"	"	3	"	"
	30	30	5 25	5 25	5	18 12 15	17 13 15

*) eller Engelsk.

Hvad Undervisningen i Mathematik angaaer, vil det bemærkes, at Stereometrien og Trigonometrien ere bortfaldne for de Disciple, der følge den sproglig-historiske Retning. Den her ved fremkomne Mangel i deres mathematiske Dannelse maa søges nogenlunde udfyldt dels ved den Maade, paa hvilken Geometrien fremtidig indledes, dels ved det Omfang, som man i de 4 nederste Klasser giver Regneøvelserne ved Optagelsen af Liniers, Arealers og Voluminers Beregning, dels endelig ved i Naturlæren, som hidtil i 7de Klasse, at optage det Simpleste af Astronomien. Man vil saaledes kunne komme til en Afslutning, hvorved Muligheden af en Beregning af Liniers Længde i Almindelighed ved Hjælp af andre givne Længder i Forbindelse med Vinkler bliver forstaaet.

Med Hensyn til Fordringerne for dem, der følge den mathematisk-naturvidenskabelige Retning, i analytisk Geometri, hvilken Disciplin først vil blive paabegyndt om 2 Aar, forbeholder Ministeriet sig en nærmere Udtalelse.

For de Disciple, der følge den mathematisk-naturvidenskabelige Retning, behandles Naturlæren saaledes, at den paa den ene Side, som væsentlig Del af Grundlaget for en almindelig Dannelse, kan give en virkelig, om end begrændset Indsigt, ikke i Videnskabens, men i Naturens Væsen og paa den anden Side vise sig som en Del af et Hele ved at støtte sig til Mathematiken og igjen støtte den ved Anvendelsen af dens Sætninger paa Naturens Fænomener. Behandlingen maa være mathematisk der, hvor Stoffets Beskaffenhed naturligt kræver en mathematisk Behandling, men dog tillige saaledes, at Experimentet ikke forsømmes, hvor det kan paavise Rigtigheden af de ad mathematisk Vej vundne Resultater, eller hvor det ad Erfaringens Vej fører til at kjende Naturens Love. Fysiken maa støttes til det i det foreløbige Kursus alt vundne Udbytte, der bestandig maa vedligeholdes; den bør behandles temmelig omfattende, dog saaledes at man ikke taber sig i videnskabelig Detail, i Kabinetsexperimenter eller i detaillerede Beskrivelser af Instrumenter. Astronomien meddeles efter en mindre Lærebog, men i Lighed med Fysiken paa mathematisk Grundlag. Til dens Brug maa meddeles den sfæriske Trigonometris Grundformler.

For Naturhistoriens Vedkommende er det en Selvfølge, at der kun kan anvises Tid til dette Fag, forsaavidt det kan ske uden Afbræk for de ubetinget foreskrevne Fag og uden Overbyrdelse af Disciplene. Ministeriet finder det derfor rigtigst, at man foreløbig udsætter det, indtil nogen Erfaring er indvunden, og det saa meget mere, som der ogsaa maa indrømmes Lærerne

nogen Tid til at overtænke og forberede et saadant Kursus udover det hidtil satte Maal.

Ved § 7 i den kongelige Anordning af 5te d. M. er det forbeholdt Ministeriet at tage de yderligere Bestemmelser om Sang og Gymnastik. Skjønt nu Spørgsmaalet navnlig om Gymnastiken af Ministeriet vil blive taget under nærmere Overvejelse, maa man dog foreløbig ønske, at Skolerne selv ville bidrage til en kraftigere Udvikling af Gymnastiken ved dertil at anvende nogen af den ved det ugentlige Timetals Indskrænkning indvundne Tid.

Bekjendtgjørelse om Karaktergivningen m. V. i de lærde Skoler af 9de August 1871:

Efter den Ministeriet ved § 6 i den kongelige Anordning af 5te d. M. angaaende Undervisningen i de lærde Skoler dertil givne Bemyndigelse fastsættes herved de nærmere Regler for Karaktergivningen saaledes:

Ved Afgangsexamen gives følgende Specialkarakterer:

a) I Fællesfagene:

For hver af de to Opgaver i Modersmaalet og for hvert af følgende Fag: Oldnordisk, Fransk, Engelsk eller Tydsk og Historie gives en Karakter, hvis Værdi fordobles i Fransk og Historie.

b) I de særlige Fag for den sproglig-historiske Afdeling:

For den skriftlige Oversættelse i Latin, den mundtlige Prøve i det Læste i Latin og den mundtlige Oversættelse af et ikke læst Stykke i Latin, for Græsk og for Naturlære gives i hver Prøve 1 Karakter, hvis Værdi fordobles i Græsk.

c) I de særlige Fag for den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling:

For skriftlig Arithmetik, mundtlig Arithmetik, skriftlig Geometri, mundtlig Geometri, mekanisk Fysik med Optik og kemisk Fysik med Astronomi og Meteorologi gives 1 Karakter for hver Prøve.

Altsaa i Alt 14 Karakterer.

Ved Hovedexamen i 4de Klasse gives følg. Karakterer:

For Dansk, skriftlig, Tydsk, Fransk, Latin, skriftlig og mundtlig, Historie, Geografi, Naturhistorie, Arithmetik, skriftlig og mundtlig, Geometri, skriftlig og mundtlig, og Græsk eller Naturlære gives for hvert Fag 1 Karakter, der fordobles i Latin.

Altsaa i Alt 11 Karakterer.

Spezialkaraktererne ere: ug, mg, g, tg, mdlg og slet, der betragtes som staaende lige langt fra hinanden, svarende til Talværdierne: 6, 5, 4, 3, 2, 1. Til disse Karakterer kan der føjes + eller ÷, der forhøjer eller nedsætter Karakteren med $\frac{1}{3}$: altsaa $ug \div = 5\frac{2}{3}$, $mg + = 5\frac{1}{3}$, $mg \div = 4\frac{2}{3}$ osv.; dog maa der ikke gives nogen Karakter over ug eller under slet.

Naar der ved Sammenlægning af de enkelte Censorers Karakterer fremkommer andre Brøker end Trediedele, reduceres de til den nærmest liggende Trediedel, saaledes, at hvad der er $\frac{1}{6}$ eller derover, gjøres til $\frac{1}{3}$ og, hvad der er under $\frac{1}{6}$, bortkastes.

Ved Hovedkarakterens Uddragning af Spezialkaraktererne benyttes en anden Skala, hvori ug har Værdien 8, mg 7, g 5, tg 1, mdlg ÷ 7 og slet ÷ 23 og, naar Mellemkaraktererne medtages, $ug \div$ regnes = $7\frac{2}{3}$, $mg + = 7\frac{1}{3}$, $mg \div = 6\frac{1}{3}$, $g + = 5\frac{2}{3}$, $g \div = 3\frac{2}{3}$, $tg + = 2\frac{1}{3}$, $tg \div = \div 1\frac{2}{3}$, $mdlg + = \div 4\frac{1}{3}$, $mdlg \div = \div 12\frac{1}{3}$ og $slet + = \div 17\frac{2}{3}$.

Ved Afgangsexamen udregnes Hovedkarakteren af samtlige 14 Spezialkarakterer, saaledes, at der

til 1ste Karakter med Udmærkelse kræves . . .	105 Points,
til 1ste Karakter	84 —
til 2den Karakter	63 —
til 3die Karakter	42 —

hvorved $\frac{1}{2}$ eller derover regnes for 1 og Brøker under $\frac{1}{2}$ bortkastes.

I Examensvidnesbyrdet indføres samtlige Spezialkarakterer med deres nøjagtige Talværdi og til Slutning Hovedkarakteren som Resultat af den samlede Talværdi.

For at bestaa ved 4de Klasses Hovedexamen med den i Lov af 1ste April d. A. § 5 givne Retsvirkning kræves mindst 33 Points som samlet Talværdi af alle 11 Karakterer. I 5te Klasse kan ingen Discipel opflyttes, naar han ikke mindst har opnaaet 15 Points for de Fag, der afsluttes enten for den sproglig-historiske eller den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling.

Hvor ved 4de Klasses Hovedexamen Karaktererne for mundtlig og skriftlig Prøve skulle sammenlægges, gjælde disse lige meget.

Ved Prøven til Afgangsexamen i mekanisk Fysik og Optik, hvor disse to Discipliner give 1 Karakter, gjælde Karaktererne respektive 2 mod 1. Ved Prøven i kemisk Fysik med Meteorologi og Astronomi bidrage de to første Discipliner med $\frac{2}{3}$ og Astronomien med $\frac{1}{3}$ til Karakteren. I begge Tilfælde foregaaer Reduktionen til Trediedele først efter Sammenlægningen af de enkelte Karakterer, som bidrage til hele Karakteren, saaledes at f. Ex. Censorernes Karakterer for mekanisk Fysik fordoblede lægges

sammen med deres Karakterer for Optik og dividerede med 9 give Karakteren i Faget, reduceret efter ovenstaaende Regel om fulde Trediedele.

Det er Censorerne og den examinerende Lærer aldeles uforment at bestemme Fagkarakteren ved fri Diskussion og fælles Skjøn, saa at den formelige Votering med Tal, Sammenlægning, og Division kun benyttes, hvor Resultatet ikke kan vindes ad hin Vej.

Bekjendtgjørelse om Forandring i Fordringerne ved Afgangsexamen for Realdisciple og ved almindelig Forberedelsesexamen, begge af højere Grad, af 25de August 1871:

Fordringerne ved Afgangsexamen for Realdisciple og ved den almindelige Forberedelsesexamen ved Universitetet, begge af højere Grad, skulle herefter være de samme, som ved Anordningen af 5te August d. A. § 3, jfr. § 2 og Lov af 1ste April d. A. om Undervisningen i de lærde Skoler § 5, ere fastsatte for Hovedexamen ved Udgangen af 4de Klasse for Disciple, der følge den matematisk-naturvidenskabelige Retning, dog med følgende nærmere Bestemmelser:

1. Prøven i Latin bortfalder; derimod prøves der i Engelsk dels i et læst Pensum af mindst 200 Oktavsider, dels i et ikke læst prosaisk Stykke og i det Nødvendige af Grammatiken.
2. Prøven i Tydsk er ikke blot mundtlig, men tillige skriftlig ved en uden Brug af Ordbog udarbejdet let Stil.
3. Prøven i Historie omfatter Alt, hvad der fordres læst i Skolen indtil Udgangen af 4de Klasse.

I den nye Form afholdes ovennævnte Examina første Gang i Sommeren 1873.

Medens den ved Bekjendtgjørelse af 18de September 1855 § 8 for Farmaceuter befalede Prøve i Latin forøvrigt vedbliver, bortfalder den dog for dem, der have bestaaet Hovedexamen ved Udgangen af 4de Klasse i en lærd Skole og ved samme i mundtlig Latin mindst opnaaet Karakteren „godt“.

Bekjendtgjørelse om Karaktergivningens ved Afgangsexamen for Realister og ved almindelig Forberedelsesexamen ved Universitetet, begge af højere Grad, af 25de August 1871:

Efter den Ministeriet ved allerhøjeste Resolution af 2den September 1855 dertil givne Bemyndigelse vil Ministeriet herved

have fastsat, at de i Bekjendtgjørelse af 9de August d. A. truffne Bestemmelser om Karaktergivningen m. v. ved de lærde Skoler ogsaa skulle være gjældende ved Afgangsexamen for Realdisciple og ved almindelig Forberedelsesexamen ved Universitetet, begge af højere Grad.

Ved bemeldte Examinere gives i hvert af følgende Fag: Modersmaalet, skriftlig, Tydsk, mundtlig og skriftlig, Fransk, Engelsk, Naturhistorie, Geografi, Historie, Arithmetik, mundtlig og skriftlig, Geometri, mundtlig og skriftlig, og Naturlære, 1 Karakter, hvis Værdi fordobles i Engelsk.

Udfaldet af Prøven betegnes ved „Bestaaet“, hvortil fordres 33 Points. Til „Bestaaet“ kan tilføjes „med Udmærkelse“, naar der opnaaes 83 Points. I Examinensvidnesbyrdet indføres Fagkaraktererne.

Cirkulære til Rektorerne ved samtlige de lærde Skoler af 26de August 1871:

Ved allerhøjeste Resolution af 25de d. M. er der givet Ministeriet Bemyndigelse til at ordne Realundervisningen i de lærde Skoler saaledes, at denne saa vidt, som det lader sig forene med dens særlige Karakter, slutter sig til Undervisningen for de studerende Disciple. Ministeriet skal derfor, med Henvisning til de to under Gaars Dato udgaaede Bekjendtgjørelser dels angaaende Forandring i Fordringerne ved Afgangsexamen for Realdisciple og ved den almindelige Forberedelsesexamen, begge af højere Grad, dels om Karaktergivningen ved bemeldte Examina, herved meddele Følgende til fornøden Iagttagelse:

De i Lov af 1ste April d. A. om Undervisningen i de lærde Skoler §§ 2 og 4 indeholdte Bestemmelser om Nedlægningsen af de to nederste Klasser og Indskrænkningen af Undervisningen til 30 ugentlige Timer finde ogsaa Anvendelse for Realdisciplene.

Den øverste toaarige Realklasse bliver at dele i to enaarige Klasser.

Optagelsesprøven for Realdisciple bliver den samme, som er bestemt for studerende Disciple ved Anordningen af 5te d. M.

I alle Fag, som ere fælles for Realdisciplene og de studerende Disciple, skal — forsaavidt Discipeltallet ikke lægger nogen Hindring i Vejen — Undervisningen ogsaa være fælles.

Af de Skolerne tilstillede Udkast til en Lektionsplan for

Realklasserne*), beregnet paa 30 ugentlige Timer, vil det fremgaa, hvorledes man har tænkt sig det Antal Timer, som gives de studerende Disciple i Latin, anvendt til den særlige Undervisning for Realdisciplene.

Bekjendtgjørelse om Ferier ved de lærde Skoler af 9. Aug. 1871:

Paa derom af Ministeriet nedlagt allerunderdanigst Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under 5te d. M. allernaadigst at bifalde:

- *) Det nævnte Udkast til en Lektionsplan for Realklasserne tilstilledes Skolerne ved den i Kirke- og Undervisningsministeriets Cirkulære af 9de August omtalte Skrivelse af 12te Juli d. A. sammen med Udkastet til en Plan for Fag- og Timefordelingen for de lærde Skolers studerende Disciple, se Ministerialtidendens Nr. 38 A Side 157, og den i Noten sammesteds fra den nævnte Skrivelse optagne almindelige Udtalelse gjaldt ogsaa om det paagjældende Udkast, der var udarbejdet af den der omtalte Kreds af Mænd. Ved at fremsænde dette Udkast yttrede Ministeriet derhos allerede forløbig, at Undervisningen for de lærde Skolers særlige Realdisciple formentlig lod sig ordne saaledes, at disse Disciple kunde i de fremtidig trende første Realklasser (hidtil 3die og 4de Realklasse) følges med Disciplene i henholdsvis 1ste og 2den (hidtil 3die og 4de) studerende Klasse og i de trende følgende Realklasser (3die og 4de, hidtil 5te Realklasse) med de tilsvarende studerende Klassers Disciple af den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling i samtlige Fag nndtagen selvfølgelig i Latin, hvilket Fags Timer for Realdisciplene vilde blive at anvende til Engelsk samt til Tydsk, Historie, geometrisk Tegning og Skrivning. Udkastet, der netop var udarbejdet med denne Tanke for Øje, gik iøvrigt ud paa følgende Fordeling, hvorved bemærkes, at „St.“ og „R.“ i samme betegne særlige Timer henholdsvis for de studerende og for Realdisciplene, og at „F.“ derimod betegner Føllestimer, hvoraf dog de med en Stjerne mærkede kun ere tænkte som Føllestimer med de studerende Disciple af den mathematisk-naturvidenskabelige Retning.

	1. Klasse.			2. Klasse.			3. Klasse.			4. Klasse.		
	St.	F.	R.	St.	F.	R.	St.	F.	R.	St.	F.	R.
Dansk	3			2			3*			3*		
Tydsk	2	1		2	1		2	1		2	1	
Fransk	3			3			2			2		
Engelsk			3			4			3			3
Latin	6			8			7			8		
Religion		2			2			2				
Historie		2			2			3			2	1
Geografi		2			2			1			2	
Naturhistorie		2			2			2			2	
Naturlære								2*			2*	
Mathematik med Regning og geometrisk Tegning		6			6			6*			7*	
Tegning			2			2			2			2
Skrivning			2			1			1			1
	6	24	6	8	22	8	7	23	7	8	22	8

1) at Skoleaaret fremtidig begynder den 15de August, og at den aarlige Sommerferie gaaer fra den 15de Juli til den 14de August, begge inklusive, dog at i de Aar, hvor den 15de August falder paa en Lørdag, Ferien og som Følge deraf ogsaa Examen begynder enten én Dag tidligere eller sildigere, saaledes at det nye Skoleaar begynder enten en Fredag eller en Mandag;

2) at Skolernes Rektorer bemyndiges til i Tiden mellem Skoleaarets Begyndelse og Julen at give to Søgnedage i Forbindelse med en Søndag fri, dog at, hvor der er en Markedsdag, Skyttelagsdag eller anden lokal Fridag, denne da benyttes som den ene af de to Søgnedage, og at Friertermiddagene i Tiden fra Paasken til Sommerferien da bortfalde;

3) at Skolernes Rektorer bemyndiges til at udvide Pintseferien til en hel Uge, imod at Juleferien indskrænkes med et tilsvarende Antal Dage.

Tirsdagen den 2den Juli.

- Kl. 8. VI st. Geometri. V Arithmetik, FM.
 - 2. VI st. Latinsk Version. V R. Engelsk Stil, K.

Onsdagen den 3die Juli.

- 8. VI st. Arithmetik. V R. Tydsk Stil, M.
-

Mandagen den 1ste Juli.

- 2. IV Tavleregning, L. A. H.
 - 3½. III Tavleregning, H. A. L.

Tirsdagen den 2den Juli.

- 8. II Tavleregning. } A. MM. H.
 - 2. I Tavleregning. }
-

Mundtlige Prøver.**Onsdagen den 26de Juni.**

- Kl. 11. VII b Naturlære. L. H. | Kl. 12. VII b Hebraisk. E. W. M.

Torsdagen den 27de Juni.

- 8. VII b Matematik. L. H. | Kl. 8. VI st. Tydsk. MM. B. G.
 - 2. VII b Græsk. W. A. |

Fredagen den 28de Juni.

- 11. VII b Latin. W. A. | Kl. 8. VI st. Fransk. MM. M.
 - 2. VII b Historie. M. G. | - 2. VI st. Naturhist. K. L.

Lørdagen den 29de Juni.

- 10. Prøve over indmeldte Disciple. K. A. H. B. E. G.

Onsdagen den 3die Juli.

- 8. VII a Matematik. H. L. | Kl. 8. IV Tydsk. MM. K. B.
 - 10. I Naturhistorie. K. E. L. | - 10. III Tydsk. MM. A. B.
 - 2. III Religion. E. H. B. | - 2. IV Geografi. K. M. G.
 - 5. V Fransk. MM. M. A. | - 5. II Dansk. G. FM. B.

Skolens Afgangsprøver og Hovedprøver i Aaret 1872.

Skriftlige Prøver.

Dimittenderne og VII a:

Lørdagen den 15de Juni.

Kl. 8-12.	VII VIR. }	Dansk Stil Nr. 1.	8 FM.	9 MM.	10 L.	11 B.
- 4-8.	VII Latinsk Version. } VI R. Regning. }		4-6 H.	6-8 E.		

Mandagen den 17de Juni.

- 8-12.	VII Latinsk Stil. VI R. Dansk Stil Nr. 2. }	8-10 FM.	10-12 L.	
- 4-8.	VII } VI R. } Geometri.	4-6 K.	6-8 MM.	

Tirsdagen den 18de Juni.

- 8-12.	VII Dansk Stil Nr. 2. } VI R. Arithmetik. }	8 FM.	9-11 M.	11 MM.
- 4-8.	VII Arithmetik. } VI R. Tydsk Stil. }	4-6 M.	6-8 A.	

Onsdagen den 19de Juni.

- 8-12.	VI R. Geometr. Tegning.	8 G.	9-11 E.	11 K.
- 4-8.	VI R. Engelsk Stil.	4-6 L.	6-8 FM.	

De øvrige Klasser:

Mandagen den 1ste Juli.

Kl. 8.	Dansk Stil: VI st., M. V, G. IV, A. III, FM. II, H. I, E.
- 2.	VI st. og V st. Latinsk Stil, K. V R. geometrisk Tegn., MM.
- 5.	V R. Regning, B.

Torsdagen den 4de Juli.

Kl. 8. VII a Latin. W. M. A. - 10. V Geografi. K. M. G. - 2. IV Fransk. MM. A. G. - 4. I Dansk. G. W. B.	Kl. 8. VI st. Religion. E. H. - 11. III Arithmetik. H. MM. L. - 2. II Religion. E. FM. B.

Fredagen den 5te Juli.

- 8. VII a Græsk. W. M. A. - 9. VI st. Græsk. M. W. A. - 11. V Historie. G. M. FM. - 3. I Historie. G. FM. W.	Kl. 8. IV Geometri. L. MM. H. - 11. II Tydsk. MM. K. B. - 3. IV Religion. E. H. B.

Lørdagen den 6te Juli.

- 8. VII a Historie. M. FM. G. - 9. III Historie. G. M. FM. - 2. IV Historie. M. FM. G.	Kl. 8. V Naturhistorie. K. E. L. - 11. III Fransk. A. MM. B. - 2. V R. Naturlære. H. K. L.

Mandagen den 8de Juli.

- 8. VI st. Matematik. L. A. H. - 11. III Geografi. K. M. B. - 3. II Geografi. K. M. G.	Kl. 8. V Latin. G. FM. W. - 10. IV Latin. A. G. W. - 3. I Religion. E. H. B.

Tirsdagen den 9de Juli.

- 8. VI st. Latin. FM. A. W. - 10. III st. Latin. FM. A. W. - 2. III R. Engelsk. B. FM. MM. - 5. IV Arithmetik. L. A. H.	Kl. 8. V Tydsk. MM. B. G. - 10. IV Naturhistorie. K. E. L. - 2. II Historie. G. M. W. - 5. V R. Engelsk. B. FM. MM.

Onsdagen den 10de Juli.

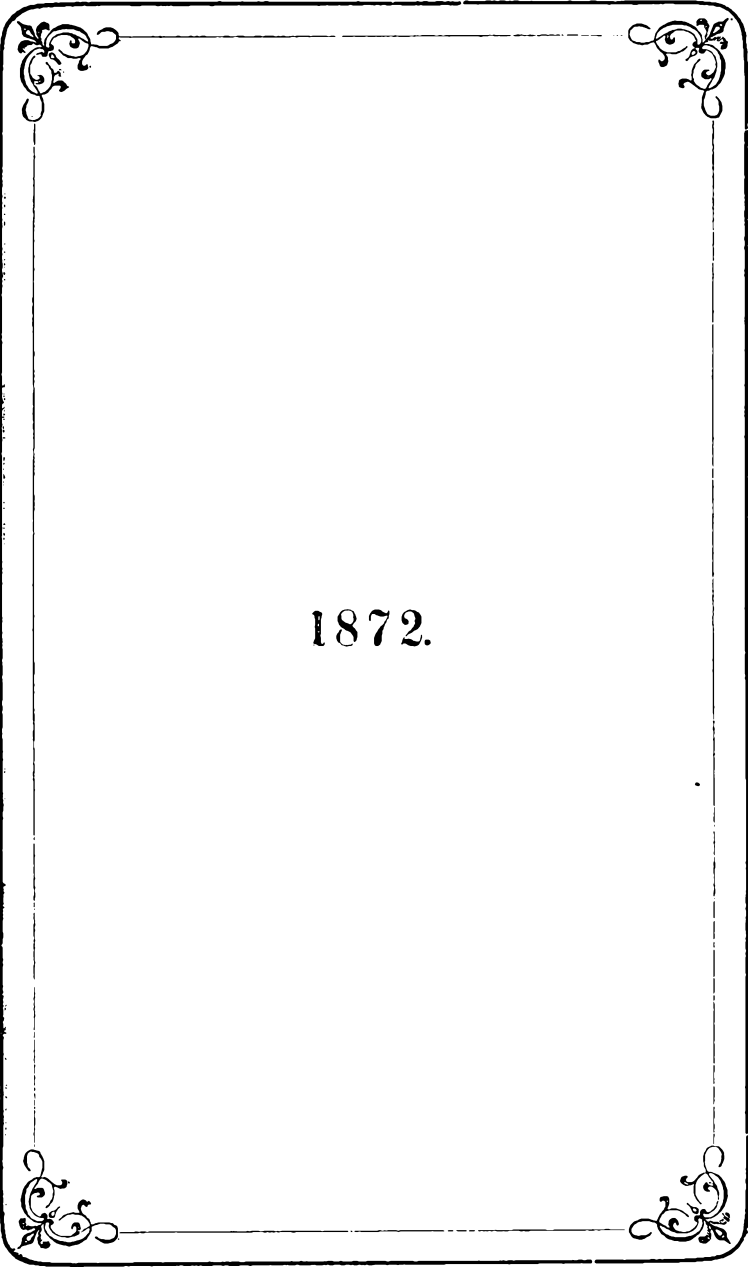
- 8. VII a Naturlære. H. A. L. - 11. V st. Græsk. M. A. W. - 3. I Tydsk. B. MM. W.	Kl. 8. VI st. Geografi. K. M. G. - 11. III Naturhistorie. K. E. L. - 3. II Naturhistorie. K. E. L.

Torsdagen den 11te Juli.

- 8. VIR. Fransk. MM. A. - 11. VIR. Naturlære. L. H. - 3. VIR. Geografi. K. M.	Kl. 8. V st. Religion. E. FM. B. - 10. VI st. Historie. G. M. FM. - 3. IV R. Engelsk. FM. MM. B.

Fredagen den 12te Juli.

- 8. VIR. Matematik. L. H. - 11. VIR. Tydsk. MM. B. G. - 3. VIR. Historie. FM. M. G.	Kl. 8. I Geografi. K. M. G. - 11. V Geometri. H. K. L. - 3. II Fransk. A. MM. B.

1872.